

Riusu cocareba SAN JUAN Toyani jo'case'e

La Palabra de Dios hecha hombre

¹ Ru'rureba ba'ijën ba'isirën Riusu cocareba quëani achoguëbi baji'i. Riusu naconi baji'i. Ja'an cocareba quëani achoguë, Jesucristo hue'eguë, ja'ansi'quë yua Riusureba baji'i.

² Ru'rureba ba'isirën, ja'anguëbi yua Riusuni te'ereba conguë baji'i.

³ Ja'nca ba'iguëbi, Riusubi ro'tani ëñoguëna, si'aye beoru re'huani jo'cabi. Yequëcuabi re'huaye beoye ba'ë. Baguë se'gabi si'aye re'huani jo'cabi.

⁴ Re'huani jo'caguë, ta'yejeiyereba huajë güeseguebi, si'a hua'nare huajë hua'nare jo'cabi. Ja'nca jo'caguëbi yua mia re'oto ñatani saoye'ru baguë te'e ruiñe ba'iyete bainni masi güeseni jo'cabi.

⁵ Masi güeseni jo'caguëna, zijei re'oto ba'iguëna, zijei re'oto ba'iguë, zupai huati caguëbi yua baguë te'e ruiñe ba'iyete quëñoni senjoñe porema'iji. Mia re'oto ñatani saoye'ru ba'iguëna, zijei re'oto ëjaguëbi gare yayoye porema'iji.

⁶ Yequë bainguë, Juan hue'eguë, Riusu raosi'quë, baguë yua bainna ti'anbi.

⁷ Ti'anni, mia re'oto ñatani saoye ba'iguëte bainni quëani acho bi'rabi. Ja'an cocarebare quëani achoye raosi'quë baji'i. Bainbi achani, Ja'an ba'iguëni si'a recoyo ro'taja'bë caguë, mia

re'oto ñatani saoyebi ba'iguë, baguë cocarebare quëani achoguë raji'i.

⁸ Ja'nca raiguë, ja'ansi'quë yua mia porema'iji. Mia re'oto ñatani saoye'ru ba'iguëna, zizei re'oto ëjaguëbi gare yayoye porema re'oto ñatani saoye poreguëbi beobi. Baguë ba'iyë quëani achoguë se'ga baji'i.

⁹ Ba'iguëna, mia re'oto ñatani saoye poreguë, te'e ruiñereba ba'iguë, ja'anguëbi yuara bainna ti'an rani, baguë ba'iyë, baguë cocareba, ja'anre si'acuani te'e ruiñe masi güeseguë raiguë baji'i.

¹⁰ Ja'nca raiguë yua si'a re'oto re'huanì jo'caguëbi ti'anni baji'i. Ba'iguëreta'an, bainbi baguë ba'iyete ëñani, baguëte ro huesëjën ba'ë.

¹¹ Ja'nca ba'ijëna, baguë te'e bain ba'iruna sani ba'iguëna, baguë te'e bainbi baguëte te'e ruiñe ëñamajën, baguëte bojomaë'ë.

¹² Bojomajëna, si'a bain baguëni te'e ruiñe ëñani bojojën ba'icua, baguë ba'iyete si'a recoyo ro'tajën ba'icua, ja'ancuani: Yë'ëna rani, yë'ë naconi te'e ba'ijë'ën caguë, Riusu mamacuare bacuare re'huanì babi.

¹³ Ro bain mamacua ba'iyë'ru bacuare re'huamaji'i. Ro bain mamacua bayete cato, pë'caguë sanhuëbi, Zinre bañu cajën, zinre cu'ejëna, pë'cagobi zinre nëcani, zinre të'ya raigo. Riusu mamacua bayete cato, ja'nca ba'iyë'ru baguë mamacuare re'huama'iji. Baguë se'gabi mame re'huaguëna, baguë mamacua ruiñë.

¹⁴ Yureca, Riusu cocareba quëani achoguë, baguë ba'iyete cato, baingobi të'ya raigona, bainguë runji'i baguë. Ja'nca ruinguëbi mai naconi ba'iguë, maini ai yëreba yëguë, te'e ruiñe

ba'i coca se'gare maini quëani achoreba achoguë baj'i. Ja'nca ba'iguëna, baguë ta'yejeiye ba'iyete ëñani masihuë yëquëna. Eñani masijën, Taita Riusu te'eguë Zin sëani, ai ta'yejeiyereba Eñaguë ba'iji. Ba'iguëna, baguëni ëñajën bojohuë.

¹⁵ Ja'nca ba'iguëna, Juan'ga baguëni ëñani, baguë ba'iyete jëja quëani achobi:

—Ja'anguëbi ba'iji. Yë'ëbi coca quëani achoguë, baguë ba'iyete yua quëahuë yë'ë: Yë'ë jë'te raiguëbi yë'ë ba'iyë'ru quë'rë ta'yejeiye Eñaguëbi ba'iji, yë'ë'ru quë'rë ru'ru ba'isi'quë sëani, quëani achobi Juan.

¹⁶ Ja'an Eñaguë yua maini ai ba'iyë ai yëguë ba'iji. Baguë baye si'aye carajeiye beoyete maina insireba insiji.

¹⁷ Riusubi baguë ira coca guansese'ere Moisesni toya güeseni, maina jo'caguë ba'nji. Yureca, Riusubi baguë te'e ruiñe ba'i cocare maina jo'caye yëguë, Jesucristo hue'eguë naconi maina raoni, baguë yëguë ba'iyete maini masi güesebi.

¹⁸ Bainbi Riusuni ëñañe yëcuata'an, gare ëñañe porema'iñë. Porema'ijëna, baguë te'eguë Zin, baguë naconi te'e recoyo ba'iguë, ja'anguëbi Riusu ba'iyete maini ye'yoni masi guesebi.

Juan el Bautista da testimonio de Jesucristo

¹⁹ Yureca, Juanbi Riusu cocarebare quëani achoguëna, judío bain Jerusalén huë'e jobo ba'icuaabi Juan ba'iyete senni achaye saofnu cajën, bacua pairi bain, levita bain pairite concua, bacuare Juan ba'iruna guanse saohuë. Saojëna, bacuabi sani, baguë ba'iyete senni achajëna,

²⁰ sehuoni, coca bacuani te'e ruiñe quëabi Juan:

—Ba Cristo raija'guë, ja'anguë beoyë yë'ë, caguë sehuobi.

²¹ Sehuoguëna, bacua yua se'e baguëni senni achahuë:

—Ja'nca ba'itoca, ¿gueguëguë'ne më'ë? ¿Riusu ira bainguë raosi'quë Elías hue'eguëma'iguë? senni achahuë.

Senni achajëna, Juanbi:

—Bañë, sehuobi.

Sehuoguëna:

—Ja'nca ba'itoca, Riusu coca quëani achocaija'guë, ¿ja'anguë ba'ima'iguë më'ë? senni achahuë.

Senni achajëna,

—Bañë, sehuobi.

²² Ja'nca sehuoguëna, bacuabi senreba senni achahuë:

—Yureca më'ë ba'iyete yëquënani te'e ruiñereba quëajë'ën. Yëquëna ëja bainbi raojëna, bacuana go'ini më'ë ba'iyete quëaye bayë yëquëna. Ja'nca sëani, më'ë ba'iyete quëato, ¿gue coca yëquënani quëaguë'ne? senni achahuë.

²³ Senni achajëna, sehuobi:

—Yë'ë yua bain beo re'otona rani, cocare jëja quëani achoguë, ja'an ba'iguë'ë yë'ë. Riusu ira bainguë raosi'quë, Isaías hue'eguë, baguë coca canì jo'case'e'ru ba'iguë'ë yë'ë. “Mai Ëjaguë raija'guë sëani, mësacua recoyo ro'tayete mame re'huajë'ën” canì jo'caguë ba'iguëna, ja'an ba'iguë'ë yë'ë, sehuobi Juan.

²⁴ Sehuoguëna, bacuabi, fariseo bain raosi'cua ba'ijën,

²⁵ se'e Juanni senni achahuë:

—Yureca, Cristo, Elías, Riusu coca quëani achocaija'guë, ja'ancua beoyë më'ë. Ja'nca beotoca, ¿më'ë queaca ro'taguë, bainni bautizaguë'ne? senni achahuë.

²⁶ Senni achajëna, Juanbi sehuobi:

—Yë'ëbi oco se'gabi bainni bautizayë. Bautizaguëna, yequëbi mësacua jubë naconi ba'iguëna, baguëni huesëyë mësacua.

²⁷ Yë'ë jë'te raiguëbi yë'ë'ru quë'rë ta'yejeiye Ëjaguë ba'iji. Ro yë'ë hua'guëbi gugurini rëanni, baguë guëon ju'iyete ti'jeye ti'añe porema'iñë, caguë sehuobi Juan.

²⁸ Juanbi Betania casirute bautizaguë ba'iguëna, baguëni senni achajën raë'ë. Jordán ziaya que ca'nco, ënsëguë eta rai ca'nco, ja'anru baji'i ba huë'e jobo.

Jesús, el Cordero de Dios

²⁹ Ba'iguëna, ja'nrëbi, yequë umugusebi Juanbi Jesusni ti'an raiguëna, ëñani quëabi:

—Mësacua ja'anguëni ëñajë'ën. Riusu Raosi'quë'bi. Si'a bain gu'a jucha quëñoni senjoñe ro'ire, oveja huani insiye'ru huani senjosi'quë ba'ija'guë'bi baguë.

³⁰ Yë'ëbi baguë ba'iyete ru'ru quëahuë. “Yë'ë'ru quë'rë ta'yejeiye Ëjaguë, yë'ë'ru quë'rë ru'ru ba'iguëbi yë'ë yo'je raiji” quëahuë yë'ë.

³¹ Yë'ë se'gabi baguë ba'iyete huesëguë ba'iguëta'an, Israel bainbi baguëni ye'yeni masija'bë caguë, oco bautizaguë raë'ë yë'ë, quëabi Juan.

³² Quëaguë, ja'nrëbi, se'e yeque coca quëabi:

—Yureca, Riusu Espíritubi ju'ncubo'ru gaje meni, baguëna tua raiguëna, ëñahuë yë'ë.

³³ Yuta baguë ba'iyete huesëguë, Riusu coca quëase'ere ro'tahuë yë'ë. Yë'ëre oco bautizaye raoguë, ñaca yë'ëni quëabi Riusu: “Yë'ë bainguëte më'ëna saoguëna, yë'ë Espíritubi baguëna gaje meni, baguëna tuani ba'ija'guë'bi. Ja'anre ëñani, yë'ë Espiritu naconi bautizaja'guëte masijë'ën” yë'ëni quëabi Riusu.

³⁴ Quëaguëna, Riusu quëase'e'ru güina'ru ba'iguëna, ëñahuë yë'ë. Ja'nca ëñaguë, yua ñaca te'e ruiñe quëani achoyë yë'ë: Ja'anguëbi Riusu Zin ba'iji caguë quëayë yë'ë, cabi Juan.

Los primeros discípulos de Jesús

³⁵ Ja'nca caguëbi, yua se'e yequë umuguse ba'iguëna, baguë bain concua samucua naconi ba'iguë,

³⁶ yua se'e Jesusni ëñabi Juan. Jesús yua baru cueñe ganiguëna, Juanbi ëñani quëani achobi:

—Ëñajë'ën. Riusu Raosi'quëbi ba'iji. Bain jucha ro'ire oveja misabëna huani boye'ru ba'iyë ba'ija'guë'bi, quëani achobi.

³⁷ Ja'nca quëani achoguëna, Juanre concua ba samucubabi achani, Jesusna be'tehuë.

³⁸ Be'tejënna, Jesusbi go'iyë bonëni ëñani, bacuani senni achabi:

—¿Mësacua guere cu'eye'ne? senni achabi.

Senni achaguëna, bacuabi sehuoni senni achahuë:

—Ëjaguë, ¿më'ë jaro huë'ere ba'iguë'ne? senni achahuë.

³⁹ Senni achajënna,

—Rani ëñajë'ën, sehuobi.

Sehuoguëna, bacuabi baguë naconi sani, baguë ba'i huë'ere ëñani, a las cuatro ba'ie'ru ba'iguëna, baguë naconi bëani ba'ijën na'ijaë'ë.

⁴⁰ Ja'ancua samucua, Juan quëani achose'ere achani Jesusni be'tesi'cuare cato, te'eguë yua Andrés hue'eguë baji'i. Simón Pedro yo'jeguë baji'i.

⁴¹ Ja'nca ba'iguëbi Jesusni ëñani tējini, besa huëni baguë ma'yë Simonni cu'ejaji'i. Cu'ejani, tinjani, baguëni quëabi:

—Cristo hue'eguëte tinjahuë yëquëna, cabi. Bain cocabi cato, Riusu Raosi'quërebare quëabi.

⁴² Quëani ja'nrëbi, Simonre Jesusna sani ëñobi Andrés. Sani ëñoguëna, Jesusbi baguëni ëñani, baguëni coca cabi:

—Më'ë yua Simón hue'eguë, Juan mamaquë ba'iguëna, më'ëni yua Cefas hue'yoyë yë'ë, cabi. Judío bainbi ja'anre cajënna, yequëcuabi Pedro cayë.

Jesús llama a Felipe y a Natanael

⁴³ Ja'nrëbi, yequë umuguse ñataguëna, Jesusbi Galilea yijana sani, Filipeni tinjani, cabi:

—Yë'ëni te'e conguë raijë'ën, caguë choji'i.

⁴⁴ Felipe yua Betsaida huë'e jobo bainguë baji'i, Andrés, Pedro, bacua ba'i jobo.

⁴⁵ Ja'nca ba'iguëbi Jesusni conguë saji'i. Ja'nca saiguëbi yua Natanaelni tëhuobi. Tëhuoni, baguëni coca quëabi:

—Riusu Raosi'quërebare tinjahuë yëquëna. Moisés, Riusu ira bain raosi'cua, bacuabi baguë ba'iyete toyani jo'cajënna, baguëte tinjahuë

yëquëna. Jesús Nazareno hue'eji. José mamaquë'bi baguë, quëabi Felipe.

⁴⁶ Quëaguëna, Natanaelbi sehuoguë cabi:

—Ro huere coca cayë më'ë. Nazaret hu'e jobona cu'eto, re'o bain beoyë, cabi.

Caguëna, Felipe sehuoguë cabi:

—Rani ëñajë'ën, cabi.

⁴⁷ Caguëna, sani ti'anjënna, Natanaelbi ti'an raiguëna, Jesusbi baguëte quëabi:

—Ëñajë'ën. Israel bainguë te'e ruin recoyo baguëbi raiji. Gare coca coqueye beoye ba'iji, cabi Jesús.

⁴⁸ Caguëna, Natanaelbi:

—¿Queaca masiguë'ne më'ë, yë'ë ba'iyete? senni achabi.

Senni achaguëna, Jesús sehuobi:

—Më'ëbi higo sunquiñëte ñu'iguëna, Felipe yuta më'ëre choimaquëna, më'ë recoyona ëñani masihuë yë'ë, sehuobi.

⁴⁹ Sehuoguëna, Natanaelbi baguëni quëabi:

—Ëjaguë, më'ë yua Riusu Mamaquë ba'iguë'ë. Më'ëbi quë'rë ta'yejeiye Ëjaguë ba'iguë sëani, si'a Israel bainbi më'ëni sehuoye bayë, quëabi.

⁵⁰ Quëaguëna, Jesusbi baguëni quëabi:

—Yë'ëbi më'ëni coca quëaguë: Higo sunquiñë ñu'iguëna, më'ëni ëñahuë yë'ë, ja'an cocare më'ëni quëaguëna, ¿yë'ëni si'a recoyo ro'taguë më'ë? Yë'ë ta'yejeiye masise'ere ëñoguëta'an, më'ëbi yuta quë'rë se'e ta'yejeiye yo'ore ëñaja'guë'ë, quëabi.

⁵¹ Quëani, ja'nrëbi, se'e baguëni coca yihuoguë quëabi:

—Mësacuani ganreba yihuoyë yë'ë: Guënamë re'oto anconi saose'e ba'iguëna, Riusu guënamë re'oto yo'o concuabi yë'ëna gajejën, guënamëna mëijën yo'ojëna, ja'anre mësacuabi ëñajën ba'ija'cua'ë, Bainguë'ru Raosi'quërebare sëani, yihuoguë cabi Jesús.

2

Una boda en Caná de Galilea

¹ Ja'nrëbi, samute umuguseña ba'iguëna, yequëcuabi huejajëna, Galilea yija bain Caná huë'e jobo ba'icuabi fiestare yo'ojën, Jesús pë'cagote choë'ë.

² Choni, Jesús, baguëre conjën ba'icua naconi, bacuare'ga choë'ë.

³ Choisi'cuabi ti'anni ba'ijëna, bisi ëye jo'cha carajeijaquëna, Jesús pë'cagobi baguëni quëago:

—Jo'cha si'abi, quëago.

⁴ Quëagona, Jesusbi sehuobi:

—Mamá, ¿queaca ro'tago, yë'ëre ja'an cago'ne? Bainre yë'ë masiye ëñojaiñe yuta yë'ëre ti'anma'iji, caguë sehuobi.

⁵ Sehuoguëna, bago yua fiesta aon tëocuani guansego:

—Mësacua yua Jesús guanseyete achani yo'ojë'ën, cago.

⁶ Cagona, ca'ncorë ëñato, gata ocoëan, te'e ëntë sarabëan, yequë sara te'ebë baji'i. Judío bainbi mame tëno güesejën, ja'anbëanbi oco rutani zoacua'ë. Ochenta litro, cien litro, ja'an ba'ibëan baji'i.

⁷ Ba'iguëna, Jesusbi fiesta aon tëocuani guanseguë cabi:

—Que oco bēanna oco buni jo'cajē'en, cabi.

Caguēna, ai bu'iye queoni jo'cahuē.

⁸ Jo'cajēna, Jesusbi se'e bacuani guansegüē cabi:

—Yua oco bēan re'core eani, fiesta ējaguēna sani insijē'en, cabi.

Caguēna, ja'nca eani sani insijēna,

⁹ fiesta ējaguēbi con na'guni masibi. Bisi ēye jo'cha baji'i. Oco se'gabi jo'cha'ru runquēna, huesēbi. Fiesta aon tēocua oco easi'cua sēani, bacua se'gabi masihuē. Ja'nre'bi, fiesta ējaguēbi ba huejaguēni choini

¹⁰ baguēni cabi:

—¿Mē'ē queaca ro'taguē, quē'rē re'o jo'chare yo'je uncuā güeseguē'ne? Fiesta yo'ocuabi ru'ru quē'rē re'o jo'chare uncuayē. Ja'nre'bi, yo'je, bainbi ai jo'chare uncurena, gue gu'a jo'chare uncuayē, cabi.

¹¹ Yureca, Jesusbi ai ta'yejeiye masiye yo'oni ru'ru ēñoguē, Caná huē'e jobo Galilea yija ba'i jobo ba'iguē ēñoguēna, baguēre conjēn ba'icuabi baguē ta'yejeiye ba'iyete ēñani, baguēni si'a recoyoreba ro'tahuē.

¹² Ro'tajēna, ja'nre'bi, Jesús yua Capernaum huē'e jobona saji'i. Baguē pē'cago, baguē yo'jecua, baguēre conjēn ba'icua, bacuabi conjēna, saji'i. Sani, bēani, rēño ba'i umuguseña barute baē'ē.

Jesús purifica el templo

¹³ Ja'nre'bi, judío bain pascua umuguseña ba'iguēna, Jesusbi Jerusalén huē'e jobona saji'i.

¹⁴ Sani, Riusu huē'ena cacani ēñato, bainbi bon-sere negociajēn baē'ē. Huaca, oveja, ju'ncubo,

ja'anre insijën, curi cojën baë'ë. Curi sa'ñejën cocua'ga baë'ë.

¹⁵ Ja'nca ba'ijënna, Jesusbi bisi za'zabobi re'huani, si'a jubête si'nseni, Riusu huë'e hue'sena etobi. Etoni, curi sa'ñecua curi so'coñare senjoni saoni, bacua mesañare bo'neni tonbi.

¹⁶ Tonni ja'nrebi, ju'ncubo insicuanî bëinguë cabi:

—Ëñe beoru chiani quë'ñejë'ën. Yë'ë Taita huë'ere ro bonse insi huë'ere re'huaye beoye ba'ijë'ën, cabi.

¹⁷ Ja'nca caguëna, baguë conjën ba'icuabi Riusu coca toyani jo'case'ere ro'tato, ñaca bajî'i: “Riusu ba'i huë'ere yua re'o uja huë'ere te'e ruiñe ëñaja'bë caguëna, bacuabi yë'ëni ai bëinja'cua'ë.” Ja'an c-care ro'tahuë, Jesusbi gu'ayete etoguëna.

¹⁸ Ja'nrebi, judío ëja bainbi Jesusna rani, baguëni ai bëinjën, senni achahuë:

—¿Më'ë queaca ro'taguë, jo'ya hua'na insicuarre etoni saoguë'ne? ¿Nebi më'ëre guanse raore'ne? Riusubi guansenî raotoca, gue yo'o, më'ë ta'yejeiye yo'ore yo'oni yëquënanî ëñojë'ën. Ëñotoca, më'ë raosi'quë ba'iyete masiyë yëquëna, cahuë.

¹⁹ Cajënna, Jesús sehuobi:

—Mësacuabi ën huë'e Riusu huë'ere taonni senjotoca, samute umuguseñabi mame huë'ere nëcoyë yë'ë, sehuoguë cabi.

²⁰ Caguëna, judío bainbi bëinjën cahuë:

—Ën huë'e Riusu jai huë'e yo'ose'ere ro'tato, cuarenta y seis tëcahuëan ba'iguëna, bainbi yo'oni tējihuë. Ja'nca yo'orena, ¿më'ë queaca samute

umuguseña se'gabi nëcoye ro'taguë'ne? cajën se-huohuë.

²¹ Sehuojëna, Jesusbi ba gata huë'ere ro'tamaji'i. Baguë ga'nihuëte ro'taguë, Riusu huë'e ba'iyë'ru ro'taguë, bacuani coca cabi.

²² Ja'nca casi'quë sëani, baguë junni tonse'ebi go'ya raiguëna, ja'anrën ti'anguëna, baguëre conjën ba'icuabi baguë yure case'ere ro'tani, Riusu co-careba, Jesús coca cani jo'case'e, si'a recoyo ro'tahuë.

Jesús conoce a todos

²³ Yureca, Jesusbi Jerusalén huë'e jobore ba'iguë, judío bain naconi pascua umuguseña ro'tani fiesta yo'oguëna, ai jai jubë bainbi baguë ta'yejeiye yo'oni ëñose'ere ëñani, baguëni si'a recoyo ro'tahuë.

²⁴ Ja'nca ro'tacuareta'an, Jesusbi baguë recoyo ro'tayete bacuani masi güesemaji'i, si'a bainni te'e ruiñe masiguë sëani.

²⁵ Yequëcua bain ba'iyë masini quëacuani senni achama'iguë baji'i Jesús. Baguë se'gabi baguë ñacobi ëñani, bain recoyoreba ro'tajën ba'iyete te'e ruiñe masiguë baji'i.

3

Jesús y Nicodemo

¹ Ja'nrëbi, fariseo bainguë Nicodemo hue'eguë, judío bain ëjaguë ba'iguë,

² ja'anguëbi huëni, ñamibi Jesusna sani, coca cabi:

—Ëjaguë, Riusubi raoguëna, më'ëbi maini ye'yoguë raisi'quë'ë. Raisi'quëbi yua ai ta'yejeiye

yo'oni ëñoñë më'ë. Riusubi conma'itoca, ja'anre yo'oni ëñoñë gare porema'ire'ahuë më'ë. Ja'anre ruiñë masiyë yë'ë, cabi.

³ Caguëna, Jesusbi sehuobi:

—Më'ëni ën cocare ganreba yihuoguë quëayë yë'ë. Bainbi zin hua'na mame të'ya raisi hua'na ba'iyë'ru ba'ima'itoca, Riusuni te'e zi'inni ba'iyë gare porema'iñë, cabi.

⁴ Caguëna, Nicodemobi coca senni achabi:

—Ira hua'guë ba'itoca, ¿queaca se'e mame të'ya raisi hua'guë ruinguë'ne? Baguë mamá guëtabëna se'e cacani, mame të'ya raisi'quë'ru etaye gare porema'iji, cabi.

⁵ Caguëna, Jesús sehuobi:

—Më'ëni ganreba yihuoguë quëayë yë'ë. Bainbi zin hua'na mame të'ya raisi hua'na ba'iyë'ru ba'iyë yëtoca, oco zoaye'ru Espíritu gaje meñë, ja'anbi mame re'huasi'cua ba'iyë bayë. Ja'nca ba'ima'itoca, Riusuni te'e zi'inni ba'iyë porema'iñë.

⁶ Bain se'gabi të'ya raitoca, ro bain recoyo ro'taye'ru ro'tajën ba'iyë. Riusu Espíritu gaje meñëbi mame të'ya raisi'cua ba'iyë'ru ba'itoca, Riusu recoyo ro'taye'ru ro'tajën ba'iyë.

⁷ Ja'nca sëani, yë'ë coca yihuose'e: “Zin hua'na mame të'ya raisi hua'na ba'iyë'ru mame të'ya raisi'quë ba'ijë'ën” yihuoguë caguëna, ro huesë ëaye beoye ba'ijë'ën.

⁸ Tutubi raiguë, ja'anse'ebi tutuguëna, më'ëbi ba tutu jubëte achayë. Ja'nca achaguëta'an, ba tutu raisirute huesëyë. Ba tutu saisirure'ga huesëyë më'ë. Ja'nca ba'iguëna, Riusu Espíritu gaje meñëbi

mame të'ya raisi'cua yua tutu ba'iyē'ru güina'ru ba'iyē, Nicodemoni yihuoguē cabi Jesús.

⁹ Caguēna, Nicodemobi se'e senni achabi:

—¿Queaca ja'an ba'iyē'ne? senni achabi.

¹⁰ Senni achaguēna, Jesús sehuobi:

—Mē'ē yua Israel bain ta'yejeiye ye'yoguē ba'iguēta'an, yē'ē yure yihuose'ere yua ¿guere ye'yemaquē'ne mē'ē?

¹¹ Mē'ēni ganreba yihuoguē quēayē yē'ē. Yēquēna achani ye'yese'ere bainni güina'ru quēajēn ba'iyē. Yēquēna ēñase'ere bainni güina'ru quēani achoyē. Quēani achojēna, mēsacuabi achaye güejēn ba'iyē.

¹² Yē'ēbi ēn yija re'huanı jo'case'e, ja'an ba'iyete mēsacuani quēaguēna, mēsacuabi yē'ēre ro'tamaē'ē. Ja'nca ro'tama'ıcuabi, mēsacuani Rıusu ba'ı jobo ba'iyete quēatoca, quē'rē se'e yē'ēni ro'taye beoye ba'iyē.

¹³ Bainbi yua Rıusu ba'ı jobore huesēcua'ē. Baruna sani ēñacuare cu'eto, gare beoyē. Yē'ē se'ga masiyē, ba jobore. Bainguē'ru Raosi'quēbi Rıusu ba'ı jobobi gaje rani, baru ba'iyete quēaye poreyē yē'ē, yē'ē ba'ı jobo sēani.

¹⁴ Ira bainguē ba'ısi'quē Moısés hue'eguēbi yua beo re'otore ba'ıguē, baguē aña yo'oni te'ntose'ere emē tubēna reoni ēñoguē ba'nji. Ja'nca ēñoguēna, yē'ē'ga Bainguē'ru Raosi'quē yua güina'ru emēna reosi'quē ba'ıja'guē'ē.

¹⁵ Ja'nca ba'ıja'guēna, si'a bain yē'ēni si'a recoyo ro'tacuabi yua si'arēn ba'ıjēn, gare ju'ıñe beoye ba'ıja'cua'ē, caguē sehuobi Jesús.

El amor de Dios para el mundo

16 Yureca, Riusubi si'a bainni ai ba'iyē ai yēguē ba'iji. Ja'nca yēguē ba'iguēbi baguē Zin gaña hua'guēre maina raoni jo'cabi. Si'a bain baguē Zinni recoyo ro'tacua, ja'ancuabi huesēni si'ama'iñe caguē, si'arēn ba'ijēn ju'iñe beoye ba'ija'bē caguē, baguē Zinre ja'nca maina ro'taguē raobi.

17 Raoni, bainre si'nseguēte baguē Zinre re'huamaji'i Riusu. Baguē bainre tēani baja'guē caguē, baguēte re'huani, maina raobi Riusu.

18 Riusu Zinni si'a recoyo ro'tatoca, maire bēnni senjoñe beoye ba'iji. Ro'tama'itoca, bēnni senjoñe se'ga ba'iji, Riusu Zin gaña hua'guēni si'a recoyo ro'tama'icuaire sēani.

19 Yureca, Riusu cocarebare quēani achoguēbi mia re'oto ñatani saoye'ru bainna ti'anbi. Ti'anguēna, bainbi mia re'otore ba'iyē yēma'iñē. Te'e ruiñe ba'i cocare achaye yēma'iñē. Zijei re'otore ba'iyē quē'rē cu'eyē, gu'aye yo'ojēn ba'icua sēani. Ja'nca miañe ēñotoca, gu'a recoyo ro'tajēn ba'icuaire masiye poreyē.

20 Gu'aye yo'ocuabi yua mia re'otona ti'añe güeyē. Bacua yo'ojēn ba'ise'ere ēñoñe güejēn, gati ēaye se'ga ba'iyē.

21 Te'e ruiñe ba'i cocare achani yo'ojēn ba'icua'ga yua Riusu conguē yo'ose'e se'ga ba'iji cajēn, mia re'otona ti'anni bacua yo'ojēn ba'ise'ere masi güeseye yēyē.

Juan el Bautista vuelve a hablar de Jesús

22 Ja'n'rēbi, ba'iguē ba'iguēna, Jesusbi baguēre conjēn ba'icua naconi sani, Judea yijana ti'anni bēahuē. Ja'nca bēajēn, bainre bautizajēn baē'ē.

23 Ba'ijëna, Juan'ga Enón casirute ba'iguë, bainbi raijëna, bacuare bautizaguë baji'i, ai oco ba'iru, Salim cueñe ba'irute.

24 Yuta Juanni preso guaomatena, ja'nca bautizaguë baji'i.

25 Ja'nca ba'iguëna, baguëre conjën ba'icuabi judío bain naconi bain tëno cocare bëiñe cani,

26 yua Juanna sani, baguëni coca bëiñe cahuë:

—Më'ë naconi Jordaña que ca'nco ba'isi'quë, ja'an Jesús hue'eguëte ro'tajë'ën. Më'ëbi baguë ba'iyete te'e ruiñe quëani achoguëna, baguë yua bainre bautizaguë ba'iji. Si'a bainbi bonëni baguëna sani, bautiza güesejën ba'iyë, cahuë.

27 Cajëna, Juanbi sehuobi:

—Riusubi insima'itoca, bainbi coní baye porema'iñë.

28 Yë'ë quëani achose'ere achani masiyë mësacua. “Ba Cristo raija'guë, ja'anguë beoyë yë'ë” quëani achoguë baë'ë yë'ë. Ja'nca ba'iguëbi baguë ru'ru raosi'quë'ë yë'ë.

29 Mësacua yua huejaja'guë ba'iyete ro'tani ye'yejë'ën. Baguë se'gabi ba huejaja'coni baji. Baguë gajeguë consi'quëbi banji. Gajeguëbi yua ca'nco nëcani, huejaja'guë coca bagoni cayete ai bojoguë achaji. Ja'nca ba'iguëna, yë'ë'ga güina'ru ba'iguë, bainbi Jesús naconi saijëna, ai bojoreba bojoyë yë'ë.

30 Baguë se'gabi quë'rë ta'yejeiye E'jaguë'ru te'e ruiñe baji. Yë'ëca re'hue ba'iguë'ru ruiñe bayë, sehuoguë cabi Juan.

El que viene de arriba

³¹ Yureca guënamë re'otobi raisi'quëbi quë'rë ta'yejeiye Ëjaguë ba'iji. Yija ba'icuaca yija ba'iye se'gare masijën, ja'an se'gare coca cajën ba'iyë. Guënamë re'oto ba'iguëca quë'rë ta'yejeiyereba Ëjaguë ba'iji.

³² Ja'nca ba'iguëbi baguë ñacobi ëñase'e, baguë ganjobi achase'e, ja'anre te'e ruiñereba quëani achoji. Quëani achoguëna, si'a bainbi baguë cocare ro achajën ba'iyë.

³³ Baguë cocarebare achani recoyo ro'tatoca, Riusu yua te'e ruiñe ba'iguë'bi ba'iji cajën, bainni masi güesejën ba'iyë.

³⁴ Yureca, Riusu Raosi'quëreba ba'iguë, Jesús hue'eguë, baguëbi Riusu cocarebare quëani achoji. Riusu Espíritu ta'yejeiye ba'iyete baguë naconi caraye beoye ba'iguë ba'iji.

³⁵ Taita Riusubi baguë Mamaquëni ai yëguë ba'iguë, baguë baye si'ayete baguë Mamaquëna ro insini jo'cabi.

³⁶ Ja'nca sëani, Riusu Zinni recoyo ro'tacuabi si'arën ba'ijën, gare ju'iñe beoye ba'icua'ë. Riusu Zinni achaye güecuabi Riusu naconi si'arën ba'iyë gare porema'iñë. Riusu bënni senjose'e se'ga ba'iji bacuare.

4

Jesús y la mujer de Samaria

¹ Ja'nrëbi re'hue, fariseo bainbi achato, Jesusre concua yua Juanre concua'ru quë'rë jai jubëte re'huaní babil. Jesusbi yua Juan bautizaye'ru quë'rë jai jubë concuani bautizabi. Ja'anre case'e ba'iguëna, fariseo bainbi achahuë.

² Jesusbi bainre bautizamaji'i. Baguëre concua se'gabi bainre bautizajën baë'ë.

³ Fariseo bainbi ja'an case'ere achajënna, Jesusbi masibi. Masini, Judea yijabi sani, Galilea yija sai ma'aja'an ganijaji'i.

⁴ Ja'nca ganijani, Samaria yijabi saiye babi.

⁵ Ja'nca saiguë, ja'nrëbi, Samaria yija huë'e jobo, Sicar casi jobona ti'anbi. Mai ira bainguë ba'isi'quë Jacob hue'esi'quë, baguë yija baguë zin Josena insise'e, ja'an ba'isi yija yua cueñe baji'i.

⁶ Ti'anni ëñato, ba oco uncu goje Jacob no'ani jo'casi goje baji'i. Ba'iguëna, Jesusbi ganiguë gua-jabi. Ënsëguë mëñera së'irën ba'iguëna, ba goje yëruhuana bëabi.

⁷⁻⁸ Bëaguëna, baguëre concuabi huë'e jobona aon cojën saisi'cua ba'ijënna, joë ba'irënbi Samaria baingobi oco eago raco'ë. Raigona, Jesusbi:

—Oco uncuajë'ën yë'ëre, senji'i.

⁹ Senguëna, sehuogo senni achago:

—Më'ë judío bainguë sëani, ¿queaca ro'taguë, yë'ë, Samaria baingote oco senguë'ne? cago sehuogo.

Judío bainbi Samaria bainni güecuare sëani, ja'nca senni achago bago.

¹⁰ Senni achagona, Jesús sehuobi:

—Më'ëbi Riusu re'huani raosi'quërebare masitoca, yë'ëre, oco senguëte masitoca, më'ëbi güina'ru yë'ëni senre'ahuë. Sentoca, bain huajë ocore më'ëna uncuare'ahuë yë'ë, caguë sehuobi.

¹¹ Sehuoguëna, bago cago:

—Më'ëbi oco ea maca beoyë. Ai rëi goje sëani, ¿më'ë bain huajë ocore jaron a eaguë'ne?

12 Mai ira bainguë ba'isi'quë Jacobi ën gojere no'ani, yëquënana jo'caguë ba'nquëña. Baguë, baguë mamacua, baguë jo'ya hua'na, si'acuabi ën gojebi eani uncujiën ba'ñëña. ¿Ja'nca ba'iguë'ru quë'rë ta'yejeiguë ba'iguë më'ë? cago sehuogo bago.

13 Cagona, Jesús sehuobi:

—Ën gojena eani uncuacuabi se'e oco ëaye ba'iyë.

14 Yë'ë oco uncuayete coní uncuacuabi gare se'e oco ëaye beoye ba'iyë. Yë'ë oco uncuayete coní uncutoca, bacua sanjeiñe yacahuë ba'iyë re'huaji bacuare. Bain huajë oco sëani, oco carajeiye beoye ba'iyë'ru ba'iguëna, si'arën ba'ijën, ju'ñe beoye ba'iyë bacua, caguë sehuobi.

15 Sehuoguëna, bagobi cago:

—Ja'nca ba'itoca, më'ë oco cayere yë'ëna uncuajë'ën. Uncuza. Se'e oco ëama'iñe cago, se'e ën gojena ea raimaco ba'iyë, cago.

16 Cagona, Jesusbi:

—Ru'ru, më'ë ënjëre choijani raigo rajë'ën, cabi.

17 Caguëna:

—Ëmë beogo'ë yë'ë, sehuogo.

Ja'nca sehuogona, Jesús cabi:

—Te'e ruiñe quëahuë më'ë, Ëmë beogo'ë casi'co sëani.

18 Më'ë yua te'e ëntë sara ënjë sanhuëni basi'co ba'igona, më'ë yure ëmëguë baguë yua më'ë ënjëre'ru ro'tama'ijë'ën. Ja'nca sëani, te'e ruiñe quëahuë më'ë, cabi.

19 Caguëna, bagobi quëquëni achago rëingo sehuogo:

—Më'ëbi Riusu coca masini quëacaiye'ru ba'iyeyë'ere ëñoñë.

²⁰ Yëquëna ira bain ba'isi'cuabi yua ën cubëna mëni, Riusuni gugurini rëanjën ba'nhuë. Më'ë bainbi, Riusuni gugurini rëañe yëtoca, Jerusalén huë'e jobo se'gana saiye poreyë, cayë, cago bago.

²¹ Cagona, Jesús yua bagoni yihuoguë cabi:

—Yë'ëbi coca yihuoguëna, ro'tago ba'ijë'ën. Yurera, bainbi Taita Riusuni gugurini rëañe yëjën, ën cubëna mëima'iñë. Jerusalenna saima'iñë.

²² Më'ë bainbi gugurini rëanjën, bacuabi Riusuni ro'taye huesëyë. Yë'ë bainca Riusuni ro'taye masiyë. Riusubi judío bainre cuencueni, baguë tëani baja'guëre bacua jubë ba'iguëte cuencueni re'huabi. Ja'nca sëani, judío bainbi Riusuni te'e ruiñe ro'taye masiyë.

²³ Ja'nca ba'iyeta'an, yurera, bainbi Taita Riusuni gugurini rëañe yëtoca, gugurini rëanrute cu'ema'iñë. Baguëni si'a recoyo ro'tajën, baguëni te'e ruiñe recoyo bojojën ba'iyey bayë. Ja'nca baguëni ro'tajën bojocuare cu'ëji Riusu.

²⁴ Riusubi yua ro bain ga'nihuë beoguëna, baguëni ëñañe porema'iñë mai. Ja'nca sëani, baguëni bojojën catoca, baguëni si'a recoyo ro'tajën, baguëni te'e ruiñe recoyo bojojën ba'iyey bayë, caguë yihuobi Jesús.

²⁵ Yihuoguëna, bagobi cago:

—Riusu Raosi'quëreba, Cristo hue'eguë, ja'anguëbi maina raiye ba'iji. Ja'anre masiyë yë'ë. Ja'nca rani, maini si'ayete masi güeseja'guë'bi, cago sehuogo.

²⁶ Sehuogona, Jesusbi quëabi:

—Yë'ë yua ba Cristo ba'iguë'ë. Më'ë naconi coca caguëbi ja'nca hue'eyë yë'ë, quëabi Jesús.

²⁷ Quëaguëna, ja'ansirën Jesusre concuabi raë'ë. Rani, romigo naconi coca caguëna, bacuabi ëñajën rën'ë. Eñajën rëincuabi bacuani coca senni achaye huaji yëhuë. Bagoni, ¿më'ë gue raco'ne? senmaë'ë. Baguëni, ¿gue coca bago naconi caguë'ne më'ë? senmaë'ë.

²⁸ Ja'nca cama'ijëna, bago yua bago ocobëte ro jo'cani senjoni ñoni, huë'e jobona goco'ë. Go'ini, baru bainni quëago:

²⁹ —Raijë'ën. Saiñu. Masi Eñaguëte ëñajaiñu. Yë'ë yo'ogo ba'ise'e si'ayete masini, yë'ëni te'e ruiñe quëabi. Ja'nca ba'iguëbi ¿Riusu Raosi'quëma'iguë yequërë? cago quëago.

³⁰ Cago quëagona, huë'e jobo bainbi Jesusni ëñajën sai bi'rahuë.

³¹ Ja'nrebi, Jesusre concuabi baguëni coca guansejën baë'ë:

—Aonre inni ainjë'ën, Eñaguë, cahuë.

³² Cajëna, baguëbi sehuobi:

—Yeque aon bayë yë'ë. Mësuacuabi ja'an aonre huesëyë, caguë sehuobi.

³³ Sehuoguëna, sa'ñëña senni acha bi'rahuë:

—¿Queaca? ¿Yequecuabi rani, aon insimate baguëna? sa'ñëña senni achahuë.

³⁴ Senni achajëna, Jesusbi coca quëabi:

—Banhuë. Riusu aonre cayë. Baguë yëye'ru yo'oye yë'ëre raobi. Raoguëna, baguë yo'o guanse'esere beoru yo'oguë, ai ba'ie ai recoyo bojoyë yë'ë. Ja'nca sëani, aon anni yajiye'ru ba'iji yë'ë recoyote.

³⁵ Yureca, mēsacua bain coca cani jo'case'ere ro'tato, ñaca cajën ba'iyë: “Gajese'ga ñañaguëan bani, aon tēarēnbi ti'anji” cajën ba'iyë. Cajën ba'ijēna, yē'ēca yeque cocare yihuoguë quēayë: Mēsacua yua querure ēñajë'ën. Queru aon tanse'ebi yuara ya'jise'e sēani, yua tēaye ba'iji. Riusu ba'i jobo cu'ecuare tēani bayë cayë.

³⁶ Zio ējaguëte tēacaicuabi baguë ro'ise'ere conī bayë. Gūina'ru, yē'ere concuabi, bainbi si'arēn ba'ijën, ju'ñe beoye ba'ija'bë cajën, bainni yē'ë ba'i jobore cu'e güesejēna, yē'ere concuani premiote ro'iyë yē'ë. Ja'nca si'arēn ba'ijēna, yē'ë aon tansi'cua, yē'ë aon tēasi'cua, yē'ere conjën ba'icua caguë, si'acuabi ñē'cani, yē'ë ba'i jobona ti'ansi'cuare ēñani, te'e bojojën ba'ija'cua'ë.

³⁷ Ja'nca sēani, te'e ruiñe cani jo'case'e ba'iji: “Yequëbi aonre tanguëna, yequëbi tējaji” cani jo'case'e ba'iji.

³⁸ Mēsacuabi bainni ru'ru ye'yoma'isi'cuata'an, bain recoyo ro'tayete ru'ru conjën ba'iyë mēsacua, caguë yihuobi Jesús.

³⁹ Ja'nrëbi, Samaria baingobi bago bainni coca quëani achogo: “Yē'ë yo'ogo ba'ise'e si'ayete masini yē'ëni te'e ruiñe quëabi” ja'anre quëani achogona, ai jai jubë bain ba Samaria huë'e jobo ba'icuabi Jesusni si'a recoyo ro'tahuë.

⁴⁰ Ja'nca ro'tajën, baguëna sani, Yëquëna naconi bēani ba'ijë'ën, cajën choë'ë. Choijēna, samu umuguseña bacua naconi bēani baj'i Jesús.

⁴¹ Ja'nca ba'iguëbi baguë cocarebare quëani achoguëna, yequëcua'ga ai jai jubëbi achani baguëni si'a recoyo ro'tahuë.

⁴² Ja'nca ro'tajën, ba romigoni cahuë:

—Yua baguëni si'a recoyo ro'tajën bojoyë yëquëna. Më'ë cocare achani baguëni si'a recoyo ro'tasi'cuata'an, yureca ja'ansi'quëbi baguë cocarebare quëani achoguëna, yëquënabi achajën, baguëni si'a recoyo ro'tajën, quë'rë ai ta'yejeiye bojojën ba'iyë. Baguë ba'iyete ai bojojën ba'iyë. Baguë ba'iyete masini, Bain tëani baguëreba ba'iji cajën, bojojën ba'iyë yëquëna, cahuë.

Jesús sana al hijo de un oficial del rey

⁴³ Ja'nrëbi, samu umuguseña ba'ini, Jesusbi Galilea yijana saji'i.

⁴⁴ Riusu raosi'cuabi bacua bain quë'rona saitoca, bacua bainbi bacuani te'e ruiñe ëñama'iñë, case'e baji'i. Jesús yua ja'ansi'quëbi ja'an cocare caguë baji'i. Ja'nca sëani, Galilea yijana saji'i.

⁴⁵ Sani ti'anguëna, Galilea bainbi baguëni ai bojohuë, Jerusalén huë'e jobo fiesta yo'ojën saisi'cua sëani, Jesús yo'oguë ba'ise'ere, ja'anrute ba'ijën, ëñani bojohuë.

⁴⁶ Ja'nrëbi, se'e sani, Caná huë'e jobona ti'anbi, Galilea yija huë'e jobo. Oco se'gabi bisi ëye jo'chare re'huabi ja'anru. Ti'anni ba'iguëna, yequë huë'e jobo bainguë, Capernaum casiru, baru ba'i ëjaguëbi baji'i. Ja'nca ba'iguëbi, baguë mamaquëbi rau neni ju'inguëna,

⁴⁷ Jesús ti'anni ba'iyete achabi. Judea yijabi rani, Galileana ti'anni ba'iyete achani, yua Jesusni ëñaguë saji'i. Sani, baguë zinre rani huachoye senji'i, ai ju'in hua'guëre sëani.

⁴⁸ Senguëna, Jesusbi baguëni sehuobi:

—Yë'ëbi ta'yejeiye yo'oni ëñoma'itoca, mësacuabi yë'ëni te'e ruiñe recoyo ro'tama'iñë, sehuobi.

49 Sehuoguëna, ba ëjaguëbi jëja senji'i:

—Besa rani conjë'ën, Ëjaguë. Yë'ë zinbi yuara junni huesëguë ba'iji, caguë senji'i.

50 Senguëna, Jesús yua baguëni quëabi:

—Yua më'ë huë'ena go'ijë'ën. Më'ë zinbi huajëji, caguë quëabi.

Quëaguëna, baguëbi achani, Jesús coca quëase'ere recoyo ro'tani goji'i.

51 Go'ini ti'anguëna, baguëre yo'o concuabi baguëni tëhuojën raë'ë. Rani:

—Më'ë zinbi huajë raji'i, cajën quëahuë.

52 Quëajënna, baguë hora huajë bi'rasedere senni achabi. Senni achaguëna, sehuohuë:

—Na'itë, mëñera ënsëguë së'irën ba'iguë, se'e te'e hora cuencuejënna, baguë rau jayoye tëji'i, sehuohuë.

53 Ja'nca sehuojënna, ëjaguëbi ba horate ro'tani, Jesús quëase'e: “Më'ë zinbi huajëji” ja'an coca ja'ansi hora Jesús quëase'e sëani, ai ro'tani bojobi baguë. Ja'nca ba'iguëna, baguë, baguë huë'e bain, si'acuabi Jesusni si'a recoyo ro'tajën baë'ë.

54 Ja'nca baguëte huachobi Jesús. Judeabi sani Galileana rani ba'iguëbi ta'yejeiye yo'ore yo'oni ëñoguë, ba huachose'e yua baguë samu ba'i yo'o baji'i.

5

Jesús sana al paralítico de Betzata

1 Ja'nrebi, jë'te, judío bainbi se'e fiesta yo'ojënna, Jesusbi Jerusalenna saji'i.

2 Yua Jerusalén huë'e jobo anto sa'ro, Oveja casi sa'arobi cacani ëñato, oco goje, bain abu goje ba'iji.

Hebreo cocabi cato, Betzata casiru ba'iji. Te'e ëntë sara huë'erëan ba goje yëruhua të'ijeiyë nëcosi huë'erëan ba'iji.

³ Ja'nca ba'iguëna, ai jai jubë bain rauna ju'incuabi ba huë'erëanre uinjën baë'ë. Yequëcuabi ñaco ëñama'icua baë'ë. Yequëcuabi ca'jacua baë'ë. Yequëcuabi guë'nguë rauna ju'injën baë'ë. Ja'nca ba'icuabi oco somoja'ñete ëñajën ëjohuë.

⁴ Riusu anjebi somo güeseguëña. Anje yësirënbi gajeni, oco somo güeseguëña. Somo güeseguëna, oco gojena ru'rureba cacaguëbi yua baguë gue gu'a rau tëcani huajë raiguëña.

⁵ Ja'nca ba'iguëna, yequë bainguë treinta y ocho tëcahuëan ju'inguë ba'i hua'guëbi barute ëjobi.

⁶ Eëjoguëna, Jesusbi ti'anni, baguëte ëñabi. Eñani, Chao hua'guë ai zoe ju'inguëbi uinji caguë, baguëni coca senni achabi:

—¿Huajëguë ruiñe yëguë më'ë? senni achabi.

⁷ Senni achaguëna, ju'inguëbi sehuobi:

—Oco gojena besa cacaye porema'iñë yë'ë hua'guë. Ocobi somoguëna, yë'ëre cacaye conguëbi beoji. Beoguëna, caca ëaye ba'iguëta'an, yequëbi ru'ru ti'anni cacaji, sehuobi.

⁸ Sehuoguëna, Jesusbi coca guansebi:

—Yua huëni nëcäjë'en. Më'ë camabëte inni saijë'en, guanseguë cabi.

⁹ Caguëna, ja'ansirën huajë raji'i baguë. Huajë rani, baguë camabëte inni huëni saji'i. Judío bain yo'o yo'oma'i umuguse baji'i.

¹⁰ Saiguëna, judío ëja bainbi huajë raisi'quëni tëhuoni, baguëni bëin coca cahuë:

—Yo'o yo'oma'i umuguse ba'iguëna, m'ë cam-abëte cuanma'ijë'en, ira coca ënseye case'e sëani, cahuë.

¹¹ Cajëna, sehuobi:

—Yequë bainguëbi yë'ëre huachoni, “Më'ë cam-abëte inni saijë'en” caguë guanseguëna, raiyë yë'ë, sehuobi baguë.

¹² Sehuoguëna, baguëni senni achahuë:

—¿Jaro bainguëbi m'ëni ja'nca guanseguë'ne? senni achahuë.

¹³ Senni achajëna, sehuoye poremajji'i. Baguë rau huachosi'quëre huesëbi. Ai jai jubë bain ba'ijëna, Jesusbi yequëruna quëñëni saisi'quë bajji'i.

¹⁴ Saisi'quëbi jë'te rani, Riusu huë'ena cacani, ba huajë raisi'quëni tëhuobi. Tëhuoni, baguëni coca yihuoguë cabi:

—Yua huajë raisi'quë ba'iyë m'ë. Ja'nca ba'iguë, yua se'e gu'aye yo'oye beoye ba'ijë'en. Gu'aye yo'otoca, yequërë ru'ru ba'ise'e'ru quë'rë ai ja'si yo'oguë'ru ruinma'iñe, cabi Jesús.

¹⁵ Caguëna, baguë yua judío ëja bainna sani quëajaji'i. Jesús hue'eji baguë, yë'ëre huachosi'quë, quëabi.

¹⁶ Ja'nca quëaguëna, judío ëja bainbi bëinjën, Yo'o yo'oma'i umugusebi baguë yo'o yo'oguëna, baguëni je'o ba bi'rahuë.

¹⁷ Je'o ba bi'rajëna, Jesusbi bacuani coca quëabi:

—Yë'ë Taitabi yurerën tëca baguë yo'ore yo'oguë ba'iji. Güina'ru yë'ë'ga yë'ë yo'ore yo'oguë ba'iyë, quëabi.

¹⁸ Ja'nca quëaguëna, judío ëja bainbi quë'rë bëinjën, baguëni huani senjo ëayete quë'rë

yëhuë. Bacua yo'o yo'oma'i umugusebi yo'oye porema'iñete tin yo'oguëna, baguëni ai je'o bahuë. Baguë coca case'ere'ga achani, quë'rë se'e baguëni je'o bahuë. Baguë yua Riusubi yë'ë Taita ba'iji caguëna, bacuabi bëinjën, Riusu ba'iyë'ru te'e ba'iyë catoca, ai gu'aye caji baguë, ro'tajën achani bën'ë.

La autoridad del Hijo de Dios

¹⁹ Bëinjënna, Jesusbi bacuani sehuoguë quëabi:

—Mësacuani ganreba quëayë yë'ë. Yë'ë yua Riusu Zin ba'iguëbi ro yë'ë yëse'e yo'oma'iguë'ë. Yë'ë Taitabi yo'o yo'oguëna, ja'anre ëñani, ja'an yo'o se'gare yo'oyë yë'ë. Baguë Zin sëani, baguë yo'o yo'oye güina'ru yo'oguë ba'iyë yë'ë.

²⁰ Baguë Zinre sëani, yë'ë Taitabi yë'ëni ai yëguë, yë'ëni bojoguë, baguë yo'o yo'oye si'ayete yë'ëni ëñoji. Ja'nca ëñoni, yë'ëbi ta'yejeiye yo'ore yo'oni ëñoguëna, baguë yua quë'rë se'e quë'rë ta'yejeiye yo'ore yë'ëni ëñoji. Mësacuabi jai ñacobi ëñajën rëinjën ba'ijë'ën caguë, ja'nca yë'ëni ëñoji baguë.

²¹ Yë'ë Taitabi bain junni huesësi'cuare huajëcuare mame re'huaguë sëani, yë'ë'ga yë'ë yëye'ru bainre güina'ru huajëcuare mame re'huaye poreyë yë'ë.

²² Yë'ë Taita se'gabi bain gu'a jucha yo'ojën ba'ise'ere bacuani sehuo güesema'iji. Ja'an sehuo güeseye si'aye yë'ëna jo'cabi, yë'ë yua baguë Zinre sëani.

²³ Si'a bainbi yë'ë Zinni te'e ruiñe ëñajën ba'ija'bë caguë jo'cabi baguë. Taitani te'e ruiñe ëñajën ba'iyë'ru, yë'ë Zinni güina'ru te'e ruiñe ëñajën ba'ija'bë caji. Yë'ëni te'e ruiñe ëñama'itoca, yë'ë Taitani güina'ru te'e ruiñe ëñamajën ba'iyë.

24 Mësacuani ganreba caguë quëayë yë'ë. Yë'ë co-carebare achanî yë'ëre raosi'quë ba'iyete ro'tacua, ja'ancuabi si'arën ba'ijën, gare ju'iñe beoye ba'iyë. Gare bënni senjoñe beoye ba'iji bacuare. Riusu naconi ba'ijën, carajeiye beoye huajëcua se'ga ba'ija'cua'ë.

25 Mësacuani ganreba quëayë yë'ë. Yë'ë bain choirënbi yuara ti'anja'ñeta'an ba'iji. Ja'nca choiguë, Bainguë'ru Raosi'quëre sëani, bainbi recoyo ju'inse'e'ru ba'icuata'an, yë'ë choiyete achayë. Achatoca, recoyo mame huajë rani ba'iyë.

26 Yë'ë Taita ja'ansi'quëbi si'arën ba'iguë, bain si'arën ba'iyë re'huaye masiji. Yë'ë'ga baguë Zin sëani, si'arën ba'iguë, bain si'arën ba'iyë re'huaye masiyë yë'ë.

27 Ja'nca ba'iguë yë'ë Taitabi cuencueni raoguëna, yë'ë, Bainguë'ru Raosi'quëbi bain juchare ëñani, bacuani sehuoye senja'guë'ë yë'ë.

28 Ja'nca ba'iguëna, mësacua yua yë'ë cocare achajën reinma'ijë'ën. Yurera bain ju'insi'cua tan gojeñana tansi'cua, ja'ancuani choiguëna, bacuabi rani, yë'ëni achajën ba'ija'cua'ë.

29 Achani, yë'ëna rani nëc aja'cua'ë. Re'oye yo'ojën ba'isi'cuabi go'ya rani, se'e ju'iñe beoye ba'ijën, Riusu naconi si'arën ba'ija'cua'ë. Gu'aye yo'ojën ba'isi'cuabi go'ya rani, Riusu bënni senjoruna sani, ai yo'ojën, ja'anrute si'arën ba'ija'cua'ë.

Pruebas de la autoridad de Jesús

30 Yë'ë se'gabi guanseza catoca, guanseye gare porema'iñe yë'ë. Yë'ë Taitabi guanseguëna, baguë cocare achanî baguë cuencuese'e'ru güina'ru bainni masi güeseyë. Ja'nca masi güeseguë,

bain juchare te'e ruiñe masini bacuare benni senjoja'ñete te'e ruiñe cayë yë'ë. Yë'ë yëye se'ga yo'oye ro'tama'iñë. Yë'ë Taitabi yë'ëre raosi'quë sëani, baguë yëye se'gare yo'oye ro'tayë yë'ë. Ja'nca sëani, bainre benni senjoja'ñete te'e ruiñe cayë yë'ë.

³¹ Yë'ë se'gabi yë'ë ba'iyete quëani achotoca, yë'ë guanseye poreyete te'e ruiñe masi güesema'iñë.

³² Yequë'ga yë'ë ba'iyete quëani achoji. Ja'an quëani achoguëbi, yë'ë guanseye poreyete yë'ëre te'e ruiñe masi güeseji. Ja'anguëbi yua yë'ë Taita ba'iji.

³³ Mësacua yua Juanna coca saoni senni achajëna, baguë yua te'e ruin cocare masini, te'e ruiñe quëani achoguë sehuobi.

³⁴ Ja'nca sehuoguëna, ro bain quëani achose'e se'gare ro'tama'iñë yë'ë. Ro'tama'iguëta'an, mësacua mame recoyo re'huasi'cua ba'ijë'en caguë, Juan quëani achose'ere mësacuani yihuoguë quëayë yë'ë.

³⁵ Juan yua majahuë re'oye miañe'ru, mësacua te'e ruiñe sai ma'are ëñoguëna, baguë ëñose'ere ëñajën, rëño ba'irën bojojën achahuë mësacua.

³⁶ Bojojën achajëna, yë'ë ta'yejeiye yo'oni ëñoguë, Juan coca case'ebi ëñoñe'ru yë'ë ba'iyete quë'rë te'e ruiñe ëñoni, yë'ë guanseye poreyete masi güeseyë yë'ë. Yë'ë ta'yejeiye yo'oni ëñoguë, yë'ë Taitabi yo'o güeseguëna, ja'nca yo'oni ëñoñë yë'ë. Ja'nca yo'oni ëñoguëna, bainbi yë'ë Taita Raosi'quërebare yë'ëre masiye poreyë.

³⁷ Yë'ë Taita'ga yë'ëre raoni, yë'ë ba'iyete te'e ruiñereba ëñoguë baji'i. Baguëbi coca quëani achoguëna, mësacuabi baguëte gare achama'icua'ë. Baguë ba'iyete gare ëñama'icua'ë.

38 Yë'ë yua Riusu Raosi'quë ba'iguëna, yë'ë cocare recoyo ro'tamajën ba'icua'ë mësacua. Ja'nca sëani, baguë cocarebare yua mësacua reconoña re'huaye beoye ba'icua'ë.

39 Baguë cocareba toyani jo'case'ere bojora'rë ëñajën, Riusu naconi si'arën ba'iñu cajën, ba coca se'gare ai ba'iyë ai ye'yeyë mësacua. Ye'yecuata'an, yë'ë ba'iyete baru te'e ruiñe ëñose'ere gare ye'yema'iñë mësacua.

40 Yë'ë ba'iyete ye'yeye porecuata'an, yë'ëna rani recoyo ro'taye gu'a güeyë mësacua. Rani recoyo ro'tatoca, Riusu naconi si'arën ba'ire'ahuë.

41 Re'o coca yë'ëre quëani achocua, ja'ancuani yëma'iñë yë'ë.

42 Mësacua recoyo ro'tayete masiyë yë'ë. Masiguëna, mësacua se'gabi Riusuni ai yëmajën ba'iyë.

43 Yë'ë Taitabi yë'ëre cuencueni raoguëna, yë'ëni te'e ruiñe ëñamajën, bojomajën ba'iyë mësacua. Ro yequë se'gabi rani, mësacua ta'yejeiye ëjaguë'ë yë'ë catoca, ja'anguëni te'e ruiñe ëñajën bojojën ba'iyë mësacua.

44 Mësacua sa'ñeña se'ga te'e ruiñe ëñajën bojocubi Riusu ta'yejeiye ba'iyete cu'eye beoye ba'iyë. Ja'nca sëani, yë'ëni recoyo ro'taye beoye ba'iyë.

45 ¿Mësacua guere ro'taye'ne? ¿Yë'ëbi Taita Riusu naconi coca caguë, mësacua gu'aye yo'oyete quëani, mësacua bënni senjoja'ñe, Riusuni seña, ja'anre ro'taye mësacua? Bañë. Mësacubi ñaca cacua'ë, Ira taita ba'isi'quë Moisés, baguë coca toyani jo'case'ere te'e ruiñe yo'ocua sëani, Riusu naconi si'arën ba'ija'cua'ë cayë mësacua. Ja'nca

cacuata'an, Moisés se'gabi mēsacua gu'aye yo'oyete Riusuni quëani, mēsacuare bënni senjoja'ñe senji.

⁴⁶ Mēsacua yua Moisés coca toyani jo'case'ere ëñajën, te'e ruiñe ye'yemaë'ë. Te'e ruiñe ye'yeni, baguë quëani jo'case'ere recoyo ro'tanica, yë'ë coca te'e ruiñe quëani achose'ere ro'tajën ba'ire'ahuë, yë'ë ba'iyete quëasi'quë sëani.

⁴⁷ Moisés coca toyani jo'case'ere ro achani recoyo ro'tama'icua sëani, yë'ë coca yure quëani achoguëna, ja'an cocare quë'rë ai ba'iyete recoyo ro'tama'iñë mēsacua, bacuani yihuoguë quëabi Jesús.

6

Jesús da de comer a cinco mil hombres

¹ Ja'nrëbi, Galilea zitara, Tiberias zitara'ga hue'eguëna, ja'anruna saisi'quë ba'iguë, yua que të'huina jenni saji'i Jesús.

² Saiguëna, ai jai jubë bainbi, Jesús ta'yejeiye yo'oni ëñose'e, rau ju'incuare huachose'e, ja'anre ëñasi'cua sëani, Jesusni be'tejaë'ë.

³ Be'tejaijënna, Jesús yua baguëre conjën ba'icua naconi cu re'otona saisi'quëbi bacua naconi baruna bëani bajji'i.

⁴ Judío bain pascua umuguseña fiesta yo'oye bajji'i.

⁵ Bëani ba'iguë, so'ona ëñato, bain jubëbi raë'ë. Raijënna, Jesús yua Felipe coca senni achabi:

—¿Queaca aon con1, ja'an bain jubëni aon aonë'ne mai? senni achabi.

⁶ Senni achaguë, ¿Felipe queaca sehuoja'guë'ne baguë? caguë, ja'an cocare senni achabi Jesús. Baguë yo'oja'yete yua ro'tasi'quë bajji'i.

7 Senni achaguëna, Felipe sehuobi:

—Aon coní aohne ti'anma'iji maire. Curi so'co samu cien ro'íye coní huo'huetoca, ga bainguëbi choa zi'nga se'gare coji, sehuobi.

8 Sehuoguëna, ja'nrëbi, Andrés hue'eguëbi baji'i. Jesusni conguë ba'iguë yua Simón Pedro yo'jeguë baji'i. Ja'anguëbi coca quëabi:

9 —Ënjo'on ba'iji zin hua'guë. Te'e ëntë sara jo'jo aonbëan cebadabëan, samu ziaya hua'i, ja'anre baji baguë. Ja'nca ba'iguëta'an, ¿queaca ja'an se'gabi si'a jai jubëre aon aohne'ne? senji'i.

10 Senguëna, Jesusbi:

—Bainni bëa güesejë'ën, cabi.

Caguëna, taya re'oto ai ba'íye sëani, bëa güesejëna, si'acuabi bëahuë. Ëmëcua se'gare cuencueto, cinco mil ba'icua'ru baë'ë.

11 Bëajëna, ja'nrëbi, Jesús yua ba cebadabëanre inni, Riusuni surupa caní, baguëre concuana insiguëna, bainna huo'huehuë. Ziaya hua'ire'ga inni güina'ru huo'hue güesequëna, bacua yëse'e aën'ë.

12 Anni yajijëna, Jesús yua baguëre concuani coca guansebi:

—Aon anni jëhuase'ere chiani re'huajë'ën. Jo'cani senjoñe beoye ba'ijë'ën, guanseguë cabi.

13 Caguëna, cebada aon anni jëhuasi mi'chirëanre chiani, doce jë'eña bu'íye ayahuë.

14 Ja'nca ayajëna, bainbi Jesús ta'yejeiye yo'oni ëñose'ere ai ëñajën rëinjën, sa'ñeña cahuë:

—Riusu bainguë maina raoja'ye caní jo'case'e ba'iguëna, yureca maina ti'ansi'quë ba'iji, cajën ëñajën rën'ë.

15 Ĕñajĕn rĕinjĕn, sa'ñeña coca cajĕn, baguĕni zeanni sani, mai ta'yejeiye ĕjaguĕre baguĕte re'huani bañu cajĕnna, Jesusbi masini, cu re'otona quĕñĕni, te'e hua'guĕ ba'iguĕbi ganini saji'i.

Jesús camina sobre el agua

16 Saiguĕna, ja'nrebi, ĕnsĕguĕ ruajairĕn ba'iguĕna, Jesusre concuabi zitara yĕruhuana gajehuĕ.

17 Gajeni, Jesús yuta raimaquĕna, Capernaum huĕ'e jobona go'iñu cajĕn, yoguna cacani, zitara je'en bi'rahuĕ, ñamibi.

18 Je'en bi'rajĕnna, ja'nrebi, ai jĕja tutuni, tĕ'a huĕji'i.

19 Huĕiguĕna, cinco o seis kilómetro ba'iye ro'ani ĕñato, Jesusbi zitara canja'an ganiguĕ raji'i. Ja'nca raiguĕna, ai quĕquĕni huesĕni ĕñahuĕ.

20 Huesĕni ĕñajĕnna, baguĕ cabi:

—Mĕsacua quĕquĕma'ijĕ'ĕn. Yĕ'ĕ yua Jesus'ĕ, cabi.

21 Caguĕna, ja'nrebi, bacuabi ai bojojĕn, baguĕni yua yoguna guaoni bahuĕ. Guaoni bajĕnna, ja'ansirĕn bacua yija sairuna ti'ansi'cua baĕ'ĕ.

La gente busca a Jesús

22-23 Ja'nca ba'ijĕnna, yequĕ umuguse ñataguĕna, bain jubĕbi yuta que tĕ'hui baĕ'ĕ. Jesús aon aon-siru, surupa cani aon huo'huesiru, ja'anrute baĕ'ĕ. Ba'ijĕn, zitara yĕruhuana gajeni ĕñato, Jesusre concua yua bacua yogubi saisi'cua baĕ'ĕ. Bacua se'gabi saijĕnna, Jesusbi bacua naconi saimaji'i cajĕn, gue ro'taye beoye baĕ'ĕ. Ba'ijĕnna, yequĕ bain Tiberias huĕ'e jobobi rani ba'ijĕnna,

24 Jesús, baguëre concua, bacua yua beoyë cajën, ba bain naconi yobi saë'ë. Capernaum huë'e jobona jenni, Jesusre cu'ejäë'ë.

Jesús, el pan de la vida

25 Cu'ejani, je'ensi'quëre tinjahuë. Tinjani, baguëni senni achahuë:

—Ëjaguë, ¿quejeito më'ë raquë'ne? senni achahuë.

26 Senni achajënna, sehuobi:

—Mësacuani ganreba quëayë. Yë'ë ta'yejeiye yo'oni ëñose'ere ro'taye beoye ba'iyë mësacua. Ro mësacua aon anni yajise'e se'gare ro'tani, yë'ëre cu'ehuë.

27 Mësacua aon coye ro'ire jëja yo'o yo'oye beoye ba'ijë'ën, besa carajeiye sëani. Yë'ë aon insiye, ja'anre ro'tani, yo'o yo'oni cojë'ën. Coni aintoca, si'arën ba'ijën, huajëreba huajëjën ba'iyë mësacua. Yë'ë yua Bainguë'ru Raosi'quërebare sëani, Taita Riusubi yë'ë ta'yejeiye yo'oye conji, caguë sehuobi Jesús.

28 Sehuoguëna, baguëni senni achahuë:

—Riusu yo'o guansese'ere yo'oye yëtoca, ¿queaca yo'oye'ne yëquëna? senni achahuë.

29 Senni achajënna, Jesús sehuobi:

—Riusu yo'o guansese'e yua ëñe ba'iji. Yë'ë yua baguë raosi'quërebare sëani, yë'ëni si'a recoyo ro'tajën ba'ijë'ën, sehuobi.

30 Sehuoguëna, baguëni senni achahuë:

—Ja'nca ba'itoca, më'ë ta'yejeiye yo'ore yo'oni, yëquënani ëñojë'ën. Më'ë poreyete ëñañu cayë. Ëñani, ja'nrebi, më'ëni recoyo ro'tayë yëquëna. ¿Gue yo'ore yo'oni ëñoguë'ne?

³¹ Mai ira bain ba'isi'cuabi beo re'otore ba'ijën, ba maná aonre ainjën ba'ñeña. Riusu coca toyani jo'case'e'ru ba'iyë: Guënamë re'otobi aon tonni, bacuani aon aonguë baji'i Riusu, case'e sëani, më'ë'ga ¿gue yo'ore yo'oni ëñoguë'ne? senni achahuë.

³² Senni achajënna, Jesusbi bacuani yihuoguë quëabi:

—Mësacuani ganreba yihuoguë quëayë yë'ë. Moisés aon guënamëbi to'inse'ere aintoca, bainbi huajëreba huajëmaë'ë. Yë'ë Taita se'gabi te'e ruiñe ba'i aonre insiji.

³³ Yë'ë Taitabi baguë aonre guënamë re'otobi raoni jo'cabi. Raoni jo'caguëna, bainbi coni aintoca, huajëreba huajëyë bacua, yihuoguë quëabi.

³⁴ Quëaguëna, bacua senni achahuë:

—Ëjaguë, ja'an aonre yëquënana jo'caye beoye insireba insijë'ën, senni achahuë.

³⁵ Senni achajënna, sehuobi:

—Yë'ëbi yua ja'an aon ba'iyë. Yë'ëna rani aintoca, aon gu'aye beoye ba'iyë'ru ba'iyë. Yë'ëni si'a recoyo ro'tatoca, oco ëaye beoye ba'iyë'ru ba'iyë.

³⁶ Yureca, mësacuani ëñere quëahuë. Yë'ëni ëñasi'cuata'an, yë'ëni recoyo ro'tama'iñë mësacua.

³⁷ Yë'ë Taita bain cuencuesi'cuare si'acuare yë'ëna raoguëna, si'acuabi yë'ëna raiyë. Raijënna, yë'ëbi bacuani bani, bacuare gare senjoñe beoye ba'iyë.

³⁸ Yë'ë yua guënamë re'otobi raiguë, yë'ë yëye se'ga yo'oza camaë'ë. Yë'ëre raosi'quë, baguë yëye se'gare yo'oza caguë raë'ë yë'ë.

³⁹ Yë'ëre raosi'quë, baguë yëyete cato, ëñe ba'iji: Baguë bain cuencuesi'cuare yë'ëna raoguëna,

te'e bain hua'guëreta'an gare huesoye beoye ba'iyë. Ja'nca ba'iguëbi, ën yija carajei umuguseña ti'anguëna, si'acua ju'insi'cuare mame go'ya rai güeseja'guë'ë yë'ë.

⁴⁰ Yë'ë Taita yëyete cato, ëñe ba'iji: Yë'ëbi baguë Zin sëani, si'a bain yë'ëni recoyo ro'tajën ba'icuabi si'arën ba'ijën, ai huajëreba huajëjën ba'ija'cua'ë. Ën yija carajei umuguseña ti'anguëna, bacuare mame go'ya rai güeseja'guë'ë yë'ë, caguë sehuobi Jesús.

⁴¹ Caguë sehuoguëna, judío ëja bainbi baguë coca case'e: "Yë'ë yua guënamë re'otobi raisi'quë'ë. Si'a bain aon ba'iyë yë'ë" ja'an case'ere achani, baguëte sa'ñeña ai

⁴² bëinjën cahuë:

—¿Queaca ro'taguë caguë'ne baguë? Ba hua'guë Jesús hue'eguë yua José mamaquë se'ga ba'iji. Baguë taita, baguë mamá, bacuare masiyë mai. Ja'nca sëani, ¿queaca ro'taguë, Guënamë re'otobi raisi'quë'ë yë'ë caguë'ne? bëinjën cahuë.

⁴³ Cajënna, Jesusbi cabi:

—Mësacua sa'ñeña cajën, yë'ëre bëin coca caye jo'cajë'ën.

⁴⁴ Ro bain se'gabi yë'ëna rani recoyo ro'taye porema'iñë. Yë'ë Taitabi yë'ë ba'iyete ëñoguëna, bainbi yë'ëna raiye poreyë. Raijënna, yua ën yija carajei umuguseña ti'anguëna, yë'ëbi yë'ë bainre-bare mame go'ya rai güeseja'guë'ë.

⁴⁵ Riusu ira bain raosi'cua toyani jo'case'ere ro'tajë'ën. "Riusubi si'a bainni cocare ye'yoji." Ja'nca toyani jo'case'e sëani, si'acua Riusu

ye'yose'ere achani ye'yecuabi yë'ëna raiyë. Raijënna, yë'ë bainrebare re'huani ba'iyë.

⁴⁶ Bainbi Taita Riusure gare ëñama'isi'cua ba'iyë. Yë'ë se'ga baguë ba'irubi raisi'quëbi yë'ë Taitare ëñasi'quë'ë.

⁴⁷ Ganreba caguë, mësacuare quëayë yë'ë. Yë'ëni recoyo ro'tacua, ja'ancuabi yë'ë naconi si'arën ba'ijën, huajëreba huajëjën ba'ija'cua'ë.

⁴⁸ Yë'ë yua bain aon ba'iguëbi bacuani huajëreba huajë güeseyë.

⁴⁹ Mësacua ira bain ba'isi'cuabi beo re'otore ba'ijën, maná aonre ainjën ba'ë'ë. Ba'icuabi ja'an aonre ainsicuata'an, yurera junni huesësi'cua ba'iyë.

⁵⁰ Yequë aonre cayë yë'ë. Ja'an aonre guënamë re'oto raose'e ba'iguëna, bainbi aintoca, ju'ïñe beoye ba'iyë.

⁵¹ Yë'ë yua ja'an aon ba'iyë. Huajëreba huajë güeseyë yë'ë. Bainbi ja'an aonre aintoca, si'arën ba'ijën, huajëreba huajëjën ba'ija'bë caguë, yë'ë ga'nihuëte insini jo'cayë yë'ë, yihuoguë cabi Jesús.

⁵² Caguëna, judío ëja bainbi bëinjën, sa'ñëña coca senni achahuë:

—¿Baguë ga'nihuë mai aon aoñe caguë, queaca maina insiye poreguë'ne? senni achahuë.

⁵³ Senni achajënna, Jesús yua se'e bacuani quëabi:

—Ganreba mësacuan yihuoguë quëayë yë'ë. Yë'ë yua Bainguë'ru Raosi'quë ba'iguëna, yë'ë ga'nihuëte ainjën ba'ijë'ën. Yë'ë ziere uncujën ba'ijë'ën. Ja'nca yo'oma'itoca, mësacua recoyo huajëye beoye ba'iyë.

54 Yë'ë ga'nihuë aiñe, yë'ë zie uncuye, ja'anre yo'ocuabi si'arën ba'ijën, huajëreba huajëjën ba'iyë. Ba'ijënna, ën yija carajei umuguseña ti'anguëna, bacuare go'ya rai güeseja'guë'ë yë'ë.

55 Yë'ë ga'nihuë yua bain aonreba re'huase'e ba'iji. Yë'ë zie yua bain gonoreba re'huase'e ba'iji.

56 Yë'ë ga'nihuë aiñe, yë'ë zie uncuye, ja'anre yo'ocuabi yë'ë naconi te'e recoyo ba'icua'ru bojojën ba'iyë. Yë'ë'ga bacua naconi te'e recoyo ba'iguë'ru bojoguë ba'iyë.

57 Yë'ë Taita huajëreba huajëguëbi yë'ëre raosi'quë sëani, yë'ë'ga güina'ru huajëreba huajëyë. Ja'nca ba'iguë, yë'ëna aincuani huajëreba huajë güeseyë.

58 Riusu aon guënamë re'otobi raose'e, ja'an aonre cayë yë'ë. Ira bain ba'isi'cua ainse'ere cama'iñë, ju'insi'cuare sëani. Yë'ëna aincuabi si'arën ba'ijën, huajëreba huajëjën ba'iyë, yihuoguë quëabi.

59 Ja'nca coca yihuoguë, judío bain ñë'ca huë'e Capernaum huë'e jobore ye'yoguë baji'i Jesús.

Palabras de vida eterna

60 Ja'an cocare quëani achoguëna, baguëre concuabi achani, yequëcuabi gue ro'taye beoye ba'ijënna, bacuabi ja'anre sa'ñeña cahuë:

—Ja'an coca ro'taye ai jëjaji. Achaye porema'iñë, cahuë.

61 Cajënna, Jesusbi baguëre concua cayete masini, bacuani yihuoguë cabi:

—¿Mësacua queaca ro'tajën, yë'ë coca case'ere bëinjën achaye'ne?

62 Yë'ë yua Bainguë'ru Raosi'quë ba'iguëbi yë'ë quë'ro raisiruna se'e mëiguë go'iguëna, ja'anre ëñatoca, ¿mësacua queaca ro'tajën ba'ija'cua'ne?

63 Riusu Espíritu se'gabi bainni huajë güeseji. Recoyo beotoca, bain ga'nihuë se'gabi huajëye porema'iji. Yë'ë coca mësacuani quëani achoguë, bain recoyo huajë coca, ja'anre quëani achoguë, te'e ruiñereba ba'i coca'ë, caguë quëayë yë'ë.

64 Ja'nca quëani achoguëna, yequëcua mësacua naconi ba'icubabi yë'ëni recoyo ro'tama'iñë, cabi Jesús.

Jesús yua baguëni recoyo ro'tama'icuaire si'arën masiguë baji'i. Baguëni insini senjoja'guëre'ga masiguë baji'i. Ja'nca masiguëbi baguë yure case'ere quëabi.

65 Quëani ja'nrëbi, se'e coca cabi:

—Ja'nca ro'tama'icua ba'ijëna, yë'ë coca quëase'e: Yë'ë Taitabi yë'ë ba'iyete ëñoma'itoca, bainbi yë'ëna ti'añe porema'iñe mësacuani quëahuë yë'ë, cabi.

66 Ja'nca caguëna, baguëte conjën ba'icua ai jai jubëbi baguëni coñe jo'cani quëñëhuë. Baguë naconi se'e saimaë'ë.

67 Saima'ijëna, baguëre concua, si'a sara samucua ba'icuanı senni achabi:

—¿Mësacua'ga yë'ëre jo'cani saiye ro'taye? senni achabi.

68 Senni achaguëna, Simón Pedrobi sehuobi:

—Bañë. Yëquënabi sani, yequëni ye'yetoca, bain huajë cocare ye'yoguëbi beoji. Më'ë se'gabi ja'an cocare ye'yoguëna, yëquënabi ye'yeni si'arën ba'ijën, huajëreba huajëjën ba'ija'cua'ë.

⁶⁹ Ja'nca sëani, mē'ëni si'a recoyo ro'tahuë yëquëna. Mē'ë yua mai Ta'yejeiyereba Ējaguë Riusu Zin, ba Cristo ba'iguëna, yëquënabi mē'ë ba'iyete ye'yeni masihuë, sehuoguë cabi.

⁷⁰ Caguëna, Jesusbi bacuani quëabi:

—Mësacua si'a sara samucua cuencueni yë'ëre conjën ba'icua re'huahuë. Ja'nca re'huaguëta'an, mësacua jubë ba'iguë, te'eguë yua huati bainguë ba'iji, quëabi.

⁷¹ Judas Iscariote, Simón mamaquë, ja'anguëte quëabi Jesús. Baguëte conjën ba'icua, si'a sara samu ba'icua, bacua naconi cuencuesi'quëta'an, Jesusre insini senjoja'guëta'an ba'iji.

7

Los hermanos de Jesús no creían en él

¹ Ja'nca ba'iguëna, Jesús yua Galilea yija se'gare baji'i. Judío ëja bainbi baguëte huani senjoñe yëjënna, Judea yijana saimaji'i.

² Saima'iguëna, ja'nrëbi judío bain aon tēase'ere bojojën, fiesta yo'oye baë'ë.

³ Ja'nca ba'ijënna, baguë yo'jecuabi baguëni coca yihuo bi'rahuë:

—Ēnjo'onbi sani, Judeana saijë'ën. Sani, mē'ë ta'yejeiye yo'oni ëñoguëna, mē'ëre concua baru ba'icuabi ëñañe poreyë.

⁴ Mē'ë yua ënjo'onre ba'iguë, mē'ë yo'ore ro yahuerar'ë yo'oguë ba'iyë. Ta'yejeiye yo'oni ëñocuabi ja'nca yo'oma'iñë. Si'a bainbi ëñani masija'bë cajën, bain jubëan ba'iruanna sani, bacua yo'o yo'oni ëñoñë. Ja'nca sëani, mē'ë'ga mē'ë

ta'yejeiye yo'oyete si'a bainni ëñojaij'ën, yihuojën cahuë.

⁵ Ja'nca cajën, bacua'ga baguëni recoyo ro'tamajën baë'ë.

⁶ Ba'ijëna, Jesusbi bacuani sehuoguë cabi:

—Yë'ë fiesta sairën yuta ti'anma'iji. Mësacua fiestana saiye yëjën, mësacua yësirën saiye poreyë.

⁷ Bainbi mësacuani je'o baye beoye ba'iyë. Yë'ëca bain gu'a juchare masi güeseguë sëani, yë'ëni je'o bajën ba'iyë.

⁸ Mësacua se'ga yua fiestana sani ba'ij'ën. Yë'ëca bañë. Yë'ë fiesta sairën yuta ti'anma'iji, cabi Jesús.

⁹ Ja'nca caguë, yua Galilea yijana bëani baji'i.

Jesús en la fiesta de Enramadas

¹⁰ Ba'iguëna, baguë yo'jecuabi fiestana saë'ë. Satena, Jesus'ga yahuera'rë saji'i. Bainni ëñoma'iguë saji'i.

¹¹ Sani ti'anguëna, judío ëja bainbi baguëni cu'eni ganojën, sa'ñeña senni achajën baë'ë:

—¿Jarote ba'iguë'ne baguë? senni achahuë.

¹² Bain hua'na'ga baguë ba'iyete sa'ñeña coca cajën baë'ë. Yequëcuabi: “Re'o bainguë'bi” cajëna, yequëcuabi: “Banji. Bainni ro coqueguë yihuo'te” cajën baë'ë.

¹³ Yahue caye se'ga baë'ë. Judío ëja bainni huaji yëhuë.

¹⁴ Fiesta yo'ojëna, jobo ba'i umuguseña ba'iguëna, Jesusbi Riusu huë'ena cacani, bainni ye'yo bi'rabi.

¹⁵ Ye'yo bi'raguëna, judío bainbi achajën rëinjën, sa'ñeña coca cahuë:

—Aiguë yua uti ye'yema'isi'quëta'an, ¿queaca baguë masiyera masiguë'ne? senni achahuë.

¹⁶ Senni achajëna, bacuani sehuobi Jesús:

—Yë'ë masiye se'gare ye'yoma'iñë yë'ë. Yë'ë Taitabi yë'ëre raoguëna, baguë masiye se'gare ye'yoguë ba'iyë yë'ë.

¹⁷ Yë'ë Taita yëye'ru yo'oye ro'tacuabi yë'ë ye'yoyete achani masiyë. Yë'ë Taita coca ba'itoca, masiyë. Yë'ë coca se'ga ba'itoca, masiyë bacua.

¹⁸ Yequëcuabi ro bacua coca se'gare quëani achotoca, ro bacua ta'yejeiye ba'iyete yëyë. Yë'ëca bañë. Yë'ë Taitabi yë'ëre raoguëna, baguë ta'yejeiye ba'iyë se'gare yëyë yë'ë. Ja'nca yëguëbi te'e ruiñë ye'yoguë ba'iyë. Yë'ë Taitabi coqueye beoye ba'iji.

¹⁹ Moisesbi Riusu ira coca guansese'ere toyani, mësacua jo'caguë ba'nji. Ja'anre mësacua masiyë. Masicuata'an, ba coca guanseni jo'case'ere yo'oye ro gu'a güeyë mësacua. Ja'nca yo'oye güecuabi ¿queaca ro'tajën, yë'ëni huani senjoñë ro'taye'ne? cabi Jesús.

²⁰ Caguëna, bainbi sehuohuë:

—Bañë. Më'ëni huani senjoñë ro'tama'icua'ë yëquëna. Gu'a huati baguë sëani, güebe nesi'quë'ru caguë cayë më'ë, sehuohuë.

²¹ Sehuojëna, Jesús cabi:

—Yo'o yo'oma'i umuguse ba'iguëna, yë'ëbi ta'yejeiye yo'o, te'e yo'o se'gare yo'oni ëñoguëna, mësacua si'acuabi ëñajën rën'ë.

²² Moisés yua bain go neño ga'nihuë tëyoye, ja'anre ye'yoni jo'caguë ba'nji, Moisesbi ye'yoni jo'caguëta'an, baguë ira bain ba'isi'cua, bacuabi ru'ru bacua zin hua'nani go neño ga'nihuëte

tëyojën ba'nhuë. Ja'nca ye'yoni jo'caguëna, yureñabi mësacuabi yo'o yo'oma'i umuguse ba'iguëta'an, zin hua'guëni go neño ga'nire tëyoyë.

²³ Moisés coca guanseni jo'case'ere'ru güina'ru yo'oñu cajën, baguë go neño ga'nire tëyoyë. Ja'nca ba'iyeta'an, yo'o yo'oma'i umuguse ba'iguëna, yë'ë yua bain raure huachoye ro'taguë, si'a ga'nihuë huajë ga'nihuëte mame re'huaguëna, ¿mësacua queaca ro'tajën yë'ëni bëiñe'ne?

²⁴ Mësacuabi bain gu'aye yo'ose'ere caye ro'tatoca, ru'ru bacua gu'aye yo'ose'ere te'e ruiñe masini, te'e ruiñe cuencueni gu'aye cajë'ën. Bain yo'ose'ere ro besa ëñani, gu'aye yo'ose'e'ë catoca, ro gu'aye cayë mësacua, cabi Jesús.

Jesús habla de su origen

²⁵ Ja'nca caguëna, yequëcua Jerusalén ba'icuabi sa'ñeña ca bi'rahuë:

—¿Judío ëja bain yua aiguëni huani senjoñe ro'taye?

²⁶ Ja'nca ro'tacuata'an, si'a bain naconi ba'iguë, bacuani caraye beoye ye'yoguë ba'iji. Ba'iguëna, judío ëja bainbi ënsema'iñë. ¿Yequëre ëja bainbi baguë Cristo ba'iyete masima'iñe? ¿Riusu Raosi'quë'bi cama'iñe?

²⁷ Ja'nca ba'iyeta'an, baguë quë'ro raisirute masiyë mai. Ba Cristo Raosi'quëbi maini ëñoguëna, baguë quë'ro raisirute masiye porema'iñë mai, sa'ñeña cahuë.

²⁸ Cajënna, Jesusbi Riusu huë'ere ba'iguë, bainre ye'yoguë, si'a jëja ñaca quëani achobi:

—¿Yë'ë ba'iye, yë'ë quë'ro raisirute ja'anre masiye ro'taye mësacua? Yë'ë se'gabi ro ro'taguë

raimaë'ë. Yequë, te'e ruiñe ba'iguëbi yë'ëre raobi. Ja'anguëni huesëyë mësacua.

²⁹ Yë'ë'ga baguëre masiyë, baguë naconi te'e ba'iguë sëani. Baguëbi yë'ëre raoguëna, yë'ë raisi'quë'ë, quëani achobi.

³⁰ Quëani achoguëna, baguëni preso zean ëaye baë'ë. Ba'icuata'an, baguëte zeanjai umuguse ti'anma'iñe sëani, baguëte zeanmaë'ë.

³¹ Yequëcuaca ai jai jubëbi baguëni si'a recoyo ro'tani, sa'ñeña cahuë:

—Baguë se'gabi ba Cristo, ba Riusu Raosi'quëreba ba'iji. Baguë ta'yejeiye yo'oni ëñose'ere ro'tato, quë'rë ta'yejeiye yo'oni ëñoguëte cu'eto, yequëbi beoji, sa'ñeña cahuë.

Los fariseos intentan arrestar a Jesús

³² Ja'nca sa'ñeña cajëna, fariseo bainbi achani, pairi ëjacua naconi ñë'cani, Jesusre preso zean-jaijë'ën, soldado ëjacuani guanseni saomate.

³³ Saojëna, Jesusna ti'anjëna, Jesusbi bacuani quëabi:

—Mësacua naconi yuta rëño ñësebë se'ga ba'iyë. Ba'ini, ja'nrebi, yë'ëre raosi'quëna go'ija'guë'ë.

³⁴ Go'iguëna, mësacuabi yë'ëre cu'ëja'cua'ë. Cu'ëja'cuata'an, yë'ëre tinjañe porema'ija'cua'ë. Yë'ë quë'ro ba'ija'runa ti'añe porema'ija'cua'ë mësacua, quëabi.

³⁵ Quëaguëna, judío ëja bainbi sa'ñeña ca bi'rahuë:

—¿Jarona saiye ro'taguë'ne baguë? Baguëni tinjañe porema'iñe caguë, ¿gue quë'rore caguë'ne? Yequëre mai te'e jubë bain saoni senjosiruan,

ja'anruan griego bain ba'iruanna sani, ba griego bainni ye'yoye ro'taguë cama'iguë baguë.

³⁶ Baguë coca case'ere achama'iñë mai. “Mësacuabi yë'ëre cu'ecuata'an, yë'ëre tinjañe porema'ija'cua'ë. Yë'ë quë'rona go'iguëna, më'ë sacuabi ti'añe porema'ija'cua'ë” caguëna, maibi achama'iñë, cahuë.

Ríos de agua viva

³⁷ Ja'nrëbi, fiesta umuguseña si'a bi'raguëna, quë'rë ta'yejei umuguse ba'iguëna, Jesusbi nëcani, bainni si'a jëja quëani achoguë cabi:

—Mësacua yua huajë oco ëaye ba'itoca, yë'ëna rani, yë'ëna coní uncuye'ru yë'ë ba'iyete ye'yejë'en.

³⁸ Yë'ëni recoyo ro'tatoca, Riusu coca toyani jo'case'e'ru ba'iyë mësacuare güina'ru mame re'huaja'guë'ë yë'ë. Mësacua recoñoa ai bojo huanofne'ru ba'iguëna, bain huajë oco yua carajeiye beoye ba'iyë'ru mësacuare re'huaja'guë'ë yë'ë. Re'huaguëna, mësacuabi ai jai jubë bainni huajë güeseyete ëñoja'cua'ë, yë'ëni si'a recoyo ro'tajën ba'itoca, quëani achobi Jesús.

³⁹ Ja'nca quëani achoguë, Riusu Espíritu huanofnete cabi. Baguëni recoyo ro'tacuani Espíritu gaje meni ba'ija'ye, ja'anre quëabi. Jesús yuta junni tonni go'ya raima'iguë sëani, Espíritu gaje meni, baguë bainni baja'ye carabi.

División entre la gente

⁴⁰ Ja'nca quëani achoguëna, bainbi baguë cocare achani, yequëcuabi cahuë:

—Riusu coca quëani achocaiguë, Moisés quëasi'quë, ja'anguë ba'iji baguë. Riusubi baguë

raija'yete zoe quëaguëna, yua maina ti'anni ba'iji baguë, cahuë.

⁴¹ Cajënna, yequëcuabi:

—Riusu Raosi'quëreba, ba Cristo hue'eguë ba'iji, cahuë.

Cajënna, yequëcuabi sehuohuë:

—Banji. Ba Cristo hue'eguëbi Galilea yijabi raima'iguë ba'iji.

⁴² Riusu coca toyani jo'case'ere ëñato, ba Cristo yua ira ëjaguë ba'isi'quë David bainguë, Belén huë'e jobo bainguë, ja'an ba'iji, David huë'e jobo sëani. Ja'anre quëaji Riusu coca, cahuë.

⁴³ Ja'nca cacua sëani, Jesús ba'iyete ro'tato, bainbi te'e ro'tamaë'ë.

⁴⁴ Yequëcuabi baguëni preso zeañe yëcuata'an, baguëni zeanmaë'ë.

Las autoridades no creían en Jesús

⁴⁵ Ja'nrebi, soldado ëjacuabi baguëni preso zeanmajën, pairi ëjacua, fariseo bain, ja'ancuana goë'ë. Go'ijënna, bacuabi bëinjën, coca senni achahuë:

—¿Mësacua guere yo'ojën, baguëte zeanni ramate'ne? senni achahuë.

⁴⁶ Senni achajënna, soldado ëjacuabi sehuohuë:

—Baguë ta'yejeiye ye'yose'ere quëani achoto, yequëcua coca ye'yocuabi ja'ncara'ru masiye ye'yoye beocua ba'iyë, sehuohuë.

⁴⁷ Sehuojënna, fariseo bainbi bëinjën cahuë:

—Mësacua'ga ro coque güesehuë.

⁴⁸ Ëja bain, fariseo bain, ja'ancuare cu'etoca, baguëni recoyo ro'tacua gare beoyë.

49 Bain jubëca Riusu coca huesëcuabi yua baguë cocare achajëna, Riusu bënni senjosi'cua ba'ija'cua se'ga ba'iyë, bëinjën cahuë.

50 Cajëna, Nicodemo hue'eguë, bacua jubë ba'iguë, Jesusni ja'anrë ñamibi ëñaguë saisi'quë, baguë yua bacuani cabi:

51 —Riusu coca maina jo'case'ere ëñato, bainguë gu'aye yo'ose'ere case'e bani'ga, Baguëni te'e jëana si'nsema'ijë'ën caji. Ru'ru, baguë coca sehuoni quëayete te'e ruiñe achani masiye bayë caji, cabi baguë.

52 Caguëna, fariseo bainbi sehuohuë:

—Më'e'ga ro Galilea bainguë'ru huesëguë cayë. Riusu coca toyani jo'case'ere ëñani masijë'ën. Riusu bain raoja'cua yua Galilea yijabi raicua beoyë caji. Ja'anre ëñani masijë'ën, sehuohuë.

La mujer adúltera

53 Ja'nca cajëna, ja'nrëbi, si'acuabi bacua huë'ena go'imate.

8

1 Go'ijëna, Jesusbi Olivo casi cubëna sani mëji'i.

2 Mëni, ja'nrëbi ñataguëna, Riusu huë'ena goji'i. Goni, si'a bainbi baguëna rajëna, baguë yua bëani, bacuani coca ye'yoguë yihuobi.

3 Yihuoguëna, ja'nrëbi, Riusu ira coca ye'yocua, fariseo bain bacuabi romigote rani bacua jobona nëconi, Jesusni ëñohuë. Gu'a romigo yequëni yahue bago ba'igoni, zeanni rahuë.

4 Ja'nca rani, Jesusni quëahuë:

—Ĕjaguë, ëncobi yequë naconi yahue ba'igo, gu'aye yo'ogo ba'igona, bagote preso zeanni rahuë.

⁵ Moisés coca toyani jo'case'ere ëñato, ñaca guanseguë ba'nji: Ja'nca gu'aye yo'otoca, gatabi inni huani senjojë'ën, guanseguë ba'nji. Ja'nca guanseguë ba'iguëna, ¿më'ë'ga guere bagote caguë'ne? senni achahuë.

⁶ Baguë sehuoyete masiñu cajën, ja'nca Jesusni senni achahuë. Gu'aye sehuotoca, baguëni preso zeañu cajën, ja'nca baguëni senni achahuë. Senni achajënna, Jesús yua rëanni, baguë mëoñobi yijana coca toyabi.

⁷ Toyaguëna, bacuabi yua quë'rë se'e ja'an co-care baguëni senni jëhuahuë. Senni jëhuajënna, baguë yua nëcani, bacuani cabi:

—Mësacua jubë ba'iguë, gu'a jucha yo'oye beoye ba'iguë ba'itoca, ja'anguëbi bagoni gata ru'ru senjoja'guë. Ja'nrëbi, yequëcuabi gata senjoñe poreyë, cabi.

⁸ Cani ja'nrëbi, se'e rëanni, yijana toyabi.

⁹ Toyaguëna, bacuabi baguë cocare achani, gu'a recoyo huanoñe'ru baë'ë. Ja'nca ba'icuabi, te'ena, te'ena quë'ñeni saë'ë. Quë'rë iracuabi ru'ru saë'ë. Saijënna, Jesusbi nëcani ëñato, ba romigo se'gabi te'e hua'go nëcago baco'ë.

¹⁰ Ba'igona, yequëcuabi quë'ñesi'cua ba'ijënna, Jesusbi bagoni ëñani bagoni senni achabi:

—¿Më'ëre gu'aye cacua jarona sate'ne? ¿Më'ëni bënni senjoja'cua beoye? senni achabi.

¹¹ Senni achaguëna, sehuogo:

—Beoyë, Ĕjaguë, sehuogo.

Sehuogona, Jesús cabi:

—Yë'ë'ga mē'ëni si'nseye beoye ba'iyë. Se'e gu'aye yo'oma'igo saijë'ën, cabi.

Jesús, la luz del mundo

¹² Ja'anrëbi, jë'te, Jesús yua bain ñëcasi'cuani se'e coca quëani achobi:

—Yë'ë yua si'a bain recoñoa miaguë, yë'ë cocare ye'yoguë masi güeseyë. Ja'nca masi güeseguëna, yë'ëni recoyo ro'tacuabi yë'ë ba'iyete te'e ruiñe ye'yeni, mia re'oto ñatani saoye ba'iruna ganijën ba'iyë. Gu'aye yo'oye gare jo'cajën, zijei re'otona gare se'e ganiñe beoye ba'iyë, quëani achoguë cabi.

¹³ Caguëna, fariseo bainbi cahuë:

—Ro mē'ë ba'iyë se'gare quëani achoyë mē'ë. Ja'nca sëani, te'e ruiñe quëama'iguë, ro coqueguë ba'iyë mē'ë, cahuë.

¹⁴ Cajënna, sehuobi:

—Bañë. Te'e ruiñe quëayë yë'ë. Yë'ë ba'iyete quëani achoguëta'an, te'e ruiñe caye se'ga ba'iyë yë'ë. Yë'ë quë'ro raise'ere masiyë. Baruna go'iyë'ga masiyë yë'ë. Mësacuaca ja'anre huesëcua'ë.

¹⁵ Mësacua yua ro bain ro'taye'ru ro'tajën, bainre gu'aye cajën ba'iyë. Yë'ëca bainre ja'nca cama'inë.

¹⁶ Bain ba'iyete masini caguë, te'e ruiñe se'ga cayë yë'ë. Yë'ë se'gabi bain ba'iyete masini cama'inë. Yë'ë Taitabi yë'ëre raoguë, ja'an masini cayete yë'ëni ëñoji.

¹⁷ Mësacua ira coca toyani jo'case'ere ëñato, ñaca caji: Samucuabi te'e quëatoca, te'e ruiñe quëayë bacua, caji.

¹⁸ Ja'nca caguëna, yë'ë ba'iyete quëacua yua samucua ba'iyë. Yë'ëbi yë'ë ba'iyete quëani achoyë.

Yë'ë Taita yë'ëre raosi'quë, baguë'ga yë'ë ba'iyete quëani achoji. Ja'nca sëani, te'e ruiñe quëase'e ba'iji, sehuoguë cabi.

¹⁹ Caguëna, bacuabi baguëni senni achahuë:

—¿Më'ë Taita jarote ba'iguë'ne? senni achahuë.

Senni achajënna, sehuobi:

—Mësacua yua yë'ëre huesëcua'ë. Yë'ë Taitare'ga huesëcua'ë. Yë'ëre masinica, yë'ë Taitare'ga masijën ba'ire'ahuë, sehuobi.

²⁰ Ja'an sehuoguë, Riusu huë'e curi gajongu ba'irute ba'iguë, bainni ye'yoguë baji'i. Ja'nca ye'yoguëna, baguëni preso zeañe beoye baë'ë, baguëte zeanjairën yuta ti'anma'ise'e sëani.

“A donde yo voy, ustedes no pueden ir”

²¹ Ja'nrëbi, Jesús yua se'e bacuani quëabi:

—Ënjo'onbi gare saiye yë'ë. Saiguëna, mësacuabi yë'ëre cu'eni, yë'ëre tinjama'ija'cua'ë. Ro gu'a jucha tënoma'isi'cuabi junni huesëye se'ga ba'iyë. Yë'ë go'ija'runa go'iguëna, mësacuabi be'teni saiye porema'iñë, quëabi.

²² Quëaguëna, judío bainbi sa'ñeña cahuë:

—Ja'ansi'quëre huani huesë ëaye caji. Ja'nca sëani, baguë go'ija'runa saiye porema'iñë mai caji, jayaye'ru cahuë bacua.

²³ Cajënna, bacuani quëabi:

—Mësacuabi ro bain ro'taye'ru ro ro'tajën ba'iyë. Yë'ëca Riusu ro'taye'ru ro'taguë ba'iyë. Mësacuabi ën re'oto ba'icua se'ga ba'iyë. Yë'ëca bañë.

²⁴ Mësacua ro gu'a jucha tënoma'isi'cuabi junni huesëye se'ga ba'iyë, quëani achohuë yë'ë. Yë'ë,

Riusu Raosi'quëreba ba'iguë, ja'an ba'iyete recoyo ro'tama'itoca, ja'nca junni huesëyë mësacua, quëabi.

²⁵ Quëaguëna, bacuabi baguëni senni achahuë:

—¿Gueguëguë'ne më'ë? senni achahuë.

Senni achajënna, sehuobi:

—Yua yë'ë ba'iyete mësacuani ai quëani jëhuahuë yë'ë.

²⁶ Mësacua ba'ijën yo'ose'ere quëaguë, mësacua gu'a jucha yo'ojën ba'ise'ere masijë'en caguë, ja'anre caye ai ba'iyë caraji yë'ëre. Yë'ë raosi'quë yua te'e ruiñe ba'iguëbi yë'ëni te'e ruiñe quëaguëna, yë'ëbi si'ayete bainni quëani achoguë ba'iyë yë'ë, caguë sehuobi.

²⁷ Taita Riusure cabi Jesús. Ja'nca caguëna, bacuabi ro huesë ëaye achahuë.

²⁸ Ja'nca huesëjënna, bacuani quëabi:

—Mësacuabi yë'ë, Bainguë'ru Raosi'quëreba ba'iguëte ëmëna reoni senjoja'cua'ë. Senjoni, ja'nrebi, yë'ë ba'iyete te'e ruiñe masija'cua'ë. Yë'ë case'e'ru ba'iyë masija'cua'ë. Yë'ë se'gabi ro yë'ë cocare quëani achoye beoye ba'iguë, yë'ë Taita ye'yoni ëñose'e se'gare quëani achoyë. Ja'anre ëñani masija'cua'ë mësacua.

²⁹ Yë'ë Taitabi yë'ëre raoguë, yua yë'ë naconi te'e ba'iji. Yë'ëre te'e hua'guëre jo'cama'iji. Jo'cama'iguëna, yë'ëbi baguë yëyete jo'caye beoye yo'oguëna, yë'ëni bojoji baguë, caguë quëabi Jesús.

³⁰ Ja'nca quëaguëna, ai jai jubë bainbi achani, baguëni si'a recoyo ro'tahuë.

Los hijos de Dios y los esclavos del pecado

³¹ Ja'nca recoyo ro'tajënna, Jesusbi bacua, judío bain ba'icuaní yihuoguë cabi:

—Yë'ë cocarebare achani, jo'caye beoye si'a recoyo ro'tajën ba'itoca, yë'ë bainreba ruiñë mësacua.

³² Ja'nca ruinjën, si'ayete te'e ruiñë masiyereba masiyë. Ja'nca masijën, mësacua yua gu'a juchana zemoni basi'cua ba'ijënna, mësacuani etoyë yë'ë, cabi.

³³ Caguëna, bacuabi sehuohuë:

—Yëquëna yua ira taita ba'isi'quë Abraham, baguë mamacua sëani, yequëcuabi yëquënani zemomaë'ë. ¿Më'ë guere ro'taguë, yëquënare etoyete caguë'ne? sehuohuë.

³⁴ Sehuojënna, Jesús cabi:

—Mësacuani ganreba quëayë yë'ë. Gu'a jucha yo'ocuabi yua gu'a juchana zemosi'cua'ru ba'iyë.

³⁵ Gu'a jucha zemosi'cuabi si'arën ba'ima'ñë. Riusu bainreba se'gabi si'arën ba'iyë.

³⁶ Yë'ë yua Riusu Zin sëani, mësacua zemosi'cuare etoye poreyë. Ja'nca etotoca, gare se'e zemosi'cua ruiñë beoye ba'iyë.

³⁷ Mësacua yua Abraham mamacua ba'iyete masiyë yë'ë. Ja'nca ba'icuata'an, yë'ë cocarebare achaye gu'a güecua sëani, yë'ëni huani senjoñe yëyë mësacua.

³⁸ Yë'ë Taita naconi ba'iguë, baguë ëñoñete quëani achoguë ba'iyë yë'ë. Mësacua taita zupai huatibi guanseguëna, mësacuabi achajën yo'ojën ba'iyë, cabi.

³⁹ Caguëna, baguëni sehuohuë:

—Abraham yua yëquëna taita ba'iji. Yëquëna yua Israel bain sëani, re'o bain ba'iyë, cahuë.

Cajënna, Jesús cabi:

—Mësacua yua Abraham mamacuareba ba'itoca, Abraham yo'oguë ba'ise'e'ru güina'ru yo'ojën ba'ire'ahuë.

⁴⁰ Yureca yë'ëni huani senjo ëaye ba'iji mësacua. Yë'ëbi Riusu te'e ruiñe ba'i cocarebare achani, mësacuani güina'ru quëani achoguëna, yë'ëni huani senjoñe yëyë. ¡Ja'nca yo'oma'iguë baji'i Abraham!

⁴¹ Ro mësacua taita yo'oye'ru yo'ojën ba'iyë, cabi.

Caguëna, bacua yua baguëni bëinjën cahuë:

—Yëquëna yua huacha zinma'icua'ë. Riusu se'gabi yëquëna Taita ba'iji, cahuë.

⁴² Cajënna, Jesús cabi:

—Riusubi mësacua Taita banica, yë'ëni ai yëjën ba'ire'ahuë mësacua. Yë'ë yua Riusu ba'irute ba'iguëbi raë'ë. Yë'ë se'gabi raiye ro'tamaë'ë. Baguëbi yë'ëre raoguëna, raisi'quë'ë yë'ë.

⁴³ ¿Mësacua queaca ro'tajën, yë'ë coca quëayete achama'iñe'ne? Yë'ëbi coca quëani achoguëna, mësacuabi achaye gu'a güejën ba'iyë.

⁴⁴ Mësacua taita yua zupai huati se'ga ba'iji. Ja'nca sëani, zupai yëye se'gare yo'oye ro'tajën ba'iyë mësacua. Ru'rureba ba'isirënbi bainni huani senjoñe yo'oguë ba'iji. Te'e ruiñe ba'i cocare achaye beoye ba'iji, te'e ruiñe ba'iyete ro'tama'iguë sëani. Baguë ro'tayete cato, coqueye se'ga ba'iji. Coque huati sëani, si'acuani coque güeseji baguë.

⁴⁵ Yureca, yë'ëbi mësacuani te'e ruiñe quëaguëna, yë'ëni achaye gu'a güeyë mësacua.

⁴⁶ Mësacua jubë ba'icua, ¿gueguëbi yë'ë juchare ëñoñe poreguë'ne? Beoji. Mësacuani te'e

ruiñete quëaguëna, ¿queaca ro'tajën, yë'ë cocare ro'tama'iñe'ne?

⁴⁷ Riusu bainbi Riusu naconi te'e ba'ijën, baguë cocarebare achayë. Mësacua yua Riusu bain beocua sëani, baguë cocarebare achaye gu'a güejën ba'iyë, cabi.

Cristo existe desde antes de Abraham

⁴⁸ Caguëna, judío bainbi sehuohüë:

—Yua më'ë ba'iyete masini, te'e ruiñe quëayë yëquëna. Ro gu'a bainguë, Samaria yija baignuë'ë më'ë. Gu'a huati re'osi'quë'ë më'ë, sehuojën cahuë.

⁴⁹ Cajëna, Jesús cabi:

—Bañë. Huati re'oma'isi'quë'ë yë'ë. Yë'ëbi yë'ë Taitani te'e ruiñe ëñaguëna, mësacua yua yë'ëni te'e ruiñe ëñamajën, yë'ëni gu'aye cayë.

⁵⁰ Ja'nca ba'icuata'an, bain te'e ruiñe ëñañete cu'ema'iñë yë'ë. Bain recoyo ro'tayete masiguë, ja'anguëbi Taita Riusu sëani, yë'ëre te'e ruiñe ëñañete cu'ëji. Ja'anguëbi bain juchare masini ëñoji.

⁵¹ Mësacuani ganreba quëayë yë'ë. Yë'ë cocarebare achani yo'ocua, ja'ancuabi gare junni huesëye beoye ba'iyë, cabi.

⁵² Caguëna, judío bainbi sehuohüë:

—Yua më'ë gu'a huati re'osi'quë ba'iyete te'e ruiñe masiyë yëquëna. Abraham yua junni huesësi'quë ba'iji. Riusu ira bain raosi'cua si'acuabi junni huesësi'cua ba'iyë. Ja'nca ba'icua sëani, më'ë coca achani yo'ocuabi gare junni huesëye beoye ba'iyë caguë, ro huacha ro'taguë cayë më'ë.

⁵³ Yëquëna taita Abraham ba'iyë'ru quë'rë ta'yejeiye ëjaguë ba'iyë catoca, ro coqueyë më'ë. Baguë yua ju'insi'quë ba'iji. Riusu ira bain raosi'cua'ga ju'insi'cua ba'iyë. Më'ë ba'iyete caguë, ¿queacara ro'taguë quëaguë'ne? jayaye'ru senni achahuë.

⁵⁴ Senni achajëna, Jesús sehuobi:

—Yë'ë se'gabi yë'ë ta'yejeiye ba'iyete ëñotoca, ta'yejeiye beoye ba'ire'ahuë yë'ë. Yë'ë Taita se'gabi yë'ë ta'yejeiyete ëñoguë ba'iji. Mësacuaca baguëte cajën, yëquëna Riusu ba'iji quëayë.

⁵⁵ Ja'nca quëacuata'an, mësacua yua baguëni huesëcua'ë. Yë'ëca baguëni masiyë. Yë'ëbi baguëni huesëye catoca, mësacua ro coqueye'ru, coqueguë ba'ire'ahuë yë'ë. Yë'ëbi baguëni masiguë, baguë cocarebare achani yo'oguë ba'iyë yë'ë.

⁵⁶ Mësacua taita Abrahami yë'ë raija'yete masini, yë'ëni ai bojoreba bojoguë baji'i, sehuobi Jesús.

⁵⁷ Sehuoguëna, judío bainbi cahuë:

—Më'ë yuta cincuenta tëcahuëan beoyë. ¿Queaca Abrahamni ëñañe poreguë'ne më'ë? senni achahuë.

⁵⁸ Senni achajëna, Jesusbi sehuobi:

—Mësacuani ganreba quëaguë'ë yë'ë. Abraham ba'ise'e'ru quë'rë ru'ru ba'iyë yë'ë, sehuoguë cabi.

⁵⁹ Caguëna, bacuabi yua gatare chiani, baguëni senjoni huai ëaye yo'ohuë. Yo'ojëna, Jesusbi gati, Riusu huë'ebi etani, bain jubëna huesoni saji'i.

9

Jesús da la vista a un hombre que nació ciego

¹ Ja'nca sani, ja'nрэби, ñaco ёñama'iguэni ёñabi Jesús. Baguэ zинрэнна ñaco beora'bэрэ тэ'ya raisi'quэ baji'i.

² Ja'nca ba'iguэna, Jesusre conjэн ba'icubi Jesusni senni achahuэ:

—Ёjaguэ, ¿baguэ gue jucha ro'ire ñaco ёñama'iguэ тэ'ya raisi'quэ ba'iguэ'ne? ¿Baguэ jucha ro'ire o baguэ пэ'caguэ sanhuэ jucha ro'ire ñaco beoguэ'ne? senni achahuэ.

³ Senni achajэнна, Jesús sehuobi:

—Banbi. Baguэ jucha, baguэ пэ'caguэ sanhuэ jucha, ja'an ro'ire beobi. Riusu ta'yejeiye yo'oni ёñoñe, ja'anna ñaco ёñama'iguэ ba'iji baguэ.

⁴ Umuguse carajeiye тэca bainbi bacua yo'o yo'oye poreyэ. Ёnami ti'anguэna, yo'o yo'oye gare porema'iñэ. Yэ'э Taitabi yэ'эre raoguэna, baguэ yo'o guansese'e yureña yo'oye bayэ mai. Yэ'э yo'o yo'oye poreye ba'irэнbi carajeiguэna, yэ'э Taita yo'o guansese'ere yo'oye porema'iñэ.

⁵ Ja'anрэн carajeiye тэca, yэ'э yua umuguse ñatani saoye'ru bain reconoa miañe ёñoгуэ'э, sehuoguэ cabi.

⁶ Cani ja'nрэби, gore raoni, yijana tonni, ya'ora'bэрэte re'hуani, ñaco ёñama'iguэna sani, ja'an ya'obi baguэ ñacona сэ'quэbi.

⁷ Sэ'quэni ja'nрэби, baguэni guanseguэ cabi:

—Mэ'э yua Siloэ casiru, ba oco goje ba'iruna sani, mэ'э ñacore zoajэ'эн, cani саоби. Bain cocabi cato, Oco Raose'e hue'еji.

Ja'nca cani саoguэna, ñaco ёñama'iguэbi sani, ñacore zoani, ñaco ёñaguэbi raji'i.

8 Raiguëna, baru bain baguëni ja'anrë ma-sicuabi yua baguëni ëñani, sa'ñeña coca senhuë. Yequëcuabi:

—¿Aiguë yua curi senguë ñu'iguë ba'isi'quëma'iguë? senni achahuë.

9 Yequëcuabi:

—Baguë'bi, sehuohuë.

Yequëcuaca:

—Banji. Tinguëta'an, baguëra'ru ëñoji, sehuohuë.

Sehuojëna, baguëca:

—Baguë'ë yë'ë, sehuobi.

10 Quëaguëna, bacuabi baguëni senni achahuë:

—Ja'nca ba'itoca, ¿queaca më'ë ñaco sëtani ëñaguë'ne? senni achahuë.

11 Senni achajëna, sehuobi:

—Ba bainguë Jesús hue'eguëbi ya'obi re'huaní, yë'ë ñacona së'queni, yë'ëni coca guansebi: “Siloena sani, ñaco zoajë'ën” caguë saobi. Ja'nca caní saoguëna, yë'ëbi sani, ñaco zoani, ñaco sëtani ëñahuë, sehuoguë quëabi.

12 Quëaguëna, bacuabi senni achahuë:

—¿Ja'an bainguë jarona saquë'ne? senni achahuë.

Senni achajëna:

—Huesëyë, sehuobi.

Los fariseos interrogan al ciego que fue sanado

13 Sehuoguëna, bacuabi baguëte sani, fariseo bainni nëconi ëñohuë.

14 Ja'an umuguse, Jesusbi ya'o së'queni ñaco ëñama'iguëte huachoguëna, judío bain yo'o yo'oma'i umuguse bají'i.

15 Ja'nca ba'iguëna, fariseo bainbi ñaco sëtasi'quëni baguë ñaco ëñase'ere senni achahuë. Senni achajëna, baguë sehuobi:

—Baguë yua ya'obi re'huanì, yë'ë ñacona së'queguëna, zoajani ñaco ëñahuë yë'ë, sehuoguë quëabi.

16 Quëaguëna, fariseo jubë ba'icua yequëcuabi cahuë:

—Ba bainguë Jesús hue'eguë, baguë ba'iyete cato, Riusubi baguëte raomaji'i. Yo'o yo'oma'i umugusebi yo'o yo'oguë, mai ira coca guanseni jo'case'e'ru tin yo'o'oji baguë, bëinjën cahuë.

Cajëna, yequëcuabi sehuohuë:

—Banji. Gu'a bainguë beoji. Gu'a bainguë ba'itoca, baguë ta'yejeiye yo'oni ëñoñe porema'ire'abi, sehuohuë.

Sa'ñëña bëñe cajën sehuojën baë'ë.

17 Ja'nca cajën, ñaco beosi'quëni se'e senni achahuë:

—Më'ë'ga baguë ba'iyete ro'taguë, ¿guere caguë'ne? senni achahuë.

Senni achajëna:

—Riusubi baguë coca quëacaiguëte re'huanì baguëte raobi, sehuobi.

18 Ja'nca ba'iguëna, judío bainbi ba ñaco sëtasi'quëni ëñani, baguë ñaco ëñama'ise'e, baguë ñaco huachose'e, ja'anre ro'taye güehuë. Ja'nca ro'taye güecuabi baguë pë'caguë sanhuëni choë'ë.

19 Choni, bacuanì senni achahuë:

—¿Ënquë yua mësacua zin'guë? ¿Baguë të'ya raisirënbi ñaco beoguë baquë? Ja'nca ba'itoca, ¿queaca yo'oguë ñaco ëñaguë ba'iguë'ne? senni achahuë.

²⁰ Senni achajëna, pë'caguë sanhuëbi sehuohuë:
 —Yëquëna zin hua'guë'bi ba'iji. Baguë të'ya raisirëmbi ñaco ëñama'iguë'bi bajji'i. Ja'anre masiyë yëquëna.

²¹ Ja'nca masicuata'an, baguë ñaco yure ëñaguë ba'iyete huesëyë. Baguëni ñaco huachosi'quëre'ga huesëyë yëquëna. Yëquëna zinni senni achajë'ën. Ira hua'guë sëani, baguë se'gabi sehuoye masiji, sehuohuë.

²² Judío ëja bainni huaji yëcua sëani, ja'nca bacuani sehuohuë. Judío ëja bain yua ën cocare te'e cajën baë'ë: Jesús yua Riusu Raosi'quëreba ba'iyete quëacua, ja'anre quëacua ba'itoca, bacuare mai ba'i jubëbi quëñoni senjoñu cajën baë'ë.

²³ Ja'nca sëani, baguë pë'caguë sanhuëbi, “Yëquëna zinni senni achajë'ën, ira hua'guë sëani” sehuohuë.

²⁴ Sehuojëna, ja'nrebi, judío ëja bainbi ñaco ëñama'iguë ba'isi'quëre se'e choni, se'e cahuë:

—Riusuni te'e ruiñe ëñani, coqueye beoye quëajë'ën. Baguë gu'a jucha yo'oguë ba'iyete masiyë yëquëna, cahuë.

²⁵ Cajëna, baguë sehuobi:

—Gu'a jucha yo'oyete huesëyë yë'ë. Eñe se'gare masiyë yë'ë. Yë'ëbi ja'anrë ñaco ëñama'iguë ba'isi'quëta'an, yure ñaco ëñañe poreyë yë'ë, sehuobi.

²⁶ Sehuoguëna, baguëni se'e senni achahuë:

—¿Guere më'ëni yo'oguë'ne baguë? ¿Queaca më'ë ñacore sëtoguë'ne baguë? Quëajë'ën yëquënani, senreba sen'ë.

²⁷ Senjëna, sehuobi:

—Mēsacuani yuara quēahuē yē'ē. Quēaguēna, mēsacuabi achaye güehuē. ¿Mēsacua queaca ro'tajën, ba cocare se'e achaye yēye'ne? ¿Mēsacua'ga baguēre conjën ba'icua ruiñe yēye? senni achabi.

²⁸ Ja'nca senni achaguēna, baguēni ai bëinreba bëinjën sehuohuē:

—Bañē. Mē'ē se'gabi baguēre congüē ba'iguē ruën'ē. Yēquēnabi Moisesni conjën ba'iyē.

²⁹ Riusubi Moisesni coca guanseni jo'caguēna, yēquēnabi masiyē. Ja'anguēta'an, gu'aye se'ga ba'iji. Baguē raosi'quēre huesēyē yēquēna, sehuohuē.

³⁰ Sehuojënna, ñaco sētasi'quēbi cabi:

—¿Mēsacua yua baguē raosi'quēre huesēye caye? ¿Mēsacua ro huesē ēaye caye? Ja'anre huesēcuata'an, baguēbi yē'ē ñacore huachoni sëtobi.

³¹ Riusubi gu'a bain ujayete achama'iji. Ja'an coca yua te'e ruin coca ba'iyete masiyē mai. Riusuni recoyo te'e ruiñe bojocua, bacua ujayete achaji. Baguēni te'e ruiñe ro'tajën, baguēni gugurini rëinjën, baguē yēye'ru yo'ojën ba'icua sëani, bacua ujayete achani conjï Riusu.

³² Ñaco ëñama'iguē, baguē tē'ya raisirën ñaco beoguē ba'itoca, ¿jarocuabi baguēni huachore'ne? Ja'an yo'oye porecua gare beocua ba'iyē. Ja'anguē se'gabi porebi, Riusu raosi'quē sëani.

³³ Riusubi raoma'itoca, huachoye beoye ba'ire'abi, cabi.

³⁴ Caguēna, baguēni bëinjën sehuohuē:

—¿Mē'ē queaca ro'taguē, yēquēnani coca ye'yoguē'ne? Mē'ē zinrënna gu'a juchana gare zemosi'quē'ē mē'ē, cahuē. Cani, bacua ba'i jubëbi baguēte quēñoni senjohuē.

Ciegos espirituales

³⁵ Quëñoni senjorena, Jesusbi achani, baguëte cu'ejani, baguëte tinjani, baguëni coca senni achabi:

—¿Bainguë'ru Raosi'quëreba ba'iguëni si'a recoyo ro'taguë m'ë? senni achabi.

³⁶ Senni achaguëna, sehuoye senji'i baguë:

—¿Jaroguë'ne baguë? Yë'ëni quëajë'ën. Baguëni si'a recoyo ro'taza, cabi.

³⁷ Caguëna, Jesusbi quëabi:

—Më'ë yua baguëni ëñahuë. Yë'ëbi yua Bainguë'ru Raosi'quëreba ba'iguë'ë. Më'ë naconi coca caguëbi yua ba Cristo ba'iguë'ë yë'ë, quëabi Jesús.

³⁸ Quëaguëna, cabi:

—Ëjaguë, m'ëni si'a recoyo ro'tayë yë'ë, caguë, Jesusni gugurini rëanbi.

³⁹ Gugurini rëanguëna, ja'nrëbi Jesusbi quëabi:

—Gu'a bain ba'iyë, re'o bain ba'iyë, ja'anre masiza caguë, ën yijana raë'ë yë'ë. Bainbi, Riusuni ye'yeye caraji yë'ëre, catoca, ja'anre cacua, ñaco beocua ba'icua sëani, bacua ñaco sëtoni huachoye'ru yo'oguë, bacua ye'yeyete coñë yë'ë. Yequëcua, Riusuni ye'yesi'quë'ë yë'ë cajëna, yë'ëbi, ja'ancua yua yë'ë ba'iyete ye'yema'ija'bë caguë, ñaco ëñama'icua're'ru bacuare re'huayë yë'ë, caguë quëabi Jesús.

⁴⁰ Quëaguëna, yequëcua fariseo bain jubë ba'icua'bi ca'ncore achajën nëcajën, Jesusni senni achahuë:

—Yëquëna'ga ¿ñaco ëñama'icua ba'iyë caguë m'ë? senni achahuë.

⁴¹ Senni achajëna, Jesús sehuobi:

—Mësacuabi: ñaco beocua'ë catoca, jucha beoye ba'ire'ahuë. Ñaco ëñañe poreyë cacua sëani, gu'a jucha yuta bayë mësacua, sehuobi Jesús.

10

El pastor y sus ovejas

¹ Ja'nca sehuoni, ja'nre'bi, bacuani ye'yo coca quëabi:

—Ganreba mësacuani quëayë yë'ë. Oveja jiancuare ro'tani ye'yejë'ën. Bacuabi oveja guaosiruna cacaye yëtoca, anto sa'robi cacama'inë. Yo'je ca'ncobi yahue mëni cacayë, bacua yua oveja hua'nare jian ëaye ro'tacua sëani.

² Ovejani ba ëjaguëca banji. Ja'anguëbi anto sa'arobi cacaji.

³ Anto sa'rona choiguëna, oveja cuiracaiguëbi baguëna ancoji. Ancoguëna, jo'ya ba ëjaguëbi baguë oveja jo'ya hua'nare, ga mami hue'eguëte choiguëna, oveja hua'nabi achani, baguë naconi hue'se ca'ncona saiye.

⁴ Bacua ëjaguë cayete achani masicuabi baguëna së'ajën, baguëni te'e conjën saiye. Saijënna, bacua ru'runa saiguë, baguë jo'ya jubë si'acuare etoni saji.

⁵ Yequëbi choitoca, ja'anguë cayete huesë ëaye achajën, baguëna së'ama'inë. Baguë choiyete achani, quëñëni gatiyë, quëabi Jesús.

⁶ Ye'yo cocabi quëaguëna, bacuabi ro huesë ëaye se'ga achahuë.

Jesús, el buen pastor

⁷ Huesë ëaye achajënna, Jesusbi bacuani se'e yihuoguë quëabi:

—Ganreba mēsacuani quēayē yē'ē. Yē'ē yua oveja guaosiru anto sa'ro ba'ie'ru ba'iyē yē'ē. Oveja hua'nabi ba anto sa'ro se'gabi etani cacayē. Güina'ru, bainbi Riusu ba'i jobona ti'añe yētoca, yē'ē se'gani si'a recoyo ro'taye bayē.

⁸ Yequēcua, yē'ē ja'anrē raisi'cua, bainni coquejēn ye'yocua ba'ijēn, oveja jiancua'ru baē'ē. Bacuabi coqueye ye'yojēna, yē'ē bainbi bacua choise'ere huesējēn, bacuana sē'amaē'ē.

⁹ Oveja guaosiru anto sa'ro ba'ie'ru ba'iyē yē'ē. Bainbi yē'ēni si'a recoyo ro'tatoca, bacuani tēani bayē yē'ē. Tēani baguēna, bacuabi bojojēn, huaji yēye beoye ba'ijēn, yē'ē bayete ai coreba cojēn ba'iyē.

¹⁰ Oveja jiancuabi oveja hua'nare jianni, huani si'aye, ja'an se'gare ro'tajēn raiyē. Ye'yo co-care coquejēn quēacuabi güina'ru ro'tajēn ba'iyē. Yē'ēca huajēreba huajē güeseguē raisi'quē'ē. Huajē güeseguēna, bainbi bojo huanofne se'ga huajēreba huajējēn ba'iyē.

¹¹ Jo'ya ējaguē bani cuiraye'ru, yē'ē bainrebare bani, bacuani conreba coñē yē'ē. Bacuabi cara-jeima'iñe caguē, bacua ro'ire junni tonza ro'taguē raisi'quē'ē yē'ē.

¹²⁻¹³ Jo'ya ējaguēbi yo'o conguē naconi jo'yare jo'catoca, ja'nca'ru bacuani conni cuirama'iji. Airu yaibi zeanguē raiguēna, yo'o conguē yua baguē ējaguē oiye'ru jo'yani oiye beoguēbi ro huaji yēguē gatini saiji. Gatini saiguēna, airu yaibi oveja jubēna ti'anni, bacuani zeanni saoni senjoji.

¹⁴ Jo'ya ējaguē oiguē baye'ru, yē'ē bainrebani oiye bayē yē'ē. Bacuani te'e ruiñe masiyē yē'ē. Masiguēna, bacuabi yē'ere te'e ruiñe masiyē.

15 Güina'ru, yë'ë Taitabi yë'ëni te'e ruiñe masiguëna, yë'ëbi baguëni te'e ruiñe masiyë yë'ë. Ja'nca masiguëbi yë'ë bainrebani oiguë bani, bacua ro'ire junni tonza caguë raisi'quë'ë yë'ë.

16 Yequë jubë bain, Israel bain jubë ba'ima'icua, ja'ancuare'ga bayë yë'ë. Bacuare'ga choiguëna, bacuabi yë'ë cocare achani, ñë'cajën raija'cua'ë. Ñë'cajën raijënna, si'acuani te'e jubëni baja'guë'ë yë'ë. Bacua ëjaguë te'e ëjaguë ba'ija'guë'ë yë'ë.

17 Yë'ë bain ro'ire junni tonni, ja'nrëbi se'e go'ya raija'guë'ë yë'ë. Ja'nca sëani, yë'ë Taitabi yë'ëni ai yëguë ba'iji.

18 Yë'ëbi Jaë'ë cama'itoca, yequëcuabi yë'ëni huani senjoñe porema'iñë. Yë'ë se'gabi bain ro'ire junni toñe poreguë'ë. Junni tonni, yë'ë se'gabi se'e go'ya raiye poreguë'ë. Yë'ë Taitabi yë'ëre cuen-cueni raoguëna, ja'anre yo'oye poreguë'ë yë'ë, yihuoguë quëabi Jesús.

19 Yihuoguë quëaguëna, judío bainbi achani, sañeña coca bëinjën cajën, te'e ro'tamaë'ë.

20 Yequëcuabi ñaca cajën baë'ë:

—Huati re'osi'quëbi ba'iji baguë. Ja'nca sëani, güebe nesi'quë'ru ro caguëna, baguë cocare achaye beoye bañu, cajën bën'ë.

21 Bëinjënna, yequëcuabi ñaca sehuojën baë'ë:

—Banji. Huati re'osi'quë ba'itoca, baguë cocareba case'e'ru ro'tani caye porema'ire'abi. Huati hua'ibi ñaco ëñama'icuani huachoni sëtoye gare porema'icua'ë, sehuohüë.

Los judíos rechazan a Jesús

22 Ja'n'rëbi jë'te, judío bain fiesta umuguseña, Riusu huë'e mame re'huase'ere ro'tañu cajën, fi-
estare yo'ojëna, Jesusbi Riusu huë'ere bajji'i.

23 Sësë ocoye ba'irën ba'iguëna, Jesusbi huë'e
tubëan ba'iru Salomón casirute ganiguë bajji'i.

24 Ba'iguëna, judío bainbi baguëna tëhuoni, baguë
bonëjeiñe ñë'cani, baguëni senni achahuë:

—¿Më'ë quejeito më'ë ba'iyete yëquënani te'e
ruiñe masi güeseye ro'taguë'ne? Më'ëbi Riusu
Raosi'quëreba, ba Cristo hue'eguë ba'itoca, yur-
era'rë yëquënani te'e ruiñe quëajë'ën. Ja'anre
achaye ai ëjoni jëhuahuë yëquëna, senni achahuë.

25 Senni achajëna, Jesús sehuobi:

—Mësacuan yë'ë ba'iyete yua ai quëani jëhuahuë
yë'ë. Quëani jëhuaguëna, mësacuabi yë'ëni re-
coyo ro'tamaë'ë. Yë'ë Taitabi yë'ëre cuencueni
raoguëna, baguë ta'yejeiye yo'oni ëñoguë ba'iyë
yë'ë. Ja'nca yo'oni ëñoguëna, yë'ë ba'iyete masiye
poreyë mësacua.

26 Ja'nca masiye porecuata'an, mësacuabi yë'ë
bainreba beocua sëani, yë'ëni recoyo ro'tama'icua
ba'iyë.

27 Yë'ë bainreba ba'icuabi yua yë'ë cocare
achani, yë'ëna te'e conni zi'iñë. Bacuani te'e ruiñe
masiguë sëani,

28 bacuani huajëreba huajë güeseyë yë'ë. Huajë
güeseguëna, bacuabi carajeiye beoye ba'ijën, yë'ë
naconi si'arën ba'ijën, gare junni huesëye beoye
ba'iyë. Ja'nca ba'ijëna, bacuani senjoñe beoye
ba'iguë, bacuani bayë yë'ë. Baguëna, yequëcuabi
bacuani tëani baye porema'iñë.

29 Yë'ë Taita yua quë'rë Ta'yejeiyereba Ējaguë ba'iguëbi bacuare yë'ëna insini jo'cabi. Insini jo'caguëna, yequëcuabi baguë bainrebare tëani baye gare porema'iñë.

30 Yë'ë Taita ba'iyë'ru, yë'ë'ga güina'ru te'e ba'iyë, sehuoguë cabi Jesús.

31 Sehuoguë caguëna, judío bainbi bëinjën, se'e gatere chiani, Jesusni senjoni huai ëaye ro'tahuë.

32 Ja'nca ro'tajëna, Jesusbi bacuani coca senni achabi:

—Yë'ë Taitabi cuencueni raoguëna, baguë ta'yejeiye yo'o, re'o yo'ore ai ta'yejeiye yo'oni ëñohuë yë'ë. Ja'nca ëñoguëna, ¿mësacua gue re'o yo'o yo'ose'ere ro'tajën, yë'ëni gata senjoni huaiyë'ne? senni achabi.

33 Senni achaguëna, bacuabi sehuohuë:

—Më'ë re'o yo'o yo'ose'e ro'ire më'ëni gata senjoma'iñë yëquëna. Riusuni ai gu'aye casi'quëre sëani, më'ëni gata senjoni huaiyë. Ro bainguë ba'iguëbi Riusu ba'iyë'ru te'e ba'iyë, cahuë më'ë. Ja'nca casi'quë sëani, ai gu'aye yo'oyë më'ë, sehuohuë.

34 Sehuojëna, Jesusbi bacuani quëabi:

—Mësacuabi ira coca toyani jo'case'e, mësacua ai yëse'e, ja'anre ëñatoca, ñaca caji: “Mësacua yua riusu sanhuë'ru te'e ba'iyë” cani jo'case'e ba'iji.

35 Riusureba coca sëani, yequëcuabi quëñoni senjoñe porema'iñë. Baguë bain cuencuesi'cua, baguë cocarebare achani re'huasi'cua, ja'ancuare ja'nca quëani jo'casi'quë sëani,

36 ¿mësacua guere ro'tajën, yë'ë, Riusu cuencueni raosi'quë ba'iguëte Riusuni gu'aye caguë ba'iyete

caye'ne? Yë'ëbi yua Riusu Zin ba'iyë caguëna, yë'ëre gu'aye cahuë mësacua.

³⁷ Mësacuabi yë'ë Taita yo'ore yo'oma'inë yë'ë, ro'tatoca, yua yë'ë cocarebare ro'tama'ijë'ën.

³⁸ Ja'nca ro'tama'icuabi yë'ë yo'o yo'oni ëñose'e se'gare ro'tani, ñaca ye'yejë'ën: Yë'ë Taita yua yë'ë naconi te'e ba'iguëna, baguë naconi te'e ba'iyë yë'ë. Ja'anre ye'yeni masijë'ën, quëabi Jesús.

³⁹ Quëaguëna, bacuabi se'e baguëni preso zean ëaye yo'ojëna, baguëbi ro quëñëni saji'i.

⁴⁰ Sani ja'nrëbi, Jordaña que ca'nco, ënsëguë eta-jei ca'ncona sani bëabi. Juan ru'ru bautizaguë ba'isiru ba'iguëna, bëani baji'i.

⁴¹ Ba'iguëna, ai jai jubë bainbi baguëni ëñajën saë'ë. Sani, ëñani, sa'ñeña coca cahuë:

—Juan yua ta'yejeiye yo'oni ëñoma'iguëbi te'e ruiñe quëani achoguë baji'i. Ënquë ba'iye, ja'anre quëani achoguëna, te'e ruiñe se'ga baji'i baguë coca, sa'ñeña cahuë.

⁴² Ja'nrëbi, bainbi ja'anrute ba'ijën, ai jai jubëbi Jesusni si'a recoyo ro'tahuë.

11

Muerte de Lázaro

¹ Ja'nrëbi, yequë bainguë Lázaro hue'eguë, Betania huë'e jobo ba'iguëbi yua rau neni ju'inguë baji'i. María, Marta, bacua ma'yë ba'iguëbi bacua naconi te'e baji'i.

² Ja'an María hue'egobi ma'ña re'cobi jañuni, mai Ëjaguë guëonna tonni zoani, bago rañababi cuenago ba'ija'go baco'ë. Ja'nca ba'igo, yurera bago ma'yë Lázarobi rau neni ju'inguë baji'i.

³ Ja'nca ba'iguëna, baguë romi yo'jecuabi cocare Jesusna saoni quëahuë:

—Ëjaguë, më'ë gajeguë ai yësi'quëbi ju'inji, cocare cani saohuë.

⁴ Saojënna, Jesusbi bacua cocare achani, baguë naconi ba'icuanu cabi:

—Ja'nca ju'inguë ba'iguëta'an, gare junni huesëma'iji. Go'ya raija'guëta'an ba'iji baguë. Go'ya raiguëna, bainbi Riusu ta'yejeiye ba'iyete ëñani masija'cua'ë. Yë'ë, Riusu Zin ba'iguëbi, Lázarobi go'ya raija'guëna, yë'ë ta'yejeiye ba'iyete bainni masi güeseyë yë'ë, cabi Jesús.

⁵ Ja'nca caguëbi yua Marta, María, Lázaro, ja'ancuani ai yëguë baji'i.

⁶ Ja'nca ba'iguëbi baguë ju'iñete achani, yuta se'e samu umuguseña baguë ba'irute ba'iguë ëjobi.

⁷ Ja'nca ëjoni ja'nrëbi, baguëre concuani cabi:

—Raijë'ën. Judea yijana go'iñu, cabi.

⁸ Caguëna, bacuabi sehuohuë:

—Ëjaguë, ¿më'ë queaca ro'taguë, ja'anruna go'iguë'ne? Yurera judío bain ja'anru ba'icuanu më'ëni gatabi huani senjo ëaye yo'ohuë, sehuohuë.

⁹ Sehuojënna, bacuani ye'yo cocabi yihuoguë quëabi:

—Huaji yëma'ijë'ën. Umugusebi ënsëguë yua si'a sara samu hora miaji. Mia re'oto ba'iguëna, maibi ma'aja'an ganijën, gurujaiye beoye ba'iyë, re'oye ëñañe porecua sëani.

¹⁰ Ñamibi ganito'ga, gurujani taiñe se'ga ba'iyë, mia re'oto carajise'e sëani, yihuoguë quëabi.

11 Jesús junni tonjairën yuta ti'anma'iguë sëani, ja'an cocare bacuani quëani achobi. Ja'n'rëbi, se'e bacuani quëabi:

—Mai gajeguë Lázaro yua cainsi'quë ba'iguëna, baguëni sëtojaza, caguë quëabi.

12 Quëaguëna, baguëre concuabi cahuë:

—Ëjaguë, cainsi'quë ba'itoca, re'oji. Huajë raiye ba'iji, cahuë.

13 Ja'nca cajën, huacha achasi'cua baë'ë. Jesusbi Lázaro junni huesëse'ere quëaguëna, baguë canni huajëye ro'tahuë.

14 Ja'nca ro'tajënna, Jesusbi bacuani te'e ruiñe quëabi:

—Lázaro yua ju'insi'quë ba'iji.

15 Mësacua yua yë'ëni si'a recoyo ro'taja'bë caguë, Lázaro ba'iruna yuta saimaë'ë. Ja'nca saima'iguëbi mësacua recoyo ro'taja'yete bojoguë, yuara baguëna saiñu, cabi Jesús.

16 Caguëna, Tomás hue'eguëbi yequë baguëre concuani cabi:

—Mai'ga saiñu. Mai Ëjaguë naconi te'e junni huesëjaiñu, cabi. Ja'nca caguëbi yequë mami Te'e Të'ya Raisi Hua'na hue'eguë bají'i, yequë naconi te'e të'ya raisi'quë sëani.

Jesús, la resurrección y la vida

17 Ja'n'rëbi, Jesús yua Lázaro ba'iruna sani ti'anni ëñato, gajese'ga umuguseña yua ju'insi'quëni tansi'quë bají'i,

18 Betania huë'e jobore, Jerusalén cueñe jai jobore. Samu kilómetro jobo ba'iye saito, ti'añë.

19 Cueñe ba'iguëna, judío bain ai jai jubëbi Marta, María, bacua ma'yë junni huesëse'ere oijën, bacuani conjën raisi'cua baë'ë.

20 Ja'nrebi, Martabi yua Jesús ti'anse'ere achaní, baguëna tëhuojaco'ë, Maríabi huë'ere ba'igona.

21 Tëhuojani, baguëni cago:

—Ëjaguë, më'ëbi ënjo'onre ba'isi'quë ba'itoca, yë'ë ja'yëbi junni huesëma'ire'abi.

22 Ja'nca ba'iguëta'an, yurera ëñere masiyë yë'ë. Më'ëbi Riusuni sentoca, Riusubi më'ëna si'aye insini conjí, cago.

23 Cagona, Jesús quëabi:

—Më'ë ja'yëbi go'ya raija'guëta'an ba'iji, cabi.

24 Caguëna, bago sehuogo:

—Aito. Ja'nca go'ya raija'guë'bi. Carajei umuguse ti'anguëna, ju'insi'cuabi go'ya rani huajëja'cua'ë, sehuogo.

25 Ja'nca sehuogona, Jesusbi bagoni quëabi:

—Yë'ëbi yua bain ju'insi'cuare mame go'ya rai güeseye poreguë ba'iguë'ë. Huajëreba huajë güeseguë ba'iguë'ë yë'ë. Yë'ëni si'a recoyo ro'tacua, junni huesëye ba'icuata'an, ja'ancuabi huajëreba huajëjën ba'ija'cua'ë.

26 Yë'ëni si'a recoyo ro'tajën ba'icuabi yua yë'ë naconi si'arën ba'ijën, gare junni huesëye beoye ba'ija'cua'ë. ¿Më'ë yua ja'anre si'a recoyo ro'tago? caguë senni achabi.

27 Senni achaguëna, sehuogo:

—Aito. Ro'tani, Ëjaguë. Më'ë yua Riusu Raosi'quëreba ba'iguë'ë. Riusu Zin ba'iguë'ë më'ë. Më'ë raija'yete ai zoe quëani achose'e ba'iguëna, yurera bainna raë'ë më'ë, sehuogo.

Jesús llora junto al sepulcro de Lázaro

²⁸ Ja'nca sehuogo, ja'nrëbi, bago yo'jego Maríana go'ini, bagote choini, yahue quëago:

—Mai Ëjaguëbi ti'anbi. Më'ëni choiji, quëago.

²⁹ Quëagona, ja'ansirën huëni, etani, Jesús ëjoguë ba'iruna besa ëñago sacco'ë.

³⁰ Jesús yuta huë'e jobona ti'anmaji'i. Marta tëhuogo ba'isiru se'gare ëjoguë bajji'i.

³¹ Ja'nca etani saigona, judío bainbi bagote oijën conjën, bago etase'ere ëñani, Yequërë tansiruna oigo saigo cajën, bagoni yo'je be'tehuë.

³² Ja'nrëbi, María yua Jesusna sani ti'anni, baguë guëon na'mina gugurini, baguëni cago:

—Ëjaguë, më'ëbi ënjo'onre ba'isi'quë ba'itoca yë'ë ja'yëbi junni huesëma'ire'abi, cago oco'ë.

³³ Ja'nca oigona, judío bainbi concua'ga be'teni oijënna, Jesusbi ëñani, baguë recoyo oiguë, ai sa'ntiguë bajji'i.

³⁴ Ja'nca ba'iguë, bacuani senni achabi:

—¿Mësacua jarona baguëte tanre'ne? senni achabi.

Senni achaguëna:

—Ëjaguë, rani ëñajë'ën, sehuohuë.

³⁵ Sehuojënna, Jesusbi oji'i.

³⁶ Ja'nca oiguëna, judío bainbi ëñani cahuë:

—Lázaroni ai ba'iye ai oiguë, ai yëguë ba'iji, cahuë.

³⁷ Cajënna, yequëcua bacua jubë ba'icubi cahuë:

—Baguë yua ñaco ëñama'icua huachosi'quë sëani, ¿queaca ro'taguë, Lázaroni huachomaquë'ne baguë? cahuë.

Resurrección de Lázaro

³⁸ Cajënna, Jesusbi se'e recoyo ai sa'ntiguë oji'i. Oiguë, Lázaro tansiruna saji'i. Gata të'ntëba te'ntosi goje ba'iguë, gatabëbi ta'pini quëonse'e baji'i.

³⁹ Ba'iguëna, Jesusbi:

—Gatabëte otani quëñojë'ën, cabi.

Caguëna, ja'nрэbi, Marta, ba ju'insi'quë yo'jegobi Jesusni cago:

—Ëjaguë, gajese'ga umuguseña ju'insi'quë sëani, otatoca, ai ëto sëne ba'iji, cago.

⁴⁰ Cagona, Jesusbi sehuobi:

—Marta, yë'ë quëase'ere ro'tajë'ën. Më'ëbi yë'ëni si'a recoyo ro'tatoca, Riusu ta'yejeiyereba ba'iyete ëñañë më'ë, quëahuë yë'ë, sehuobi.

⁴¹ Sehuoguëna, gatabëte otani quëñoheuë. Quëñojëna, Jesusbi mëiñe ëñani, Riusuni coca cani achobi:

—Taita, më'ëbi yë'ë cocare achaguëna, më'ëni ai bojoguë, surupa cayë yë'ë.

⁴² Më'ëbi yë'ë cocare jo'caye beoye achaguëna, yë'ëbi masini bojoyë. Yureca, ënjo'on bain nëcacuare ro'taguë, yë'ë cocare më'ëni caguë ba'iyë yë'ë. Më'ëbi yua yë'ëre cuencueni raose'e, ja'anre si'a recoyo ro'taja'bë caguë, më'ëni ën cocare caguë ba'iyë yë'ë, cani achobi Jesús.

⁴³ Cani achoni ja'nрэbi, ai jëja güiguë cabi:

—¡Lázaro, huëni raijë'ën! caguë choji'i.

⁴⁴ Choiguëna, ju'insi'quëbi huajëni, huëni raji'i. Ja'nca raiguë, baguë ëntë sara, baguë guëon, baguë zia yua canbi re'o jobë huensi'quë baji'i. Ba'iguëna, Jesusbi guansegüë cabi:

—Baguë canre jo'chijë'ën, cabi.

Conspiración para arrestar a Jesús

45 Ja'nca yo'oguëna, judío bain María naconi rani baguë yo'ose'ere ëñasi'cua, ai jai jubëbi baguëni si'a recoyo ro'tahuë.

46 Yequëcuata'an, Jesusni recoyo ro'tamaë'ë. Ro'tama'icubi yua fariseo baina sani Jesús yo'ose'ere quëahuë.

47 Ja'nca quëajëna, pairi ëja bain, fariseo bain, bacuabi ñë'cani sa'ñëña coca cahuë:

—Baguë yua ai ta'yejeiye yo'oni ëñoguëna, ¿queaca baguëni ënseye'ne mai?

48 Ënsema'itoca, quë'rë ai jai jubë bainbi baguëni recoyo ro'tayë. Ja'nca ro'tani bacua ëjaguëre baguëte re'huajëna, romano ëja bainbi rani, mai uja huë'e, Riusu huë'ere taonni senjoñë. Maini ai huajëna, maibi carajeyë, sa'ñëña cahuë.

49 Cajëna, yequë bacua jubë ba'iguë, Caifás hue'eguë, yua ja'an tëcahuë pairi ta'yejeiye ëjaguë baji'i. Ja'nca ba'iguëbi bacuani coca cabi:

—Mësa'cua yua ro huesë ëaye cayë.

50 Si'a jubë bainbi carajeima'iñë cajën, te'eguë se'gabi junni huesëja'guë cayë mai. Ja'an ba'ija'ye yua quë'rë re'oye ba'iye ba'iji maire. Ja'anre caguë mësa'cua huesë ëaye cacuare quëani achoyë yë'ë, cabi.

51 Caifás se'gabi ja'an cocare ro'tamaji'i. Ja'an tëcahuë pairi ta'yejeiye ëjaguëte sëani, Riusubi ja'an cocare baguëni ro'ta güeseguëna, Riusu ëñose'e yuta ti'anma'iguëna, quëani achobi baguë. Jesús junni huesëja'ye, Israel bain ro'ire junni huesëja'ye baji'i, quëani achobi baguë.

52 Israel bain ro'i se'gare Jesusni cuencuemaji'i Riusu. Si'a re'oto bain saoni senjosi'cua, Riusu mamacua ba'icua'cu'eni, te'e jai jubëna choini

ñë'coye ro'tabi Riusu. Ja'nca sëani, si'a bain ro'ire Jesús junni huesëja'yete cuencueni, Caifasni ro'ta güesebi Riusu,

⁵³ Ja'nca sëani, judío ëja bainbi ja'an umugusebi Jesusni huani senjoñe ro'tajën, sa'ñeña coca cajën baë'ë.

⁵⁴ Ja'nca cajën ba'ijëna, Jesusbi judío bain jubëan naconi se'e ganimaji'i. Yequëru, beo re'oto ba'iguëna, ja'anruna sani, Efraín casi jobona ti'anni, baguëre concua naconi bëani bajji'i.

⁵⁵ Ja'nrebi, judío bain pascua umuguseñabi ti'añe ba'iguëna, ai jai jubë bainbi Jerusalenna sai bi'rahuë. Riusubi maini te'e ruiñe ëñani bojoja'guë cajën, Riusu huë'ena cacani, bacua ira bain ba'isi'cua yo'ojën ba'ise'e'ru tëno güesehuë. Ja'nrebi, pascuabi ti'anguëna, fiestare yo'oye ro'tahuë.

⁵⁶ Riusu huë'ere ba'icuabi yua Jesusni cu'ejën, sa'ñeña senni acha bi'rahuë:

—¿Mësacua guere ro'taye'ne? ¿Fiestana raima'iguë baguë? senni achahuë.

⁵⁷ Fariseo bain, pairi ëja bain, bacuabi yua guanse cocare toyani jo'cajën cahuë: Jesús ba'iyete masitoca, yëquënanani quëani achojë'ën. Quëani achojëna, baguëni preso zeañë yëquëna, guansejën cahuë bacua.

12

Una mujer derrama perfume sobre Jesús

¹ Ja'nrebi, pascua umuguseña ti'añe, te'e ëntë sara te'e umuguseña caraguëna, Jesusbi Betania huë'e jobona saji'i. Lázaro yua junni huesëni go'ya raisi'quë ba'iguëna, baguëna ëñaguë saji'i Jesús.

2 Sani ti'anguëna, baru bainbi baguëni bo-
jojën, aonre re'huacaë'ë. Martabi aon cuirag-
ona, Lázarobi baguë naconi aon ainguë ñuji'i,
yequëcuabi conjëna.

3 Ja'nca aon ainjënna, Maríabi ma'ña re'co jobo
litro ba'iyete inni rago. Nardo casi ma'ña se'gabi
re'huase'e sëani, ai ba'iyë ai roji'i. Ja'an re'core
rani, Jesús guëonna jañuni tonni zoago. Zoani, bago
rañababi cuenagona, si'a huë'e ca'ncona ma'ña sën
re'otora runji'i.

4 Ja'nca ruinguëna, ja'nрэби, Judas Iscariote
hue'eguë, Jesusre concua jubë ba'iguë, Jesusre in-
sini senjoja'guë, ja'anguëbi bëin coca cabi:

5 —¿Queaca ro'tago, ma'ñare jañuni senjogo'ne?
Bonse cocuana insitoca, samute cien denario
so'core coní, bonse beo hua'nana insiye
porere'ahuë mai, bëinguë cabi.

6 Bonse beo hua'nani gare oiye beoye baji'i
baguë. Jian huati sëani, ja'nca cabi. Bacua curi
re'huacai ëjaguë ba'iguë, ba curire yua yahue
insi'quë baji'i.

7 Caguëna, ja'nрэби, Jesusbi sehuobi:

—Bagote ënsema'ijë'ën. Yë'ëre tanjai umugusere
ro'tago yo'ogo.

8 Bonse beo hua'nabi si'arën mësacua naconi
ba'icuata'an, yë'ëca banguë'ë, caguë sehuobi.

Conspiración contra Lázaro

9 Ja'nрэби, judío bain ai jai jubëbi, Jesusbi Beta-
nia ba'iguëna, achani, ëñajën saë'ë. Jesús se'gare
ëñañe ro'tamaë'ë. Lázarore'ga ëñañe ro'tahuë,
junni huesëni go'ya raisi'quëre sëani.

10-11 Ja'nca ëñañe ro'tajën, ai jai jubë judío bainbi Lázaroni ëñani, Jesusni si'a recoyo ro'tajën, bacua pairi coca ye'yose'ere jo'cani senjo bi'rahuë. Ja'nca sëani, pairi ëja bainbi Lázarore'ga huani senjoñe ro'tahuë.

Jesús entra en Jerusalén

12 Ja'nрэbi, yequë umuguse ñataguëna, ai jai jubë bainbi Jerusalenna fiesta yo'ojën ti'anjën, Jesús raiyete achahuë.

13 Ja'nca achani, ju'care tëyoni, Jesusni tëhuojaë'ë. Tëhuojajën, baguëni bojojën, ai jëja cani achohuë:

—¡Riusubi ai Ta'yejeiye Ëjaguërebabi ba'iji! ¡Baguë cuencueni raosi'quëbi maina ti'anguëna, baguëni bojoreba bojojën bañuni! ¡Israel bain ta'yejeiye ëjaguëre sëani, baguëni bojojën bañuni! jëja cajën baë'ë bain jubë.

14 Ja'nрэbi, Jesús yua burro hua'guë bonsëguëte tinjani tuabi. Riusu ira coca toyani jo'case'e'ru güina'ru yo'obi, ën coca jo'case'ere'ru:

15 Mësacua Jerusalén huë'e jobore ba'icua yua huaji yëye beoye ba'ijë'ën.

Mësacua Ëjaguë raiyete ëñani, baguëni masijë'ën. Burro hua'guë bonsëguëte tuiguë raiji, cani jo'case'e ba'iji.

16 Ja'nca ba'iguëna, Jesusre concuabi ja'an co-care ru'ru achaye huesëhuë. Ja'nрэbi yo'je, Jesús ta'yejeiye ëño umugusebi ti'anguëna, bacuabi yua Riusu coca toyani jo'case'ere ro'tani, ja'an cocabi Jesús yo'oja'yete quëani jo'case'e ba'iguëna, ro'tani masihuë.

17 Ja'nрэbi, yequëcua Lázaro go'ya raise'ere ëñasi'cua baë'ë. Jesusbi Lázaroni raiye choni,

baguëni go'ya raiye huëaguëna, bacuabi ëñani, yurera si'a bainni quëani achojën baë'ë.

18 Ja'nca quëani achojënna, bainbi achani, si'a jubëbi baguë ta'yejeiye yo'oni ëñose'ere masini, ja'anre ro'tani, baguëna tëhuojën saë'ë.

19 Tëhuojën saijënna, fariseo bainbi sa'ñeña cahuë:

—Yua si'a bainbi baguëni conjën saiyë. Ja'nca sëani, mësacuabi ënseye beoye ba'iyë, cahuë.

Unos griegos buscan a Jesús

20 Yureca, yequëru bain, Jerusalenna fiesta yo'ojën saisi'cua, griego bain baë'ë. Riusuni gugurini rëañu cajën saisi'cua baë'ë.

21 Ja'nca ba'icubi Felipe hue'eguë, Betsaida huë'e jobo bainguë, Galilea yijabi raisi'quë, ja'anguëna sani, baguëni coca senni achahuë:

—Jesús naconi coca caye yëyë yëquëna, cahuë.

22 Cajënna, Felipebi Andresna sani quëabi. Quëaguëna, ba samucuabi jubë sani Jesusni quëahuë.

23 Quëajënna, Jesusbi sehuobi:

—Yë'ë yua si'a bainna Raosi'quëreba sëani, yë'ë ta'yejeiye ba'iyete ëñojairën yuara ti'añe ba'iji.

24 Ganreba mësacuan yihuoguë quëayë yë'ë. Aonra'carëte yijana tanni pu'ncani si'ara'carëte jo'cama'itoca, aon sahuabi irama'iji. Ai ba'iyë ai aon quëinma'iji.

25 Ja'nca ba'iguëna, bain ba'iyete ro'tato, güina'ru ba'iyë. Ro bacua ba'iyë se'gare'ru huanotoca, ro huesëni carajeyë. Bacua yure ba'iyete jo'cane senjotoca, Riusu ba'i jobona ti'anni, huajëreba huajëjën, gare carajeyë beoye ba'ija'cua'ë.

26 Yë'ë yo'ore coñe yëtoca, yë'ë cocarebare te'e ruiñe achani caraye beoye yo'ojën ba'ijë'ën. Yë'ë yo'ore te'e contoca, yë'ë naconi Riusu ba'i jobore te'ereba ba'ija'cua'ë. Yë'ë yo'ore te'e ruiñe concua, ja'ancuare te'e ruiñe ëñani bojochi yë'ë Taitabi, sehuoguë cabi Jesús.

Jesús anuncia su muerte

27 Cani ja'nrëbi, baguë junni huesëja'yete quëabi:
 —Yureca, si'a recoyo ai sa'ntiguë ba'iyë yë'ë. Ja'nca ba'iguë, ¿gue cocare caye'ne yë'ë? “¿Taita, yë'ë ai yo'oguë junni huesëyete yë'ëre jo'cama'ijë'ën” caguë? Bañë. Junni huesëguë raisi'quë'ë yë'ë, ën yijana.

28 Taita, më'ë ta'yejeiye ba'iyete yurera ëñojë'ën, ujaguë cabi.

Caguëna, ja'nrëbi, guënamë re'otobi coca cani achobi:

—Yë'ë ta'yejeiye ba'iyete yuareba bainre masi güesehuë yë'ë. Ja'nca masi güeseni, se'e masi güeseja'guë'ë yë'ë, cani achobi.

29 Cani achoguëna, bain jubëbi barute nëcajën achahuë. Achani, yequëcuabi mëjo guruye'ru achoye quëahuë. Yequëcuabi:

—Anje hua'guëbi baguëni coca cabi, cahuë.

30 Cajëna, Jesusbi quëabi:

—Riusubi yuara mësacua achaye se'gare ba'ijë'ën caguë, guënamë re'otobi coca cani achobi. Yë'ë se'ga achaye ro'tamaji'i.

31 Yureca Riusu bënni senjorën yua ti'anja'ñeta'an ba'iji. Gu'a bainni bënni senjoñe ba'iji. Zupai huati'ga bain recoyo ëjaguë ba'iguëna, Riusubi ja'anguëte saoni senjoñe ba'iji.

³² Ja'nrëbi, gu'a bainbi yë'ëni crusu sa'cahuëna reojëna, yë'ëbi yua yë'ë bainreba si'acuani choni ñë'coni bayë, caguë quëabi.

³³ Ja'nca quëaguë, baguë crusu sa'cahuë junni tonja'ñete masi güesebi.

³⁴ Masi güesequëna, bain jubë ba'icuabi sehuhuë:

—Yëquënabi Riusu coca toyani jo'case'ere ëñajën, Cristo carajeiye beoye ba'iye ye'yehuë. Ja'nca sëani, huacha cahuë më'ë. ¿Queaca ro'taguë më'ë, bainna Raosi'quërebabi crusu sa'cahuëna junni toñe ba'iji caguë'ne? ¿Bainna Raosi'quëreba hue'eguë, jaroguëguë'ne? sehujën senni achahuë.

³⁵ Senni achajëna, Jesusbi quëabi:

—Mësacua recoñoana miaguë, yuta rëño ñësebë ba'irënbi yë'ë cocare mësacuani ye'yoguë masi güeseye ba'iye yë'ë. Ja'nca ye'yoguë masi güesequëna, mësacua te'e ruiñe ye'yejën, re'o ma'ana ganijën ba'ijë'ën. Zije re'otona ganima'iñe cajën, re'o ma'aja'an ganijën ba'ijë'ën. Zije re'otona ganicuabi ro huesëjën, bacua carajeyete ëñama'iñë.

³⁶ Ja'nca sëani, mësacuabi yë'ëni si'a recoyo ro'tajën ba'ijë'ën. Yë'ë yua bain recoñoana miañe ëño cocare recoñoa re'huani bajën, yë'ë bainreba ruinjë'ën, yihuoguë quëabi Jesús.

Quëani tējini, ja'nrëbi, bain jubë ba'irubi quëñëni gatibi.

Por qué los judíos no creían en Jesús

³⁷ Yuara Jesusbi ai ba'iye ai ta'yejeiye yo'oni, bainni ëñoguëta'an, baguëni recoyo ro'taye gu'a güehuë bacua.

38 Riusu ira bainguë raosi'quë Isaías hue'eguë, baguë coca cani jo'case'e'ru güina'ru yo'ohuë. Riusu zoe ba'irën quëani jo'case'e'ru güina'ru yo'ohuë bacua:

Ëjaguë, mai cocareba te'e ruiñe
quëani achose'eta'an, recoyo quëani achose'eta'an,
recoyo ro'tacuabi beoyë.

Riusu ta'yejeiye yo'oni ëñose'eta'an, ëñañe güecua
se'ga ba'iyë, cani jo'cabi Isaías.

39 Ja'nca cani jo'case'e sëani, yureña bain'ga re-
coyo ro'taye beoye ba'iyë. Ja'nrebi, Isaías yua se'e
yeque cocare cani jo'caguë ba'nji:

40 Riusubi coca caguëna, recoyo ro'taye gu'a
güecua'ru saë'ë bacua.

Ñaco ëñama'icua ba'iyë'ru ye'yeye beocua saë'ë
bacua.

Bacua ñacobi ëñañe güejën, bacua reconoabi ro'tani
yë'ëni ye'yeye gu'a güecua, ja'an'ru ba'icua
sëani, yë'ëna bonëni huajë raiye beoyë
bacua, cani jo'cabi Riusu.

41 Isaíasbi yua Riusu Raoja'guëreba ba'iguë,
baguë ta'yejeiye ba'iyete ëñasi'quë sëani, ja'an
coca Jesús ba'ija'yete cani, maina jo'caguë ba'nji.

42 Ja'an bainbi Jesusni recoyo ro'taye
güecuata'an, yequëcubi Jesusni si'a recoyo
ro'tahuë. Ëja bain'ga choa jurë baguëni recoyo
ro'tahuë. Recoyo ro'tacuata'an, fariseo bainni
huaji yëjën, bacua recoyo ro'tayete quëani
achomaë'ë. Fariseo bainbi bacuani bacua jubë
ñë'caye ënsema'iñe cajën, bacuabi huaji yëjën,
bainre quëani achomaë'ë.

43 Ja'nca quëani achoma'icuabi Riusu te'e ruiñe ëñañete cu'eye ro'tajën ba'icuata'an, ro bain ruiñe ëñañete quë'rë cu'ehuë.

Las palabras de Jesús juzgarán a la gente

44 Ja'nrëbi, Jesusbi bainni si'a jëja cani achobi:

—Yë'ë yua yë'ë Taita cuencueni raosi'quëre si'a recoyo ro'tacuabi yua yë'ë Taitare'ga si'a recoyo ro'tayë.

45 Yë'ëni ëñani masicuabi yua yë'ë Taitare'ga, yë'ëre cuencueni raosi'quëre ëñani masiyë.

46 Ja'nca yë'ëre raoguëna, si'a bainna yë'ëre cuencueni raosi'quëre ëñoguë raisi'quë'ë yë'ë. Mia re'oto ñatani saoye'ru bain recoñoana ëñoguë raisi'quë'ë yë'ë. Yë'ëni si'a recoyo ro'tacuabi zijei re'otona ro huesë hua'na'ru ganima'ija'bë caguë, bainni ëñoguë raisi'quë'ë yë'ë.

47 Bainbi yë'ë cocarebare ro achani, yë'ëni recoyo ro'taye güetoca, yë'ëbi bacua bënni senjoja'ñete cani jo'cama'iñë. Bainre bënni senjoja'ñete cani jo'caguë raimaë'ë yë'ë. Bain zemosi'cuare tëani baza caguë raisi'quë'ë.

48 Bainbi yë'ë cocarebare ro achani, yë'ëni recoyo ro'taye güetoca, yequëbi bacuare bënni senjoja'ñete bacuani masi güeseji. Ja'nca masi güesequëbi yë'ë cocarebare cani jo'case'ere bacuani ro'ta güesequëna, bacua bënni senjoja'ñete masiyë bacua, carajei umugusebi ti'anguëna.

49 Yë'ë se'gabi ja'an cocare ro'tani quëama'iñë yë'ë. Yë'ë Taita, yë'ëre cuencueni raosi'quë, ja'ansi'quëbi yë'ë coca te'e ruiñe caye, ja'anre guanseni, yë'ëna jo'cabi.

50 Yè'è Taitabi coca guansequèna, te'e ruiñe achani yo'ojèn ba'ijè'èn. Ja'nca yo'otoca, baguè naconi te'e ba'ijèn, gare junni huesëye beoye ba'iyè. Ja'nca sèani, yè'è Taitabi guansequèna, baguè coca se'gare'ru güina'ru quèani achoguè ba'iyè yè'è, cabi Jesús.

13

Jesús lava los pies de sus discípulos

¹ Ja'nrèbi, pascua aon fiesta ja'anrè ba'i umuguse ti'anguèna, Jesusbi baguè Taitana yuara go'iyè ro'taguè, èn yijare gare jo'cani go'iyè, ja'anre masibi. Ja'nca masiguèbi baguè bainreba èn yijare ba'icuanì ai oiguè bani, bacuanì caraye beoye què'rè ai yèguè bajì'i.

² Ja'nrèbi, pascua aon fiesta ba'iguèna, Jesús yua baguère concua naconi, bacuabi aon ainjèn ñuè'è. Ñu'ijèna, zupai huatibi Judas Iscariote hue'eguè, Simón mamaquè casi'què, ja'anguèni yuara gu'aye yo'oye ro'ta güesebi. Jesusre insini senjoñe baguèni ro'ta güesebi zupai.

³ Ja'nca ba'iguèna, Jesusbi baguè Taita baye si'aye baguè Taitana cosi'què bajì'i. Baguè Taita cuencueni raosi'quèbi yua baguè Taitana go'iyè bajì'i. Ja'anre masibi Jesús.

⁴ Ja'nca masiguèbi yua huèni nècani, baguè ju'i canre rutani, toallare inni tēanbi.

⁵ Tèanni ja'nrèbi, ocobi guèna ro'rohuèna queoni, baguère concua guèonre zoani, baguè toalla tēinbèbi cuenabi.

⁶ Ja'nca zoaguèbi yua Simón Pedro ba'iruna ti'anguèna, baguèbi yua coca senni achabi:

—Ĕjaguë, ¿Yë'ë guëoñare zoaye ro'taguë më'ë? senni achabi.

⁷ Senni achaguëna, Jesús sehuobi:

—Më'ë guëoñare zoaguëna, më'ëbi yureña ro huesë ëaye ëñañë. Jë'te, më'ëbi ro'tani masiyë, sehuoguë quëabi.

⁸ Quëaguëna, Pedro yua ënseye cabi:

—Yë'ë guëoñare gare zoama'ijë'ën, cabi.

Caguëna, Jesús cabi:

—Më'ë guëoñare zoama'itoca, yë'ë naconi te'e ba'ie gare porema'inë më'ë, cabi.

⁹ Caguëna, Simón Pedrobi sehuobi:

—Ĕjaguë, ja'nca ba'itoca, yë'ë guëoña, yë'ë ëntë saraña, yë'ë sinjobë, si'aye zoajë'ën, sehuoguë cabi.

¹⁰ Caguëna, Jesusbi yihuoguë quëabi:

—Abusi'cuabi yua si'a ga'nihuë tënosi'cua sëani, se'e zoaye bañë. Guëoña se'gare zoaye bayë. Mësacua yua recoyo tënosi'cua ba'iyë. Te'eguë se'ga gu'a recoyo baguëbi ba'iji, quëabi.

¹¹ Baguë insini senjoja'guëte masiguë sëani, “Te'eguë se'ga gu'a recoyo baguëbi ba'iji” cabi.

¹² Ja'nrebi, bacua guëoñare zoani tējini, baguë ju'i canre se'e sayani, se'e ñu'i seiheuëna bëani, bacuani yihuoguë cabi:

—Yureca, mësacua guëoña zoase'ere ro'tani ye'yejë'ën.

¹³ Mësacuabi Masiguë, Ĕjaguë, ja'anre yë'ëni cajën, te'e ruiñe cayë, mësacua Ĕjaguëte sëani.

¹⁴ Mësacua Ĕjaguë ba'iguëbi mësacua guëoñare zoasi'quë sëani, mësacua'ga sa'ñeña guëoña zoajën ba'ijë'ën.

15 Yë'ë zoase'ere ro'tani ye'yejë'ën. Ro yo'o concua yo'oye'ru mësacuani güina'ru yo'ohuë yë'ë. Mësacua'ga güina'ru sa'ñeña yo'ojën ba'ijë'ën.

16 Mësacuani ganreba quëani achoyë yë'ë. Yo'o concuabi bacua ëjacua'ru quë'rë ta'yejeiye beoyë. Güina'ru, mësacua yua yë'ë yo'o coñe raosi'cua sëani, yë'ë'ru quë'rë ta'yejeiye beoyë mësacua.

17 Mësacuabi ja'anre ye'yeni masitoca, ja'anre te'e ruiñe yo'ojën ba'ijë'ën. Ja'nca ba'itoca, ai bojoreba bojojën ba'iyë mësacua.

18 Mësacuani yihuoguë, mësacua jubë ba'iguë te'eguëni ja'nca yihuoma'iñë yë'ë. Ja'anguëte masiye cuencueni re'huahuë yë'ë. Riusu coca toyani jo'case'e'ru: “Yë'ë naconi te'e aon ainguëbi yë'ëni je'o eñabi” ja'an coca toyani jo'case'e'ru, güina'ru ba'ija'guë caguë, baguëte cuencuehuë yë'ë.

19 Ja'an ba'iyë yuta ti'anma'iguëna, mësacuani quëahuë yë'ë. Ja'an ba'iyë ti'anguëna, mësacuabi ëñani, yë'ë yua Riusu Raosi'quëreba ba'iguëte te'e ruiñe masiyë. Ja'nca sëani, yureña mësacuani quëahuë yë'ë.

20 Mësacuani ganreba quëani achoyë yë'ë. Yë'ë cuencueni raosi'cuani te'e ruiñe ëñacuabi yë'ëre'ga te'e ruiñe ëñacua ba'iyë. Yë'ëni te'e ruiñe ëñacuabi güina'ru yë'ëre raosi'quëni te'e ruiñe ëñacua ba'iyë, yihuoguë quëabi Jesús.

Jesús anuncia que Judas lo traicionará

21 Ja'nca quëani ja'nrëbi, Jesús yua recoyo ai sa'ntiguë, ai oiguë quëabi:

—Mēsacuani ganreba quēayē yē'ë. Mēsacua jubē ba'iguē, te'eguēbi yē'ëre coqueguē, yē'ëre insini senjoja'guē'bi, caguē cabi.

²² Caguēna, ja'nrebi, bacuabi sa'ñeña ēñajēn, baguē casi'quēre huesē ēaye cu'ehuē.

²³ Ja'nca cu'ejēna, yequē bacua jubē ba'iguē Jesús ai yēsi'quē, ja'anguēbi Jesús ca'ncore cueñe ñu'iguēna,

²⁴ Simón Pedrobi baguē ëntē sarabi ña'queni, Baguē casi'quēre senni achani, yēquēnani quēajē'ën, senni achabi.

²⁵ Senni achaguēna, Jesús ai yēsi'quēbi yua Jesús ca'ncore cueñe ñu'iguē, Jesusni senni achabi:

—Ējaguē, ¿jaroguēbi mē'ëre insini senjoja'guēguē'ne? senni achabi.

²⁶ Senni achaguēna, Jesús sehuobi:

—Yureca ën aon ma'carēte yē'ë aon ro'rohuēna tanni, yequēna insiyē yē'ë. Insiquēna, ja'an coguēbi yē'ëre insini senjoja'guē'bi ba'iji, quēabi.

Quēani, ba aon ma'carēte baguē ro'rohuēna tanni, ja'nrebi Judas, Simón Iscariote mamaquē, ja'anguēna insibi Jesús.

²⁷ Insiquēna, Judasbi coguēna, ja'nrebi, zupai huatibi baguē recoyona cacani bēasi'quē baji'i. Ba'iguēna, Jesús yua Judasni cabi:

—Mē'ë yo'o cuencuese'e yua besa sani yo'ojaijē'ën, cabi.

²⁸ Caguēna, yequēcua aon ainjēn ñu'icuabi baguē cocare ro huesē ēaye achahuē.

²⁹ Judas yua bacua curi re'huacaiguē sēani, yequēcuabi Jesús case'ere ro'tajēn, Fiesta yo'o ma'carēanre cojaijē'ën cabi baguē, ro'tajēn

achahuë. Yequëcuabi, Bonse beo hua'nana curi insijë'ën cabi baguë, ro'tajën achahuë.

³⁰ Ja'nrëbi, Judas yua Jesús aon ma'carëte cosi'quëbi ja'ansirën, ñami ba'iguëna, etani saji'i.

El nuevo mandamiento

³¹ Ja'nca saquëna, Jesusbi coca yihuo bi'rabi:

—Yureca, yë'ë, Bainguë'ru Raosi'quëreba ba'iguë, yë'ë ta'yejeiyereba ba'iyete yurera bainni ëñoja'ñe ba'iji. Ja'nca ba'iguë, Riusu ta'yejeiyereba ba'iyere'ga bainni ëñoñë yë'ë.

³² Yë'ë yua Riusu ta'yejeiyereba ba'iyete bainni ëñoguëna, Riusu'ga güina'ru yë'ë ta'yejeiyereba ba'iyete bainni ëñoji. Yurera ja'ansirën ja'nca ëñoji Riusu.

³³ Yureca, mami sanhuë, yuta rëño ñësebë se'ga mësacua naconi ba'iguë, ja'nrëbi, gare saiye yë'ë. Saiguëna, mësacuabi yë'ëre cu'ejën ba'ija'cua'ë. Judío bainni quëase'e'ru mësacuani güina'ru quëayë yë'ë: Yë'ë saija'runa ti'añe porema'iñë mësacua, quëayë.

³⁴ Ja'nca sëani, mame guanse cocare mësacuani cani jo'cayë yë'ë. Sa'ñeña ai yëjën ba'ijë'ën. Yë'ë yua mësacuani ai yëguë ba'ise'e'ru, güina'ru sa'ñeña ai yëjën ba'ijë'ën.

³⁵ Ja'nca sa'ñeña ai yëjën ba'itoca, si'a bainbi ëñani, yë'ë bainreba concua ba'iyete masiyë, yihuoguë quëabi Jesús.

Jesús anuncia que Pedro le negará

³⁶ Quëaguëna, ja'nrëbi, Simón Pedrobi baguëni cabi:

—Ëjaguë, ¿jarona saiye ro'taguë'ne? caguë senni achabi.

Senni achaguëna, sehuobi:

—Yë'ë saija'runa yure conguë saiye porema'iñë mē'ë. Jē'te, mē'ëbi conguë saiye poreyë, sehuoguë cabi.

³⁷ Caguëna, Pedrobi baguëni senni achabi:

—Ëjaguë, ¿mē'ë queaca ro'taguë, yure mē'ëre conguë saiye porema'iñë caguë'ne? Mē'ëbi junni huesëye ba'itoca, yë'ë'ga mē'ë naconi te'e ju'injaza, caguë cayë yë'ë, cabi.

³⁸ Caguëna, Jesús sehuobi:

—¿Yë'ë ro'ire ju'iñe ro'taguë mē'ë? Mē'ëni ganreba caguë quëayë yë'ë. Cura yu'irën yuta ti'anma'iguëna, mē'ëbi samute ba'iye yë'ëre ëñama'iñe caguë coqueja'guë'ë mē'ë, sehuobi Jesús.

14

Jesús, el camino al Padre

¹ Sehuoni, ja'nrëbi, se'e bacuani coca yihuobi:

—Mësacua recoyo sa'ntiye beoye ba'ijë'ën. Riusuni si'a recoyo ro'tajën ba'ijë'ën. Güina'ru, yë'ëni si'a recoyo ro'tajën ba'ijë'ën.

² Yë'ë Taita ba'i jobore quëato, ai jai jobo ba'iji. Ja'nca ba'iguëna, mësacuani te'e ruiñe quëahuë. Coqueye beoye quëaguë, mësacua ba'ija'rute re'huacaiguë saiye quëahuë yë'ë.

³ Mësacua ba'ija'rute re'huacani, ja'nrëbi, mësacuare se'e inguë raiyë yë'ë. Mësacua'ga yë'ë naconi te'e ba'ijë'ën caguë, mësacuare inguë raiyë yë'ë.

⁴ Yë'ë sai ma'are yuareba masiyë mësacua, yihuoguë quëabi.

⁵ Quëaguëna, Tomasbi baguëni senni achabi:

—Ëjaguë, më'ë saija'rute huesëyë yëquëna. Ja'nca huesëcua sëani, ¿queaca ba ma'are masiye por-eye'ne? senni achabi.

⁶ Senni achaguëna, Jesús sehuobi:

—Riusu ba'i jobona saiye yëtoca, yë'ë ba'iye se'gare ye'yeni, ba ma'a masijë'ën. Te'e ruiñe ba'iyete masiye yëtoca, yë'ë ba'iye se'gare ye'yejë'ën. Huajëreba huajëye yëtoca, yë'ë se'gabi bainni huajë güeseyë. Riusuna ti'añe yëjëna, yë'ë se'gabi ba ma'are ëñoñë. Yequëcua ba ma'a ëñocua beoyë.

⁷ Mësacuabi yë'ëni masijën ba'isi'cua ba'ijëna, mësacua yua yë'ë Taitare'ga masijën ba'iyë. Yë'ë Taitare yure ëñani masihuë mësacua, sehuoguë quëabi Jesús.

⁸ Quëaguëna, Felipebi baguëni cabi:

—Ëjaguë, Taita Riusure yëquënani ëñojë'ën. Ëñoguëna, yëquënabi ëñani, bojoye se'ga ba'iyë, cabi.

⁹ Caguëna, Jesús sehuobi:

—Felipe, yë'ë yua më'ë naconi zoe ba'iguëna, ¿më'ë queaca ro'taguë, yë'ëni masima'iguë'ne? Yë'ëni ëñani masicuabi Taita Riusure'ga ëñani masicua ba'iyë. Ja'nca sëani, ¿më'ë queaca ro'taguë, Taita Riusure yëquënani ëñojë'ën caguë'ne?

¹⁰ Yë'ë yua Taita Riusu naconi te'e ba'iyë. Taita Riusu'ga yë'ë naconi te'e ba'iji. ¿Ja'anre recoyo ro'tama'iñe mësacua? Yë'ëbi coca yihuoguë, ro yë'ë se'gabi ba yihuo cocare ro'tama'iñe. Yë'ë Taita yë'ë naconi te'e ba'iguë, baguëbi yë'ëni yihuo cocare

ro'ta güeseji. Baguëbi baguë yo'ore yë'ëni yo'o güeseji.

11 Yë'ë yua Taita Riusu naconi te'e ba'iguë, ja'anre quëaguëna, mësacua yua ja'anre si'a recoyo ro'tajën ba'ijë'ën. Ja'anre ro'tama'itoca, yë'ë Taita yo'o yo'oni ëñose'e se'gare ëñani, si'a recoyo ro'tajën ba'ijë'ën.

12 Mësacuani ganreba caguë quëayë yë'ë. Yë'ëni recoyo te'e ruiñe ro'tajën ba'icuabi yë'ë yo'o yo'oye poreye'ru güina'ru yo'oye poreyë. Ja'nrebi, yë'ëbi Taita Riusuna go'iguë sëani, quë'rë ta'yejeiye yo'o yo'oye poreja'cua'ë mësacua.

13 Yë'ëni si'a recoyo ro'tajën, yë'ë yo'oyete yë'ëni senni achajën ba'ijë'ën. Ja'nca senni achatoca, mësacua señete si'aye yo'oyë yë'ë. Ja'nca yo'oguë, Taita Riusu ta'yejeiyereba ba'iyete bainni ëñoñë yë'ë.

14 Yë'ëni si'a recoyo ro'tajën sentoca, si'aye yo'oguë ba'iyë yë'ë.

Jesús promete enviar el Espíritu Santo

15 Mësacuabi yë'ëni ai yëjën ba'itoca, yë'ë coca guanseni jo'case'ere yo'ojën ba'iyë mësacua.

16 Ja'nca yo'ojën ba'itoca, yë'ëbi yë'ë Taitani ujaguë, yequë yihuoguë conguëte mësacuana raoye señë, mësacua naconi jo'caye beoye conguëte.

17 Ja'anguëbi yua Riusu Espíritu sëani, Riusu te'e ruiñe ba'iyete mësacuani masi güeseji. Ro bain hua'nabi baguëte huesëjën, baguëni baye porema'iñë. Baguëni ëñani masiye gare porema'iñë. Mësacua reconoare ba'ija'guë sëani, mësacuabi baguëni masijëna, mësacuare jo'caye beoye conreba conji baguë.

18 Mēsacuare yēhui hua'nare'ru ro jo'cani senjoñe beoye ba'iyē yē'ē. Jē'te, mēsacuare conguē raiyē yē'ē.

19 Yua rēño ñēsebē ba'iguēna, ro bain hua'na yē'ēni recoyo ro'tama'icuabi yē'ēni se'e ēñama'iñē. Mēsacuaca yē'ēni ēñaja'cua'ē. Yē'ēbi huajēguē ba'ija'guē sēani, mēsacua'ga huajēreba huajējēn ba'ija'cua'ē.

20 Riusu Espiritu rai umuguse ti'anguēna, yē'ē yua yē'ē Taita naconi te'e ba'ija'guē'ē. Gūina'ru mēsacuabi yē'ē naconi te'e ba'ijēna, yē'ē yua mēsacua naconi te'e ba'ija'guē'ē. Ja'anre te'e ruiñe masija'cua'ē mēsacua.

21 Yē'ē coca guanseni jo'case'ere achani yo'ocua, ja'ancuabi yē'ēni ai yējēn ba'iyē. Yē'ēni ai yēcua, ja'ancuani yē'ē Taitabi ai yēguē ba'iji. Yē'ē'ga ja'ancuani ai yēguē ba'iguē, yē'ē ba'iyete bacua recoñoa huanoñe'ru bacuani ēñoñē yē'ē, yihuoguē quēabi Jesús.

22 Quēaguēna, yequē Judas, Iscariote hue'ema'iguē, baguēbi coca senni achabi:

—Ējaguē, mē'ēbi yēquēnani ēñoguē, ro bain mē'ēni recoyo ro'tama'icuani ēñoma'iñe cahuē mē'ē. ¿Mē'ē guere ja'an yo'oguē'ne? senni achabi.

23 Senni achaguēna, Jesús sehuobi:

—Yē'ēni ai yējēn ba'icua, yē'ē cocarebare achani yo'ojēn ba'icua, ja'ancuani ēñoja'guē'ē yē'ē. Yē'ē Taitabi bacuani ai yēguē ba'iji. Ja'nrebi, yēquēna samucuabi bacuana ti'anni, bacua recoñoare te'e ba'ijēn, bacuare gare jo'caye beoye ba'ija'cua'ē yēquēna.

24 Yequëcua yë'ëni yëma'icua, ja'ancuabi yë'ë cocarebare ro achajën, ro yo'omajën ba'iyë. Ro yë'ë se'gabi ba cocarebare ro'tama'inë. Yë'ë Taita yë'ë cuencueni raosi'quëbi yë'ëni ro'ta güeseguëna, ba cocarebare mësacuani quëani achoyë yë'ë.

25 Yë'ëbi mësacua naconi yuta ba'iguë, yua ja'an cocare mësacuani yihuoguë quëahuë.

26 Riusu Espírituca yua mësacuana ti'anni, si'aye mësacuani ye'yoni masi güeseji. Yë'ëbi caguëna, Taita Riusubi baguë Espíritute mësacuana raoji. Raoguëna, Espíritubi yua mësacuani jo'caye beoye yihuoguë, te'e conguë ba'iji. Ba'iguë, yua yë'ë cocareba quëase'e si'ayete mësacuani ro'ta güeseji.

27 Yureca, mësacua jo'cani saiguë, mësacua recoña bojo huano güeseyë yë'ë. Yë'ë se'gabi ja'nca bojo güeseye poreyë. Ro bain se'gabi bojo güeseye porema'inë. Ja'nca sëani, recoyo sa'ntiye beoye ba'ijë'ën. Recoyo huaji yëye beoye ba'ijë'ën.

28 Yua yë'ë coca ja'anrë quëase'ere achahuë mësacua: Yë'ëbi gare go'iyë. Go'ini, ja'nrebi jë'te, mësacuani ëñaguë raija'guë'ë. Ja'nca quëaguëna, achahuë mësacua. Mësacuabi yë'ëni ai yëjën ba'itoca, mësacua yua yë'ë Taitana go'iyete achani, ai bojojën ba'ire'ahuë, yë'ë Taita yua yë'ë'ru quë'rë ta'yejeiye E'jaguë sëani.

29 Yureca, yë'ë go'irën yuta ti'anma'iguëna, mësacuani quëahuë. Mësacuabi yë'ë coca quëase'ere ro'tani, yë'ëbi goquëna, yë'ëni si'a recoyo ro'tajën ba'ijë'ën caguë, ja'nca yure quëahuë yë'ë.

30 Gu'a bain ë'jaguë, zupai huati, ja'anguëbi raiguëna, yua rëño ñësebë se'ga mësacua naconi

coca caguë ba'iyë yë'ë. Zupaibi yua yë'ëni ënseye porema'iguë ba'iji.

³¹ Yë'ë Taita guansese'e se'ga'ru güina'ru yo'oguë ba'iyë. Yë'ë Taitani ai yëguë ba'iguëna, si'a bainbi ëñani yë'ë Taita ai yëguë ba'iyete masija'bë caguë, baguë guansese'e'ru yo'oguë ba'iyë yë'ë. Yureca rajjë'ën. Saiñu, cabi Jesús.

15

La vid verdadera

¹ Cani ja'nrëbi, ye'yo cocare yihuoguë quëabi:

—Bisi ëye sahua, te'e ruiñe ba'i sahua'ru ba'iyë yë'ë. Ba'iguëna, yë'ë Taitabi, ëye zio ëjaguë'ru ba'iguë, yë'ëre conni cuiraguë ba'iji.

² Yë'ë bain cuencuesi'cua yua ëye sahua cabëan'ru ba'iyë. Gue cabëbi ëyere quëinma'iguëna, yë'ë Taitabi ëñani, Gu'aji caguë, ba cabëte tē'ntani senjoji. Gue cabëbi ëyere quëinguëna, yë'ë Taitabi ëñani, Quë'rë se'e quëinja'guë caguë, ba cabëte re'oye tē'cani cuiraji. Zio ëjaguëbi baguë ëye sahuaña tē'cani cuiraye'ru, yë'ë'ga yë'ë bainrebare conni cuiraguë, quë'rë re'oye yo'o yo'oye concuare bacuare re'huayë yë'ë.

³ Mësacuaca yua yë'ë cocareba quëani achose'ere ye'yeni, si'a recoñoa tēnosi'cua ba'iyë.

⁴ Ja'nca sëani, yë'ëre zi'inni ba'ijën, yë'ë naconi recoyo te'e ba'ijë'ën. Yë'ë'ga mësacua naconi recoyo te'e ba'iyë. Ja'nca ba'ima'itoca, mësacuabi yë'ë Taita yëye'ru yo'oye gare porema'inë. Èye cabëbi ëye sahuate zi'inni ba'ima'itoca, ja'anse'ebi ëyere quëiñe porema'iji. Ja'nca quëiñe porema'iguëna, güina'ru mësacuabi yë'ëre zi'inni ba'ima'itoca,

mēsacua ja'ansi'cuabi yē'ē Taita yēye'ru yo'oye gare porema'ñē.

⁵ Bisi ēye sahua ba'iyē'ru ba'iyē yē'ē. Mēsacua yua ēye cabēan'ru ba'iyē. Ēye cabēanbi ēye sahuate zi'iñē'ru güina'ru yē'ēre zi'injēn, yē'ē naconi recoyo te'e ba'ijē'ēn. Ja'nca ba'ijēn, yē'ē'ga mēsacua naconi recoyo te'e ba'iguēna, mēsacuabi yē'ē Taita yēye'ru ai ba'iyē yo'oye poreyē. Ai ba'iyē ai ēye quēiñē'ru ba'iji mēsacuare.

⁶ Bainbi yē'ēna zi'inma'itoca, quēñoni senjoñe se'ga ba'iji bacuare. Ēye cabēan quēinma'ñē'ru ba'iyē. Ba cabēan yua gu'a cabēan sēani, zio ējaguēbi tēn'toni senjōji. Senjōni, ja'nrebi cueneguēna, chiani toana senjōni ēoji.

⁷ Ja'nca sēani, yē'ēna zi'inni ba'ijē'ēn. Yē'ē naconi recoyo te'e ba'ijē'ēn. Ja'nca ba'ijēn, yē'ē cocareba quēani achose'ere ro'tani, recoñoa re'huani batoca, mēsacua yēye'ru senni achajēn ujajēn ba'ijē'ēn. Ja'nca ba'ijēnna, mēsacua señe si'aye mēsacuare re'huacaise'e ba'ija'guē'bi.

⁸ Ja'nca ba'iguēna, mēsacua yua ai ba'iyē ēye quēiñē'ru Taita Riusu yo'ore yo'oreba yo'ojēn ba'ijē'ēn. Ja'nca ba'ijēnna, si'acuabi Taita Riusu ta'yejeiye ba'iyete ēñani masiye poreyē. Ja'nca ēñajēn, Cristoni te'e ruiñe conjēn ba'iyē, mēsacuare cayē.

⁹ Yē'ē Taita yua yē'ēni ai yēguē ba'iyē'ru, güina'ru mēsacuani ai yēguē ba'iyē yē'ē. Yēguē ba'iguēna, yē'ē naconi recoyo te'e bojojēn ba'ijē'ēn.

¹⁰ Yē'ē'ga yē'ē Taita guanse cocare yo'oguē, baguē yēguē ba'iyete masiguē bojoguē ba'iyē. Güina'ru mēsacuabi yē'ē guanse coca cani

jo'case'ere yo'ojën ba'itoca, yë'ë yëguë ba'iyete masijën bojojën ba'iyë.

11 Yë'ëbi bojo güeseguëna, mësacua yua ai ba'ie ai bojojën ba'ijë'ën caguë, ja'an cocare mësacuani ja'nca yihuoguë quëahuë yë'ë.

12 Yë'ë guanse cocare cato, yua ñaca ba'iji: Mësacua yua sa'ñeña ai yëjën ba'ijë'ën. Yë'ëbi mësacuani yëse'e'ru güina'ru sa'ñeña ai yëjën ba'ijë'ën.

13 Bainguëbi baguë gajecua ro'ire junni tontoca, bacuani ai ba'ie ai yëguë ba'iji. Quë'rë ta'yejeiye yëguë ba'ie beoji.

14 Mësacua yua yë'ë guanse cocare te'e ruiñe yo'otoca, yë'ë gajecua'ë cayë.

15 Yë'ëre yo'o conjën ba'icua mësacuare se'e cama'iñë. Yo'o conguëbi baguë ëjaguë yo'o yo'oyete huesëji. Yë'ëca yë'ë Taita cocareba masi güesese'e si'aye mësacuani quëahuë. Ja'nca sëani, mësacua yë'ë gajecua'ë cayë.

16 Mësacua yua yë'ëna zi'inni ba'ie ro'tamaë'ë. Yë'ëbi mësacuani cu'ejani cuencueni, yë'ë bainrebare re'huanu bahuë. Mësacua yua yë'ë re'o yo'ore te'e ruiñe yo'oreba yo'ojë'ën caguë, yua mësacuare cuencueni jo'cahuë. Ai ba'ie ëye quëiñe'ru mësacuabi yë'ë re'o yo'o yo'oreba yo'otoca, mësacuabi guajaye beoye yo'ojën ba'iyë. Ja'nca ba'ijën, yë'ëni si'a recoyo ro'tajën, mësacua yëyete yë'ë Taitani senjë'ën. Senjëna, si'aye mësacuana ënseye beoye insiji.

17 Yë'ë coca guansese'e: mësacua yua sa'ñeña ai yëjën ba'ijë'ën, ja'anre ro'tani yo'ojën ba'ijë'ën.

El mundo odia a Jesús y a los suyos

18 Ro bainbi yua mäsacuani je'o batoca, sa'ntiye beoye ba'ijë'ën. Yë'ëni ru'ru je'o base'ere ro'tajë'ën.

19 Mäsacua yua ro bain jubë ba'icua ba'itoca, ro bainbi mäsacuani ai yëjën ba'ire'ahuë. Ro bain jubë beocua, yë'ë bainreba cuencuesi'cua, ja'an ba'icuaire sëani, ro bainbi mäsacuani je'o bayë.

20 Yë'ë coca quëase'e: “Yo'o concuabi bacua ëjacua'ru quë'rë ta'yejeiye beoyë” ja'an cocare ro'tajë'ën. Ro bainbi yë'ëni ai gu'aye huaitoca, güina'ru mäsacuare'ga ai gu'aye huaiyë. Yë'ë coca quëani achose'ere achani yo'otoca, güina'ru mäsacua coca quëani achoyete achani yo'oyë.

21 Mäsacua yua yë'ë bainrebare sëani, bacuabi yë'ë Taita yë'ëre cuencueni raosi'quëre ro huesëjën, mäsacuani gu'aye yo'ojën ba'iyë.

22 Yë'ëbi bacuani coca quëani achoguë raima'itoca, bacua gu'a juchare huesëjën ba'ire'ahuë. Yua bacuani quëani achoguë raisi'quë sëani, bacua gu'a juchare masijën, yua sehuo cocare caye porema'iñë.

23 Yë'ëni je'o bacuabi yë'ë Taitare'ga je'o bayë.

24 Yë'ëbi yua ta'yejeiye yo'o, yequëcua yo'oye porema'iñë yo'o, ja'anre yo'oni bacuani ëñoma'itoca, bacua gu'a juchare sehuoye senma'ire'ahuë yë'ë. Ja'an yo'ore ëñasi'cuata'an, bacuabi yua yë'ë, yë'ë Taita, yëquëna samucuanı je'o bahuë.

25 Bacua ira coca toyani jo'case'e: “Ro ro'tajën, yë'ëni ro je'o bahuë” ja'an coca toyani jo'case'e'ru güinareba'ru yure yo'ohuë bacua.

26 Yureca, yë'ë Taitana go'iguë, baguë Espıritu, ba te'e ruiñë quëani masi güeseguë, ja'anguëte

mēsacuani yihuoguë conreba conguë, yë'ë ba'iyete te'e ruiñe quëani masi güeseji.

²⁷ Mēsacua'ga yë'ë naconi si'arën ba'isi'cuabi yë'ë ba'iyete te'e ruiñe quëani achojën ba'ijë'ën.

16

¹ Mēsacuabi yë'ëre jo'cani senjoma'iñe caguë, ja'an cocare mēsacuani yihuoguë quëahuë.

² Mēsacua yua yë'ë bainreba sëani, yua bacua jubëanna ñë'cajënna, mēsacuani saoni senjoñë. Yurera bacua gu'aye yo'ojairënbi ti'anji. Riusu yo'ore conjën ba'iñu cajën, mēsacuani huani senjo ëaye yo'oyë.

³ Yë'ë, yë'ë Taita, yëquënani gare huesëcua sëani, ja'nca yo'oni jëhuajën ba'iyë bacua.

⁴ Yureca, ja'nca mēsacuani quëani achohuë yë'ë. Bacua gu'aye yo'ojairënbi ti'anguëna, bacua gu'aye yo'oyete ëñani, yë'ë güina'ru quëase'ere ro'tajë'ën.

Lo que hace el Espíritu Santo

Yurera, ja'an cocare mēsacuani quëahuë yë'ë. Mēsacua yë'ë naconi ba'icuaire sëani, ja'anrë mēsacuani quëamaë'ë yë'ë.

⁵ Yurera, yë'ë raosi'quëna go'iguëbi ja'an cocare mēsacuani quëahuë yë'ë. Go'iguëna, mēsacuabi ¿Jarona saiguë'ne më'ë? yë'ëni senma'iñë.

⁶ Ja'an cocare mēsacuani quëaguëna, mēsacua yua reconoia ai sa'ntijën ai oiyë.

⁷ Oicuaireta'an, yë'ë yua mēsacuani te'e ruiñe coca quëaguëbi gare saiguëna, ai re'oye ba'iji mēsacuare. Saima'itoca, Riusu Espíritubi mēsacuani yihuoguë conguë raima'iji. Saiguëca baguëte mēsacuana raoyë yë'ë.

⁸ Raoguëna, baguëbi rani si'a bain gu'a jucha, bacua re'oye yo'oye caraye, Riusu bënni senjoja'ñe, ja'anre bainni ëñoni masi güeseji.

⁹ Yë'ëni recoyo ro'taye güecua sëani, bacua gu'a juchare ëñoni masi güeseji.

¹⁰ Yë'ë yua se'e ëñoma'iguëbi yë'ë Taitana go'iguë sëani, re'oye ba'iyete bainni ëñoni masi güeseji baguë.

¹¹ Zupai huati ro gu'a bain ëjaguë bënni senjosi'quë ba'ija'guë sëani, Riusu bënni senjoja'ñete bainni ëñoni masi güeseji Riusu Espíritu.

¹² Yuta mësacuani coca yihuoguë quëaye ai caraguëna, yë'ëbi mësacuani yure quëama'iñë, mësacua te'e ruiñe achajairën yuta ti'anma'iguë sëani.

¹³ Riusu Espíritu rairën ti'anguëna, baguëbi yua Riusu te'e ruiñe ba'i cocare mësacuani caraye beoye ëñoni masi güeseji.

¹⁴ Ja'nca quëani achoguë, yë'ë ta'yejeiye ba'iyete ai ba'iyë ai ëñoji baguë. Bainbi yë'ëni gugurini rëanni bojoja'bë caguë ëñoji. Yë'ë te'e ruiñe ba'iyete mësacuani ëñoni masi güeseji baguë.

¹⁵ Yë'ë Taita ba'iyë'ru güinareba'ru ba'iyë yë'ë'ga. Ja'nca sëani, Riusu Espíritubi yë'ë te'e ruiñe ba'iyete mësacuani ëñoni masi güeseye, ja'anre mësacuani quëahuë yë'ë.

La tristeza se cambiará en alegría

¹⁶ Yureca, rëño ñëserë ba'iguëna, mësacuabi yë'ëre ëñañe beoye ba'iyë. Ja'nca ba'ini, ja'nrebi se'e rëño ñëserë ba'iguëna, yë'ëre se'e ëñañë, quëabi Jesús.

17 Quëaguëna, baguëre conjën ba'icua yequëcuabi sa'ñeña coca senni achahuë:

—¿Baguë queaca ro'taguë, ja'an cocare quëaguë'ne? Rëño ñëserë ba'iguëna, yë'ëre ëñañe beoye ba'iyë. Ja'n'rëbi se'e rëño ñëserë ba'iguëna, yë'ëre se'e ëñañe, caji baguë. Cani, Yë'ë Taitana go'iguë sëani, ja'an case'ere'ga quëabi.

18 Rëño ñëserë caguëna, maibi baguë cocare ro huesë ëaye achayë, sa'ñeña senni achahuë.

19 Senni achajënna, Jesusbi bacua cocare masiguë, baguëni senni achaye yëyete masiguë baj'i'i. Ja'nca sëani, Jesusbi bacuani coca senni achabi:

—Yë'ëbi coca caguë: Rëño ñëserë ba'iguëna, yë'ëre ëñañe beoye ba'iyë. Ja'n'rëbi, se'e rëño ñëserë ba'iguëna yë'ëre se'e ëñañe, ja'an cocare caguëna, mësacuabi ro huesë ëaye achajën, ¿ja'anre sa'ñeña senni achaye mësacua?

20 Yureca, mësacuani ganreba yihuoguë quëayë yë'ë: Mësacuabi ai oijën ai sa'ntireba sa'ntijënna, gu'a bain si'acuabi bojora bojojën ba'ija'cua'ë. Ja'nca ba'iyeta'an, mësacua yua sa'nti hua'na ba'icuaabi yuara ai bojoreba bojojën ba'ija'cua'ë.

21 Romigobi zinre të'ya rai bi'ragona, ai ba'iyë ai ja'sina ju'ingobi sa'nti hua'go se'ga ba'igo, bago të'ya rairën ti'anse'e sëani. Ja'n'rëbi të'ya rani tëjini, bago zinni ëñani ai bojoreba bojogo. Bago sa'ntise'ere ro'tama'igo bojogo.

22 Güina'ru, mësacuabi yureña ai sa'nti hua'na ba'iyë. Ja'nca ba'icuata'an, yë'ëbi se'e mësacuani ëñaguë raiguëna, mësacuabi recoñoa ai bojoreba bojoja'cua'ë. Ja'nca bojojënna, yequëcuabi mësacuani se'e sa'nti güeseye gare porema'iñë.

²³ Ja'anrën ti'anguëna, mësacua si'aye te'e ruiñe masijën, yua yë'ëni coca senni achaye beoye ba'ija'cua'ë. Ganreba mësacuani yihuoguë quëayë yë'ë. Mësacuabi yë'ëni si'a recoyo ro'tajën, Taita Riusuni baguë bayete sentoca, mësacuani caraye beoye insireba insise'e ba'ija'guë'bi.

²⁴ Yureca mësacuabi yë'ëni si'a recoyo ro'tajën, yë'ë bayete gare seña beoye ba'icua'ë. Yureca, yë'ë bayete Taita Riusuni senjë'ën. Ja'nca sentoca, mësacuabi ai ta'yejeiye coreba cojën, ai recoyo bo-jojën ba'ija'cua'ë.

Jesucristo, vencedor del mundo

²⁵ Yureca, mësacuani coca yihuoguë, ye'yo coca se'gabi quëahuë yë'ë. Ja'nca quëaguë, mësacuani Taita Riusu ba'iyete ai ruiñe quëajairën ti'anji. Mësacuani ye'yo cocabi se'e quëaye beoye ba'iyë.

²⁶ Ja'anrën ti'anguëna, mësacua yëye'ru senni achaguëna, yë'ëbi Taita Riusuni mësacuare sencaiye beoye ba'iyë.

²⁷ Taita Riusubi mësacuani, yë'ëni ai yëjën ba'icua sëani, mësacuani ai yëguë ba'iji. Mësacuabi yua yë'ë Taita raosi'quë ba'iyete si'a recoyo ro'tajën, yë'ëni ai yëjën ba'iyë.

²⁸ Yë'ë Taitabi yë'ëre raoguëna, bainna ëñaguë raisi'quë'ë yë'ë. Ja'nca raisi'quëbi yuara bainre jo'cani, yë'ë Taitana go'iyë, yihuoguë quëabi Jesús.

²⁹ Quëaguëna, baguëre concuabi cahuë:

—Yurera më'ëbi yëquënani ro ye'yo cocabi quëama'iñë. Te'e ruiñe ba'i cocabi quëaguëna, achayë yëquëna.

³⁰ Më'ëbi yua si'aye te'e ruiñe masiguëna, yëquënabi ro huesë ëaye beoye achayë. Ja'nca

masiguëna, yëquënabi më'ëre, Riusu Raosi'quë ba'iyete si'a recoyo ro'tayë, cahuë.

³¹ Cajëna, Jesusbi sehuobi:

—¿Mësacuabi yë'ë ba'iyete si'a recoyo ro'taye caye?

³² Yurera ba'iguëna, yequëcuabi saoni senjojënna, mësacua si'a jubëbi yë'ëre jo'cani senjoni, mësacua huë'eñana gare go'iyë. Ja'nca go'ijën, yë'ëre te'e hua'guëre jo'cani senjoñë mësacua. Ja'nca jo'cani senjocuata'an, yë'ë yua te'e hua'guë beoyë, yë'ë Taitabi coñe sëani.

³³ Yureca, mësacuabi yë'ëni si'a recoyo ro'tajën, recoyo bojo huanoñe ba'ijë'ën caguë, ja'an co-care mësacuani quëahuë yë'ë. Mësacuabi ën yijare ba'ijënna, zupaire concuabi mësacuani ai je'o baja'cua'ë. Ja'nca bacuata'an, mësacua yua recoñoa bojoye se'gare re'huani ba'ijë'ën. Yë'ëbi zupaire concuare ënseye poreguë sëani, recoyo bojoye se'ga ba'ijë'ën, yihuoguë quëabi Jesús.

17

Jesús ora por sus discípulos

¹ Ja'nca yihuoguë quëani tējini, Jesusbi mëiñe ëñani, Riusuni ujaguë ca bi'rabi:

—Taita, yureca më'ë casirën ti'anbi. Ja'nca ti'anguëna, yë'ë ta'yejeiye ba'iyete bainni ëñojë'ën. Eñoguëna, yë'ë'ga më'ë ta'yejeiye ba'iyete bainni ëñoñë.

² Më'ëbi yë'ëre si'a bain E'jaguëre re'huaguëna, yë'ëbi më'ë cuencueni raosi'cuare bani, bacuare si'arën huajëreba huajëcuare re'huayë yë'ë.

3 Më'ëbi te'e ruiñereba ba'iguë'ë. Yequë riusu beoji. Yë'ë'ga Jesucristo hue'eguëbi më'ë raosi'quëreba ba'iguë'ë. Ja'nca ba'iyë mai. Ja'nca ba'ijëna, maini si'a recoyo ro'tacuani si'arën huajëreba huajëcua ba'iyë.

4 Yë'ëbi ën yijana rani, më'ë yo'o case'ere yo'oni tëjihüë. Ja'nca yo'oguë, më'ë ta'yejeiye ba'iyete bainni ëñohüë yë'ë.

5 Ja'nca ëñosi'quëbi më'ëna go'iyë yë'ë. Go'iguëna, yë'ëre më'ë naconi ta'yejeiye Ëjaguëre se'e re'huanì, yë'ëre bajë'ën. Ën yija re'huanì jo'casirën, quë'rë ja'anrë ëjaguë ba'ise'e'ru se'e yë'ëre re'huanì bajë'ën, Taita.

6 Yua më'ë ta'yejeiye ba'iyete më'ë bainreba cuencueni raosi'cuani ëñohüë yë'ë. Më'ëbi si'a bainre ëñani, më'ë bainreba se'gani tëani bani, yë'ëna raoni jo'caguëna, më'ë bainreba sëani, yë'ëbi bacuani bani, më'ë cocarebare bacuani te'e ruiñe quëani achohüë yë'ë. Quëani achoguëna, bacuabi achani si'a recoyo ro'tahuë.

7 Ja'nca recoyo ro'tajën, yë'ë cocarebare achajën, si'aye më'ë cocareba ba'iyë masijën, Te'e ruiñe caji Riusu cajën ba'iyë.

8 Yë'ëbi më'ë coca quëani achose'ere bacuani te'e ruiñe cani achoguëna, bacuabi te'e ruiñe achani, yë'ë yua më'ë raosi'quë ba'iyete te'e ruiñe masini, ja'anre te'e ruiñe recoyo ro'tahuë.

9 Ja'nca sëani, bacua ba'iyete ro'taguë, më'ëni ujaguë ba'iyë yë'ë. Si'a bainre ro'tama'iñë yë'ë. Bacua se'gare më'ë bainreba ba'ijëna, yë'ëna raosi'cuare sëani, bacuare ro'taguë, më'ëni ujayë, Taita.

10 Më'ë bainrebare yë'ëna raoguëna, yë'ëbi bacuani bani bojoguëna, yë'ëni si'a recoyo ro'tahuë. Ja'nca ro'tajëna, bainbi bacua ba'iyete ëñani, yë'ë ta'yejeiye ba'iyete re'oye cajën ba'ija'cua'ë.

11 Yureca, yë'ëbi ën yijana se'e bëama'iñë. Bacua se'ga bëayë. Bëajëna, yë'ëbi më'ëna go'iyë. Go'iguëna, më'ë yua jucha beoguë, më'ë ta'yejeiye yo'oni ëñoguë, bacuani conguë ba'ijë'ën, Taita. Bacuare yë'ëna raoni jo'caguë, yua mai recoyo te'e zi'inni ba'iyë'ru bacua, bacuare'ga recoyo te'e zi'inni ba'icuaire re'huajë'ën.

12 Yë'ëbi bacua naconi ba'iguë, më'ë raosi'cuare sëani, më'ëbi ta'yejeiye yo'oni conguëna, bacuare conni re'huani bahuë yë'ë. Ja'nca conni baguëna, gu'a juchana bonëne beoye baë'ë. Te'eguë se'ga, gu'a juchana bonëni huesëja'guë, ja'anguë se'gabi gu'a juchana tonni huesëjaji'i. Më'ë cocareba toyani jo'case'e'ru güina'ru ba'ija'ye caguë, më'ë cuencueni jo'case'e'ru güina'ru baji'i baguëre.

13 Yureca, më'ëna go'iyë yë'ë. Ja'nca go'iyë ro'taguë, bacua yua yë'ë recoyo bojoye'ru güina'ru caraye beoye bojoreba bojoja'bë caguë, yë'ë coca yure ujaguë cayë yë'ë.

14 Yua më'ë cocarebare bacuani quëani achoni jo'cahuë yë'ë. Ro bain ba'iyë'ru tin ba'icua sëani, ro bain ba'icuaibi bacuani je'o bayë. Yë'ë yua ro bain ba'iyë'ru tin ba'iguëna, bacua'ga güina'ru ba'iyë.

15 Bacua ba'iyete ro'taguë, më'ëni ujayë yë'ë. Ro bain ba'irubi quëñoni bajë'ën senma'iñë yë'ë. Zupai huatibi bacuani coquema'ija'guë caguë, bacuani ëñaguë conguë ba'ijë'ën. Ja'anre ujaguë señë yë'ë, Taita.

16 Bacuabi yua ro bain ba'iyē'ru tin ba'iyē. Yē'ē yua ro bain ba'iyē'ru tin ba'iguēna, bacua'ga gūina'ru ba'iyē.

17 Te'e ruiñe ba'i recoñoa bacuare re'huani bajē'ēn. Mē'ē cocareba yua te'e ruiñe ba'i coca sēani, ja'anbi bacuare te'e ruiñe ba'i recoñoa bacuare re'huani bajē'ēn.

18 Mē'ē yua yē'ēre bainna raoguēna, yē'ēbi gūina'ru bacuare bainna saohuē yē'ē.

19 Bacua yua mē'ē cuencueni ēñose'e'ru mē'ē yo'ore sani te'e ruiñe yo'ojēn ba'ija'bē caguē, yē'ē'ga mē'ē cuencuese'e'ru junni tonguē saiye, Taita.

20 Yureca, bacuare ujaguēna, yequēcuabi bacua cocare achanī yē'ēni si'a recoyo ro'tajēna, ja'ancuare'ga ujaguē ba'iyē yē'ē.

21 Si'a jubēbi recoyo te'e ro'tajēn ba'ija'bē caguē ujayē yē'ē. Mē'ē yua yē'ē naconi te'e recoyo ba'iguēna, yē'ē'ga mē'ē naconi te'e recoyo ba'iyē. Bacua'ga gūina'ru mai naconi te'e recoyo ba'ija'bē caguē ujayē, Taita. Ja'nca te'e recoyo ba'ijēna, si'a bainbi ēñani, yē'ē yua mē'ē raosi'quē ba'iyete si'a recoyo ro'taja'bē caguē ujayē yē'ē.

22 Mē'ēbi yua mē'ē ta'yejeiye ba'iyete yē'ēna jo'caguēna, yē'ē'ga mē'ē ta'yejeiye ba'iyete bacuana jo'cahuē. Mai ba'iyē'ru recoyo te'e ba'ija'bē caguē, ja'nca jo'cahuē yē'ē.

23 Yē'ē yua bacua naconi recoyo te'e ba'iguēna, mē'ēbi yē'ē naconi recoyo te'e ba'iyē. Ja'nca ba'ijēna, bacua yua mai te'e ruiñe ba'iyē'ru recoyo te'e ba'ija'bē cayē. Ja'nca ba'ijēna, si'a bainbi bacua ba'iyete ēñani, yē'ē yua mē'ē raosi'quē ba'iyē, ja'anre masija'bē cayē. Mē'ē yua yē'ēni ai

yëguë, bacuare'ga güina'ru ai yëguë ba'iyë më'ë. Si'a bainbi bacua ba'iyete ëñani, ja'anre masija'bë cayë.

²⁴ Taita, ru'rureba ba'isirën, ën yijare yuta re'huama'irën, më'ë ta'yejeiye ba'iyete yë'ëna jo'cahuë më'ë. Ja'nca jo'caguëna, yë'ëbi më'ëni ëñere señë: Bacua'ga yë'ë go'ija'runa saiye señë. Sani, yë'ë ta'yejeiye ba'iye, më'ë jo'case'ere ëñani masija'bë cayë.

²⁵ Yë'ë Taita, më'ë se'gabi recoyo re'oye ro'tani conguëna, më'ë ba'iyete masini bojoyë yë'ë. Bacua'ga yë'ë ba'iye, më'ë raosi'quë ba'iye, ja'anre masini bojoyë. Ro ba'icuaca më'ë ba'iyete huesëcua'ë.

²⁶ Më'ëbi yë'ëni ai yëguëna, më'ë bain cuencuesi'cuabi güina'ru yequëcuani ai yëjën ba'ija'bë caguë, më'ë ta'yejeiye ba'iyete bacuani ëñohuë yë'ë. Ja'nca ëñoguë, bacuani quë'rë se'e eñoguë ba'ija'guë'ë yë'ë, ujaguë cani tonbi Jesús.

18

Arrestan a Jesús

¹ Ja'nca ujani tonni, baguëre conjën ba'icua naconi huëni, Cedrón casi yorobëte je'enni, jo'ya re'ohuëna ti'anni, baguëre concua naconi bëahuë.

² Ja'an bëani ba'irute masibi Judas, Jesusre insini senjosi'quë hue'eguë. Jesús yua baguëre concua naconi bëani coca caguë ba'isiru sëani,

³ Judasbi masini, pairi ëjacua, fariseo bain, ja'ancuana sani, soldado jubë, bacua coñete senji'i. Senguëna, baguëni coñe saohuë. Saojënna, majahuëan, sunqui cabëan toa zëinse'e, guerra

hua cabëan, ja'anre inni, Judas naconi sani, Jesús ba'iruna ti'anhuë.

⁴ Ti'anjënna, Jesusbi bacua preso zeanja'ñete masiguë, bacuana tëhuoni senni achabi:

—¿Mësacua gueguëni cu'ejën rate'ne? senni achabi.

⁵ Senni achaguëna, bacuabi sehuohuë:

—Jesús Nazarenoni cu'ejën raë'ë, sehuohuë.

Senhuojënna:

—Yë'ë'ë, quëabi.

Quëaguëna, Judas hue'eguë, Jesusre insini senjoguëbi bacua naconi tinja nëcaguë ëñabi.

⁶ Nëcaguë ëñaguëna, Jesusbi, “Yë'ë'ë” caguëna, bacuabi yo'jena go'iye taën'ë.

⁷ Tantena, Jesús yua bacuani se'e senni achabi:

—¿Mësacua gueguëni cu'ejën rate'ne? senni achabi.

Senni achaguëna,

—Jesús Nazarenoni cu'ejën raë'ë, sehuohuë.

⁸ Sehuojënna, Jesusbi cabi:

—Yë'ë'ë. Mësacua cu'eguë'ë, cahuë yë'ë. Yë'ëni cu'ejën raitoca, yë'ë bain concuare zeanma'ijë'ën. Bacuabi quëñëja'bë cayë, cabi.

⁹ Jesús coca ja'anrë case'e: “Më'ë bain yë'ëna raosi'cua, bacua gare huesoye beoye re'huani bahuë” ja'an coca case'e'ru güina'ru ba'ija'guë caguë, Bacuabi quëñëja'bë cabi.

¹⁰ Caguëna, ja'nrëbi, Simón Pedro yua guerra hua hua'tire baguëbi yua ja'an hua'tibi rutani, pairi ta'yejeiye ëjaguëre yo'o conguëni huani, baguë jëja ganjorote cue'reni tonbi. Malco hue'ebi ba yo'o conguë.

¹¹ Cue'reni tonguëna, Jesusbi Pedroni cabi:

—Yo'oma'ijë'ën. Më'ë hua'tire hua'ti aya corohuëna jëojë'ën. Yë'ë Taitabi cuencueni guansegüëna, baguë yo'ore ai yo'oguë saiye bayë yë'ë, cabi.

Jesús ante Anás

¹² Ja'nрэbi, soldado jubë, bacua ëjaguë, judío ëja bain naconi, bacuabi Jesusre preso zeanni, guënameanbi huenhuë.

¹³ Huenni, ru'ru baguëte Anás hue'eguëna sani ëñohuë. Anás yua Caifás huaguë ba'iguëna, Caifás yua ja'an tëcahuë pairi quë'rë ta'yejeiye ëjaguë baji'i.

¹⁴ Caifás yua judío ëjacuani yihuoguë: “Te'eguë se'gabi bain ro'ire junni huesëtoca, quë'rë re'oye ba'iyë ba'iji” ja'anre ja'anрэ yihuosi'quë baji'i baguë.

Pedro niega conocer a Jesús

¹⁵ Ja'nрэbi, Simón Pedrobi, yua yequë Jesusre conguë naconi, Jesusre be'tebi. Be'teguëna, ba yequë conguë yua pairi quë'rë ta'yejeiye ëjaguë Caifasre masiguëbi, Caifás huë'ena cacabi. Jesusre be'teguë cacaguë,

¹⁶ Pedrote, hue'se ca'nco nëcaguëna, jo'cabi. Ja'nca jo'cani, Caifasbi ba yequë conguëte masiguë sëani, ba yequë conguëbi anto sa'ro cuirago naconi coca cani, anto sa'rore anconi, Pedroni caca güesebi.

¹⁷ Caca güeseaguëna, anto sa'ro cuirago, ba huë'e yo'o congobi Pedroni cago:

—¿Më'ë yua ba bainguë Jesús, baguëte consi'quëma'iguë? senni achago.

Senni achagona, Pedrobi:

—Bañë, sehuobi.

¹⁸ Yureca, ai sësëguëna, ba huë'e yo'o concua, soldado ëjacua naconi, bacuabi neo təcabi toare zëonni, tē'ijeije nēcajën cuin'ë. Pedro'ga bacua naconi te'e toa cunji'i.

El sumo sacerdote interroga a Jesús

¹⁹ Ja'nrebi, Jesusre pairi quë'rë ta'yejeiye ëjaguë ba'iruna nēcöjënna, pairi quë'rë ta'yejeiye ëjaguëbi baguëni coca senni achabi. Baguëre concua ba'iye, baguë coca ye'yoye, ja'anre senni achaguëna,

²⁰ Jesús sehuobi:

—Si'a bainbi yë'ë coca ye'yoyete achani masija'bë caguë, bain ñë'ca huë'eña, Riusu huë'e judío bain ñë'cani ye'yo coca achajën ba'iruan, ja'anruanna sani, yë'ë cocare ye'yoguë baë'ë yë'ë. Gare yahueye beoye te'e ruiñe ye'yoguë baë'ë yë'ë.

²¹ Ja'nca sëani, ¿mësacua queaca ro'tajën, yë'ëni ja'an coca senni achaye'ne? Yë'ë achasi'cuana sani, bacuani senni achajë'ën. Bacuabi yë'ë coca ye'yose'ere masiyë, sehuoguë cabi.

²² Ja'nca caguëna, soldado ëjaguë Jesús ca'ncore nēcaguëbi yua baguë ëntë abëbi Jesús ziana cueni, baguëni bëinguë cabi:

—¿Më'ë queaca ro'taguë, pairi quë'rë ta'yejeiye ëjaguëni ja'an cocabi sehuoguë'ne? cabi.

²³ Caguëna, Jesús sehuobi:

—Yë'ë yua gu'a cocabi sehuotoca, ¿gue gu'a cocare caye'ne yë'ë? Re'o cocabi sehuotoca, ¿më'ë queaca ro'taguë, yë'ëni cueguë'ne? sehuoguë cabi.

²⁴ Caguëna, Anasbi Jesusre preso huensi'quëre ta'yejeiye ëjaguë Caifasna saobi.

Pedro niega otra vez a Jesús

²⁵ Ja'ansirënbi, Pedro yua hue'se ca'ncore cuinguë nēcaguëna, yequëcuabi baguëni senni achahuë:
—¿Më'ë yua ba bainguë consi'quëma'iguë? senni achahuë.

Senni achajënna, Pedrobi ëñama'iñe caguë:

—Bañë, sehuobi.

²⁶ Sehuoguëna, yequë pairi ta'yejeiye ëjaguëre yo'o conguëbi coca cabi. Pedro yua yequë bainguë ganjoro cue'reni tonsi'quë, ja'anguë yua ënquë te'e ba'isi'quë bajji'i. Ja'nca ba'iguëbi Pedroni coca cabi:

—Më'ë yua Jesús naconi jo'ya re'ohuëte baë'ë. Ja'nca ba'iguëna, më'ëni ëñahuë yë'ë, cabi.

²⁷ Caguëna, Pedrobi se'e Bañë sehuobi. Ja'nca sehuoguëna, ja'ansirën curabi yuji'i.

Jesús ante Pilato

²⁸ Ja'nrëbi, Jesusre zeanni, zijeirën ba'iguëna, Caifás huë'ebi bain ta'yejeiye ëjaguë huë'ena sahuë. Bacua yua judío bain sëani, Gu'ana pa'roma'iñu cajën, bain ta'yejeiye ëjaguëna cacamaë'ë. Bacua pascua aonre aiñe yëcuabi gu'ana pa'roye poremaë'ë.

²⁹ Ja'nca sëani, bain ta'yejeiye ëjaguë, Pilato hue'eguëbi bacuana etani, coca senni achabi:

—¿Ënquë gue juchare yo'oguëna, mësacua caye'ne? senni achabi.

³⁰ Senni achaguëna, sehuohuë:

—Gu'aye yo'osi'quë ba'ima'itoca, baguëte më'ëna insima'ire'ahuë yëquëna, sehuohuë.

³¹ Sehuojënna, Pilato cabi:

—Mësacua se'gabi baguëte sani, mësacua ira bain coca toyani jo'case'e caye'ru, baguëni si'nsejë'ën, cabi.

Caguëna, judío bainbi cahuë:

—Yëquëna ira bain coca toyani jo'case'ere ëñato, yua Bainni huani senjoma'ijë'ën caguëna, baguëni te'e ruiñe si'nseñe porema'iñë yëquëna, cahuë.

³² Ja'nca cahuë. Jesús coca ja'anrë caguë ba'ise'e, baguë crusu sa'cahuëna junni huesëja'ye, ja'an coca case'e'ru güina'ru ba'ija'guë caguëna, ja'nca cahuë bacua.

³³ Cajëna, Pilatobi baguë huë'ena go'ie cacani, Jesusre choni, baguëni coca senni achabi:

—¿Më'ë yua judío bain ta'yejeiye ëjaguë'guë? senni achabi.

³⁴ Senni achaguëna, Jesusbi sehuobi:

—¿Më'ë se'gabi ja'anre ro'tani yë'ëni senni achaguë? ¿yequëcuabi ja'anre më'ëni quëare? sehuoguë senni achabi.

³⁵ Senni achaguëna, Pilatobi sehuobi:

—¿Më'ë queaca ro'taguë, ja'an senni achaguë'ne? Yë'ë yua judío bainguë ba'ima'iñë. Më'ë bain, judío bain pairi ëjacuabi më'ëre preso zeanni, yë'ëna rani nëcohuë. ¿Më'ë gue gu'aye yo'osi'quëguë'ne? senni achabi.

³⁶ Senni achaguëna, Jesús sehuobi:

—Yë'ë yua ta'yejeiye ëjaguëta'an, ën yija bainre guansema'iñë yë'ë. Ja'nca guanseguë ba'itoca, yë'ëre concuabi yure guerra huajën, judío bain yë'ëre preso zeañe ënsejën ba'ire'ahuë. Yequë jobo Eëjaguë sëani, yë'ëre concuabi guerra huama'iñë, sehuoguë quëabi.

³⁷ Quëaguëna, Pilatobi senni achabi:

—Ja'nca ba'itoca, ¿më'ë yua bain ta'yejeiye ëjaguë'guë? senni achabi.

Senni achaguëna, Jesús sehuobi:

—Ja'nca ba'iyë yë'ë. Ja'anna të'ya raisi'quë baë'ë yë'ë. Te'e ruiñe ba'i cocare quëani achoguë raisi'quë'ë ën yijana. Te'e ruiñe ba'iyë ye'yeye yëcua, si'acuabi yë'ë cocare achayë, sehuoguë quëabi.

³⁸ Quëaguëna, Pilatobi:

—¿Te'e ruiñe ba'iyete queaca masiye'ne? senni achabi.

Jesús es sentenciado a muerte

Ja'nca senni achani ja'nrëbi, se'e judío baina etani, bacuani cabi:

—Baguë yua gu'aye yo'osi'quë ba'iyë huanoma'iji yë'ëre.

³⁹ Ja'nca ba'iguëna, mësacua ira bain senni achajën ba'ise'e'ru yure tëcahuë'ga güina'ru yo'oye ro'tayë yë'ë. Mësacua pascua umuguseña sëani, ¿mësacua jaro bainguë preso zeansi'quëre etoye seña'ne? ¿Ënquë, mësacua ta'yejeiye ëjaguëte etoye yëye? senni achaguë cabi.

⁴⁰ Caguëna, bacuabi yua si'a jëja cani achojën baë'ë:

—¡Bañë! ¡Yequë, Barrabás hue'eguë, ja'anguëni etojë'ën! güijën cahuë.

Ja'an Barrabás hue'eguë yua bainre huani jian huati baj'i.

19

¹ Ja'nca cajënna, Pilatobi Jesusre sani, baguëte ga'ni za'zabobi si'nseye guansebi.

² Ja'nrëbi, soldado hua'nabi miu ma ga'huare baguëte tëonni, baguë sinjobëna tëohuë. Ja'nrëbi, bajacu can ëjaguë canre inni, baguëna sayani,

³ ja'nrëbi, baguëna ñë'ca rani jayajën cahuë:

—¡Ai zoe ba'irèn huajëni ba'ijë'ën, judío bain ta'yejeiye ëjaguë! cahuë.

Ja'nca cajën, bacua ëntë abëanbi baguëna cuehuë.

⁴Ja'nrëbi, Pilato yua se'e etani, judío bainni cabi:

—Ëñajë'ën. Baguëte mësacuani ëñoguë rahuë. Gu'aye yo'osi'quë ba'iyë huanoma'iji yë'ëre. Ja'anre achani masijë'ën, cabi.

⁵Caguëna, Jesús yua miu ma ga'hua, bajacu can, ja'anre sayasi'quëbi etani nëcabi. Etani nëcaguëna, Pilatobi bacuani quëabi:

—Yureca ëñajë'ën. Bainguëbi nëcaji, quëabi.

⁶Quëaguëna, pairi ëjacua, soldado ëjacua, bacuabi ëñani, si'a jëja achoye cahuë:

—¡Crusu sa'cahuëna quenni reojë'ën! ¡Crusu sa'cahuëna quenni reojë'ën! güijën cahuë.

Cajënna, Pilatobi cabi:

—Mësacua se'gabi baguëte crusu sa'cahuëna quenni reojë'ën. Gu'aye yo'osi'quë ba'iyë gare huanoma'iji yë'ëre, cabi.

⁷Caguëna, judío bainbi sehuohuë:

—Riusu guanseni jo'case'ere ëñato, Riusuni jayajën cacuare huani senjojë'ën guanseni jo'cabi Riusu. Ja'nca sëani, baguë yua Riusu Zin ba'iyë caguëna, baguëni huani senjoñe bayë, sehuohuë.

⁸Ja'nca sehuojënna, Pilatobi achani, quë'rë ai huaji yëguë baji'í.

⁹Ja'nrëbi, baguë huë'ena go'iyë cacani, Jesusni se'e senni achabi:

—¿Më'ë jarobi raquë'ne? senni achabi.

Senni achaguëna, Jesusbi ro caye beoye nëcabi.

¹⁰Nëcaguëna, Pilato cabi:

—¿Më'ë guere yo'oguë sehuoma'iguë'ne? Yë'ë yua bain ëjaguë sëani, më'ëni etoye poreyë yë'ë. Më'ëni crusu sa'cahuëna quenni reoye'ga poreyë yë'ë. ¿Ja'anre masima'iguë më'ë? cabi.

¹¹ Caguëna, Jesús sehuobi:

—Taita Riusu, guënamë re'oto ba'iguëbi më'ëre bain ëjaguëre re'huama'itoca, yë'ëre guanseye gare porema'ire'ahuë më'ë. Ja'nca sëani, yë'ëre preso zeanni më'ëna insisi'quë, ja'anguëbi quë'rë ai ba'iye jucha baji, sehuobi.

¹² Ja'nca sehuoguëna, Pilatobi Jesusre etoye coca caguë baji'i. Ba'iguëna, judío bainbi si'a jëja güihuë:

—¡Baguëte etotoca, më'ë ta'yejeiye ëjaguëbi bëinjil! ¡Bain ta'yejeiye ëjaguë casi'quë sëani, romano bain ta'yejeiye ëjaguëni gu'aye casi'quë ba'iji! güijën cahuë.

¹³ Ja'nca cajëna, Pilatobi achani, Jesusre huë'ebi etoni, bainni baguëte ëñobi. Eñoni ja'nrebi, baguë jëja ñu'i seihuë, gata pë'npësiru, hebreo cocabi Gabata casiru, ja'anruna bëani, Justicia yo'ozca caguë baji'i.

¹⁴ Ja'an umuguse yua judío bain pascua aon ain umuguse ja'anrë ba'i umuguse ba'iguëna, ja'an aonre re'huaye bahuë. Mëñera së'irën ba'iguëna, Pilatobi judío bainni cabi:

—¡Yureca, mësacua ta'yejeiye ëjaguëte ëñajë'ën! cabi.

¹⁵ Caguëna, bacuabi si'a jëja güihuë:

—¡Baguëni huani senjojë'ën! ¡Baguëni huani senjojë'ën! ¡Baguëte crusu sa'cahuëna quenni reoni senjojë'ën! güijën cahuë.

Cajëna, Pilatobi coca senni achabi:

—Mësacua ta'yejeiye ëjaguëte sëani, ¿baguëni crusu sa'cahuëna reoye caye? senni achabi.

Senni achaguëna, pairi ëjacuabi sehuohuë:

—Yëquëna ta'yejeiye ëjaguë beoji baguë. Romano bain ta'yejeiye ëjaguë se'gabi yëquëna ëjaguëreba ba'iji, sehuohuë.

¹⁶ Ja'nca sehuojëna, Pilatobi baguëte crusu sa'cahuëna quenni reoye soldado hua'nana insibi. Insignuëna, Jesusre sahuë.

Jesús es crucificado

¹⁷ Ja'nca sajën, crusu sa'cahuëna reoru, sinjo gu'an casiru, hebreo cocabi Gólgota casiru, ja'anruna Jesusre sahuë. Baguë crusu sa'cahuëte baguëni cuan güesehuë.

¹⁸ Sani ti'anni, baguëte crusu sa'cahuëna reohuë. Yequëcuare'ga, samucuaré baguë naconi te'e reohuë. Te'eguëte baguë jëja ca'ncona reohuë. Te'eguëte baguë ari ca'ncona reohuë. Baguëte yua bacua joborana reohuë.

¹⁹ Reojëna, Pilatobi baguë gu'aye yo'ose'ere ro'tani, “Jesús Nazareno, judío bain ta'yejeiye ëjaguë'bi baji'i” ja'anre toyani, Jesús crusuna sëoye guansebi.

²⁰ Sëoye guanseguëna, judío bain ai ba'i jubëbi ja'an coca toyani sëose'ere ëñahuë, huë'e jobo cueñe ba'iruna reosi'quëre sëani. Hebreo coca, latín coca, griego coca, ja'an cocabi toyani sëose'e baji'i.

²¹ Ba'iguëna, ja'nrëbi, judío bain pairi ëjacuabi Pilatona sani, baguëni coca cahuë:

—¿Më'ë queaca ro'taguë, “Judío bain ta'yejeiye ëjaguë'bi ba'iji” toyaguë'ne? Ja'anre tënöni, “Judío

bain ta'yejeiye ëjaguëguëña” ja'anre toyani sëojë'en, cahuë.

²² Cajëna, Pilatobi sehuobi:

—Bañë. Yë'ë coca toyani sëose'ere gare tënoñe beoye ba'iyë yë'ë, sehuobi.

²³ Ja'nrebi, soldado hua'nabi baguëte quenni re-
ojën, baguë cañare inni bahuë. Gajese'gacua sëani,
ga soldado hua'guëbi te'e canre babi. Jesús ju'i
can se'gabi jëhuabi. Ta'nësiruan beoguë, ëmëje'en
ca'ncobi yijacua ca'nco tëca, si'a can yua te'e jai can
ganosi can bajji'i.

²⁴ Ja'nca ba'iguëna, soldado hua'nabi sa'ñëña
cahuë:

—Ën canre ye'rema'iñu. Te'eguë se'gabi baja'guë
cajën, Gata toyasira'carëanre senjoni ëñani, can
coja'guëte masiñu, cahuë.

Ja'nca yo'ojëna, Riusu coca toyani jo'case'e:
“Yë'ë cañate sa'ñëña huo'huejën, gata
toyasira'carëanre senjoni ëñajën cohuë” ja'an coca
toyani jo'case'e'ru güina'ru bajji'i. Ja'nca yo'ohuë
ba soldado hua'na.

²⁵ Yureca, romi hua'nabi Jesús reosirute ëñajën
nëcahuë. Jesús pë'cago, yeco bago yo'jego, yeco
María'ga hue'ego Cleofas rënjo, yeco María Mag-
dalena, ja'an hue'ecuabi ëñajën nëcahuë.

²⁶ Ja'nca nëcajëna, Jesusbi baguë pë'cagoni ëñani,
ja'nrebi baguëre conguë ai yësi'quëre'ga ëñani,
baguë yua baguë pë'cagoni cabi:

—Mamá, yë'ë conguëte sani, më'ë zinrebare
baguëte re'huani bajjë'en, cabi.

²⁷ Cani ja'nrebi, baguëre conguëni cabi:

—Yë'ë pë'cagote sani, më'ë pë'cagore bagote
re'huani bajjë'en, cabi.

Ja'nca caguëna, ja'nrëbi, ba conguëbi Jesús pë'cagote baguë huë'ena sani, baguë pë'cagore re'huani bani cuiraguë baji'i.

Muerte de Jesús

²⁸ Ja'nrëbi, Jesús yua baguë yo'o yo'oni tëjise'ere masiguë, Riusu coca toyani jo'case'e'ru güina'ru ba'ija'guë caguë, ñaca cani achobi:

—Oco ëaji, cani achobi.

²⁹ Cani achoguëna, vino jo'cha sënje jo'cha ba'iguëna, baru ba'icuabi sayabëbi inni, tëcabëna jëoni, sënje jo'cha ro'rohuëna ayani, baguë yi'obona mëani rurahuë.

³⁰ Rurajënna, Jesusbi uncuni, ja'nrëbi ñaca cani achobi:

—Yua yë'ë yo'o yo'oni tëjise'e ba'iji.

Cani achoni, ja'nrëbi, baguë sinjobëte meñe re-ani junni tonbi.

Un soldado abre con su lanza el costado de Jesús

³¹ Junni tonguëna, judío bain yo'o yo'oma'i umuguse ja'anrë ba'i umuguse ba'iguëna, judío bainbi ju'insi'cua ga'nihuëanre crusu sa'cahuëanna jo'caye güehuë. Yo'o yo'oma'i umuguse yua ai ta'yejeiye ba'i umuguse sëani, ja'nca jo'caye güejën, Pilatona sani, ba reosi'cua guëoñare hua'huani, bacuare sani tañe sen'ë.

³² Ja'nca senni achajënna, soldado hua'nabi sani, Jesús naconi reosi'cua, bacua guëoñare ru'ru cueni jë'yehuë.

³³ Cueni jë'yeni ja'nrëbi, Jesusre ëñani, yua ju'insi'quëre sëani, baguë guëoñare cueni jë'yemaë'ë.

³⁴ Cueni je'yema'ijënna, te'e soldado hua'guëbi Jesús coribana baguë cuain perebëbi totabi. Totaquëna, ja'ansirën zie, oco, ja'anbi etabi.

³⁵ Etaguëna, yë'ë yua ën cocare toyaguëbi ja'anre ëñahuë. Ja'anre ëñasi'quëbi masini, yua te'e ruiñe quëaye se'ga ba'iyë. Mësacuabi achani, Jesusni si'a recoyo ro'tajë'ën caguë, ja'anre ëñani, te'e ruiñe toyani jo'cahuë yë'ë.

³⁶ Riusu coca toyani jo'case'e: “Baguë gu'anre gare cueni jë'yeye beoye ba'ija'cua'ë” ja'an coca toyani jo'case'e'ru güina'ru ba'ija'guë caguë, ja'nca baj'i.

³⁷ Riusu coca toyani jo'case'ere ëñato, yequë quë'ro'ga ñaca caji: “Bacua totasi'quëni ëñaja'cua'ë” toyani jo'case'e ba'iji.

Jesús es sepultado

³⁸ Ja'nrëbi, Jesusbi junni huesëguëna, yequë Jesusre conguë, José hue'eguë, Arimatea huë'e jobo bainguë, ja'anguë yua judío ëja bainni huaji yëguë, Jesusni yahue conguë se'ga baj'i. Ja'nca ba'iguëbi Pilatona sani, Jesús ga'nihuëte sani tañe senji'i. Senguëna, Pilatobi Jaë'ë cabi. Caguëna, Jesús ga'nihuëte inni sabi.

³⁹ Saguëna, Nicodemo hue'eguë, ñamibi Jesusni ëñaguë saisi'quë, ja'anguëbi Joséni conbi. Ja'nca conguë, ma'ña, mirra, áloes, ja'an ma'ña ja'mese'e, treinta kilo ba'iyete inni rabi.

⁴⁰ Raguëna, bacuabi Jesús ga'nihuëte ba ma'ña naconi yu'yujën, canbi ganoni tunahuë. Judío bainbi ja'nca bainre re'huani tañë.

⁴¹ Ja'nrëbi, jo'ya re'ohuë yua baguë crusu reosiru cueñe baj'i. Ja'anruna ëñato, bain tan goje yurera

gata të'ntëbana te'ntose'e baji'i. Yuta bain tanma'i goje baji'i.

⁴² Ja'nca cueñe ba'iguëna, judío bain yo'o yo'oma'i umuguse yuara ti'añe sëani, ja'an gojena ayani ta'pini tanhuë.

20

La resurrección de Jesús

¹ Ja'nrëbi, semana ja'anrë ba'i umuguse ti'anguëna, María Magdalenabi ñata ñamibi huëni, Jesús tansiruna sacco'ë. Yuta zijei re'oto se'ga baji'i. Sani ëñato, yua gata ta'pisibë yua tansi gojebi otani saose'e baji'i.

² Ja'nca ba'iguëna, bagobi huë'huëni sacco'ë. Simón Pedro, yequë Jesusre conguë ai yësi'quë, bacua ba'iruna huë'huëni quëajaco'ë:

—Yequëcuabi mai Ëjaguë tansi gojere otani baguëte samate. Sarena, bacua sasirute huesëyë mai, quëago.

³ Quëagona, Pedro yua ba yequë conguë naconi, bacuabi ba tansi goje tëca ëñajën saë'ë.

⁴ Jëja huë'huëjën saë'ë. Ja'nca saijënna, ba yequë conguëbi Pedro'ru quë'rë jëja huë'huëni, tan gojena ru'ru ti'anbi.

⁵ Ti'anni ja'nrëbi, rëanni, sa'nahuëna ëñato, Jesús can ganoni tunase'ebi unji'i. Ja'anre ëñaguë, sa'nahuëna cacamaji'i.

⁶ Ja'nrëbi, Simón Pedrobi baguë yo'jena ti'an rani, tansi gojena cacabi. Cacani ëñato, Jesús can ganoni tunase'ebi unji'i.

⁷ Baguë sinjo ba'isi can'ga yequë can naconi baj'i. Ja'an can se'gabi re'oye re'huase'e ba'iguë, yua ca'ncorëte unji'i.

⁸ Ja'nca ba'iguëna, ba yequë conguë ru'ru ti'ansi'quëbi tan gojena cacani, ja'anre ëñani, Jesús go'ya raise'ere si'a recoyo ro'tabi.

⁹ Riusu coca toyani jo'case'e, Jesús go'ya raija'ye, ja'an cocare yuta huesëjën, yurera Jesús go'ya raise'ere si'a recoyo ro'tahuë.

¹⁰ Ja'nrebi, ja'anre ëñani tējini, bacua huë'ena goë'ë.

Jesús se aparece a María Magdalena

¹¹ Go'ijënna, María Magdalenabi tansi goje hue'se ca'ncore nëcago oco'ë. Ja'nca oigobi rëanni, tansi goje sa'nahuëna ëñato,

¹² anje sanhuë samucua, pojei caña ju'icuabi yua Jesús ga'nihuë uinsirute ñuë'ë. Yequëbi guëoña ba'isirute ñuji'i. Yequëbi sinjobë ba'isirute ñuji'i.

¹³ Ja'nca ñu'icuabi Maríani:

—¿Më'ë guere oigo'ne? senni achahuë.

Senni achajënna, sehuogo:

—Yequëcuabi yë'ë Ëjaguëte sarena, baguë sasirute huesëyë yë'ë, sehuogo.

¹⁴ Sehuoni, ja'nrebi bonëni ëñato, Jesusbi nëcabi. Nëcaguëna, baguëte huesëgo.

¹⁵ Huesëgona, Jesús yua bagoni senni achabi:

—¿Më'ë guere oigo'ne? ¿Neni cu'ego'ne? senni achabi.

Senni achaguëna, bago yua jo'ya re'ohuë cuiraguë ba'iyete ro'tago, baguëni sehuogo:

—Më'ëbi baguë ga'nihuëte yequëruna sani jo'catoca, baguë jo'casirute quëajë'ën. Baguëte injaza, cago sehuogo.

¹⁶ Sehuogona, ja'nrëbi, Jesusbi:

—¡María! cabi.

Caguëna, bago yua bonëni, hebreo cocabi baguëni:

—¡Rabuni! cago. Bain cocabi, Ye'yoguë, cago.

¹⁷ Cagona, Jesús cabi:

—Yë'ëre su'ncama'ijë'ën. Yuta yë'ë Taitare mëni go'imaë'ë yë'ë. Yë'ë bainrebana sani, ñaca quëajë'ën: Yë'ë Taita Riusu yua mësacua Taita Riusu ba'iguëna, baguëna se'e go'iyë bayë. Ja'anre bacuani quëajajë'ën, cabi.

¹⁸ Caguëna, María Magdalenabi Jesusre conjën ba'icuaana sani, “Mai Ëjaguëni ëñahuë yë'ë” cago quëago. Baguë coca case'ere bacuani quëago.

Jesús se aparece a los discípulos

¹⁹ Ja'nrëbi, ja'an umuguse semana ja'anrë umugusebi na'iguëna, Jesusre concuabi, judío ëja bainni huaji yëcua sëani, bacua huë'ere ñë'cani, anto sa'roña ta'pini baë'ë. Ba'ijëna, Jesusbi bacua jobona joë ba'irubi eta rani nëcabi. Nëcabi cabi:

—Mësacua bojo recoyo huanoñe ba'ijë'ën, saludaguë cabi.

²⁰ Ja'nca saludani ja'nrëbi, baguë ëntë saraña, baguë coriba, ja'anre bacuani ëñobi. Ëñoguëna, bacua Ëjaguë ba'iyete ëñani, ai bojohuë.

²¹ Bojojëna, Jesusbi se'e cabi:

—Mësacua bojo recoyo huanoñe ba'ijë'ën. Yë'ë Taitabi yë'ëre cuencueni raoguëna, güina'ru mësacuare cuencueni, bainna saoyë yë'ë, cabi.

22 Ja'nca cani ja'nrëbi, bacuani sëconi saoguë cabi:

—Mësacua yua Riusu Espíritute conì bajë'ën.

23 Yequëcuabi bacua gu'a juchare jo'cani senjotoca, mësacua yua bacua juchare huanë yeye cajë'ën. Catoca, ja'ancuabi yua gu'a jucha beoyë. Yequëcuabi bacua gu'a juchare jo'cani senjoma'itoca, mësacuabi yua bacua juchare huanë yema'ïñe cajë'ën. Catoca, ja'ancuabi yua gu'a jucha bayë, caguë quëani saji'i.

Tomás ve al Señor resucitado

24 Yureca, Jesusre congüë Tomás hue'eguë, yequë mami Te'e Jubë Hua'guë casi'quë baji'i, yequë naconi jubë të'ya raisi'quë sëani. Ja'anguëbi, Jesús eta raisirën, bacua naconi beobi.

25 Beoguëna, Jesusre concuabi jë'te baguëni:

—Mai Èjaguëni yua ëñahuë yëquëna, quëahuë.

Quëajënna, baguë sehuobi:

—Baguë go'ya raise'ere ro'tama'ïñë yë'ë. Ru'ru baguë ëntë saraña quensiruanre ëñaza. Baguë ëntë saraña quensiruan, baguë coriba totasiru, ja'anre pa'roye porenica, baguë go'ya raise'ere ro'tayë yë'ë. Pa'roye poremanica, ro'tama'ïñë yë'ë, caguë sehuobi.

26 Ja'nrëbi, ocho umuguseña ba'iguëna, Jesusre concua yua Tomás naconi ba huë'ere ñë'casi'cua ba'ijënna, anto sa'roña yua ta'pise'e baji'i. Ja'nrëbi, Jesús yua bacua jobona eta rani nëcani:

—Mësacua bojo recoyo huanofne ba'ijë'ën, saludaguë cabi.

27 Cani ja'nrëbi, Tomasni cabi:

—Yë'ë ëntë sarañare ëñajë'ën. Më'ë ëntë sara mëoñoare mi'nani, më'ë mëoñobi yë'ë ëntë

sarañare pa'rojè'ën. Ja'nrebi, mè'ë èntè sara mèoñoare mi'nani, yè'ë coriba totasi gojena sa'nsuni ëñajè'ën. Se'e ro'tama'iñe beoye ba'ijè'ën. Yè'ëni si'a recoyo ro'tajè'ën.

²⁸ Caguëna, Tomasbi baguëni ëñani cabi:

—Yè'ë Èjaguë, yè'ë Riusureba ba'iyè mè'ë, caguë quëabi.

²⁹ Quëaguëna, Jesús cabi:

—Mè'ë yua yè'ëni ëñani, yè'ëni si'a recoyo ro'tahuë. Yequëcua yè'ëre ëñama'icuata'an, yè'ëni si'a recoyo ro'tajën, yua ai ta'yejeiye recoyo bojojën ba'ija'cua'ë, cabi.

El porqué de este libro

³⁰ Yureca, Jesús yua baguëre concua naconi ba'iguë, ai ba'iyè ai ta'yejeiye yo'oni ëñobi. Si'aye ën pëbëna toyani jo'caye carabi.

³¹ Èn pëbë toyase'e se'gare mësacuaana jo'cahuë yè'ë. Mësacua yua Jesús, ba Cristo ba'iyè, Riusu Zin Raosi'quëreba ba'iyè, ja'anre recoyo ro'tajè'ën caguë, ën pëbëte toyani jo'cahuë. Baguëbi conguëna, huajëreba huajëjën ba'ijën ba'ijè'ën cajën, Jesusni si'a recoyo ro'tajè'ën.

21

Jesús se aparece a siete de sus discípulos

¹ Ja'nrebi jè'te, Jesusre concuabi Tiberio zitara yëruhuate ba'ijënna, Jesusbi bacuani ñaca'ru ëñobi.

² Simón Pedro, yequë Tomás, Te'e Ju Hua'guë casi'quë, yequë Nataniel, Caná huë'e jobo Galilea yija huë'e jobo bainguë, yequëcua Zebedeo mamacua, yequëcua samucua, ja'ancua yua ñë'cani baë'ë.

³ Ba'ijënna, Simón Pedrobi:

—Hua'ire yojaza, cabi.

Caguëna, ba yequëcuabi:

—Yëquëna'ga më'ë naconi te'e saiye, cahuë.

Ja'nrebi, yogubi cacani sani, hua'ire yojën ñatajaicuata'an, hua'i tinjama'icua baë'ë.

⁴ Ja'nrebi, ñata bi'raguëna, Jesusbi zitara yëruhuate nëcaguëna, baguëre concuabi baguëte huesëhuë.

⁵ Huesëjënna, bacuani caguë senni achabi:

—Mami sanhuë, ¿mësacua hua'i yore? senni achabi.

Senni achaguëna:

—Banhuë, sehuohuë.

⁶ Sehuojënna, bacuani cabi:

—Mësacua huanterëte jëja ca'ncona senjojë'ën. Ja'nca senjotoca, hua'i yoyë, cabi.

Caguëna, ja'nca senjohuë. Senjoni ja'nrebi, ai ba'iyë ai hua'i yojën, huanterë rëquëguëna mëañe poremaë'ë.

⁷ Ja'nrebi, Jesusre conguë ai yësi'quëbi Pedroni:

—Mai E'jaguëbi querë ba'iji, cabi.

Ja'nca caguëna, Simón Pedrobi achani, baguë caña yo'o yo'oguë rutase'ere besa sayani, zitarana chani, yëruhuana yi'huaguë saji'i.

⁸ Saiguëna, ba yequë concuabi yogute ba'ijën, ba huanterë hua'i bu'isirëte rërëni sani je'ë. Zitara yëruhua yua so'o ba'imaji'i. Cien metro ba'iyë cueñe'ru baji'i.

⁹ Jeni, ja'nrebi ëñato, toa yua neo tëca zëinse'e baji'i. Zëinse'e ba'iguëna, ziaya hua'i hua'guë te'eguë, aonbëan naconi, ja'anbi boguëna, ëñahuë.

¹⁰ Eñajënna, Jesús cabi:

—Ba hua'i yose'e, samu hua'nare injaijě'ën. Boni aiñu, cabi.

¹¹ Caguëna, Simón Pedrobi yoguna cacani, huanterëte zeanni, yëruhuana rërëni mëabi. Mëani, ai ba'ie ai ziaya hua'i, jaina ba'ijëna, huanterëte ai bu'iguëna, cuencueni ëñato, ciento cincuenta y tres ba'ë. Ai ba'ie ai ba'icuata'an, huanterëbi ye'remaji'i.

¹² Ja'nrëbi, Jesusbi:

—Raijě'ën. Desayunote aiñu, cabi.

Caguëna, bacuabi yua baguë ba'iyete senni achaye huaji yëhuë. Mai E'jaguë ba'iyete masihuë.

¹³ Ja'nrëbi, Jesús yua ba aonbëan bose'ere inni, bacuana huo'hueni insibi. Ziaya hua'ire'ga güina'ru inni insibi.

¹⁴ Ja'nca bacuani ëñobi Jesús. Baguë go'ya raisirënbı bacuani ëñoguë, yureca baguë samute viaje eta rani ëñobi.

Jesús habla con Simón Pedro

¹⁵ Ja'nrëbi, desayunote anni tējihuë. Tējini, Jesús yua Simón Pedroni senni achabi:

—Simón, Juan mamaquë, më'ëbi ëñere ai yëguë, ¿yë'ëni quë'rë yëguë? senni achabi.

Senni achaguëna, sehuobi:

—Aito, E'jaguë. Më'ëni ai yëguë ba'iyë yë'ë. Ja'anre masiyë më'ë, sehuobi.

Sehuoguëna, Jesusbi baguëni cabi:

—Ja'nca ba'itoca, oveja zin hua'nani aon cuiraye'ru, yë'ë bainni yë'ë cocarebare ye'yoguë ba'ijě'ën, cabi.

¹⁶ Cani ja'nrëbi, baguëni samu ba'ie senni achabi:

—Simón, Juan mamaquë, ¿yë'ëni ai yëguë më'ë? senni achabi.

Senni achaguëna, sehuobi:

—Aito, Eǰaguë, Më'ëni ai yëguë ba'iyë yë'ë. Ja'anre masiyë më'ë, sehuobi.

Sehuoguëna, Jesusbi baguëni cabi:

—Ja'nca ba'itoca, jo'ya baguëbi baguë oveja hua'nani cuiraye'ru, më'ë yua yë'ë bainre cuirani conguë ba'ijë'ën, cabi.

¹⁷ Cani ja'nrebi, baguëni samute ba'iyë senni achabi:

—Simón, Juan mamaquë, ¿yë'ëni ai yëguë më'ë? senni achabi.

Ja'nca samute ba'iyë senni achaguë, “¿yë'ëni ai yëguë më'ë?” senni achaguëna, Pedrobi sa'nti hua'guë runni, baguëni sehuobi:

—Eǰaguë, më'ëbi si'aye masiguë sëani, yë'ë yëguë ba'iyete masiyë më'ë, sehuobi.

Sehuoguëna, Jesusbi baguëni cabi:

—Ja'nca ba'itoca, jo'ya baguëbi baguë oveja hua'nani cuiraye'ru, më'ë yua yë'ë bainre cuirani conguë ba'ijë'ën.

¹⁸ Më'ëni ganreba yihuoguë quëayë yë'ë. Më'ë bonsëguë ba'isirëmbi më'ëbi më'ë cañate sayani, më'ë yësiuanna saiguë ba'nhuë. Ja'nca ba'iguëta'an, më'ëbi ira hua'guë ruinguëna, yequëbi më'ë ëntë saraña mi'nañe guanseni, më'ë cañate më'ëna sayani, më'ë yëma'iruna më'ëre saja'guë'bi, cabi.

¹⁹ Ja'nca caguë, Pedro junni huesëja'yete quëani achobi Cristo. Riusu ta'yejeiye ba'iyete bainni masi güeseguë, ja'nca junni huesëja'guë'bi. Ja'nrebi jë'te, Jesusbi Pedroni:

—Më'ë yua yë'ëni te'e conguë raijë'ën, cabi.

El discípulo a quien Jesús quería mucho

²⁰ Caguëna, Pedrobi bonëni ëñato, ba conguë Jesús ai yësi'quëbi be'teguë raji'i. Ja'an raiguëbi yua pascua aon ainsirënbi Jesús ca'ncore te'e ñu'isi'quë baji'i. “Ëjaguë, ¿gueguëbi më'ëre insini senjoja'guë'ne?” ja'anre senni achasi'quë baji'i.

²¹ Ja'an ba'iguëbi raiguëna, Pedrobi baguëte ëñani, Jesusni senni achabi:

—Ëjaguë, ¿ja'anguë ba'iyete më'ë guere caguë'ne? senni achabi:

²² Senni achaguëna, Jesús sehuobi:

—Yë'ë in rai umuguse tëca ba'ija'guë catoca, ja'anre ro'ta ëaye beoye ba'ijë'ën. Më'ë yua yë'ëni te'e conguë raiye ro'taguë yo'ojë'ën, cabi.

²³ Ja'nca caguëna, ja'nrëbi, Jesusre conjën ba'i jubëbi, Ja'an conguëbi junni huesëma'ija'guë'bi, sa'ñeña cani achohuë. Jesús yua baguë junni huesëma'ija'ñete camaji'i. “Yë'ë in rai umuguse tëca ba'ija'guë catoca, ja'anre ro'ta ëaye beoye ba'ijë'ën” ja'an se'gare cani jo'cabi Jesús.

²⁴ Ja'an conguë yua yë'ë'ë. Yë'ë yua ën pëbë toy-ase'ere ëñasi'quë sëani, mësacuanı toyani jo'cahuë yë'ë. Te'e ruiñe ba'i coca se'gare toyani jo'cahuë yë'ë. Ja'anre masiyë mai.

²⁵ Jesusbi yeque yo'o ai ba'iyë yo'oni ëñoguëna, ën pëbëna toyaye carabi. Si'ayete toyani jo'catoca, ja'an uti pëbëan toyani jo'case'e ai ba'iyë sëani, ën yijana jo'cayë ti'anma'iji, ro'tayë yë'ë.

**Riusu cocabera: mai ëjaguë Jesucristo
ba'iyete toyani jo'case'e'ë
New Testament in Siona (CO:snn:Siona)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Siona

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Siona [snn], Colombia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Siona

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,

please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

ce8413d6-ff57-5b18-bda5-72d8f77005b2